

فصل اول

«موضوعات اساسی در روانشناسی رشد»

تست‌های تألیفی فصل اول

کله مثال ۱: رویدادهای تاریخی مثل جنگ و پیشرفت تکنولوژی، روی زندگی افراد هم‌دوره تأثیر می‌گذارد. این جمله بیانگر کدام یک از اصول «دیدگاه عمر» می‌باشد؟

- (۱) رشد به صورت چندبعدی است.
 (۲) رشد به صورت چند موقعیتی است.
 (۳) رشد به صورت کاملاً شکل‌پذیر است.
 (۴) رشد به صورت مادام‌العمر است.

پاسخ: گزینه «۲» تأثیرات مربوط به سن، تاریخ و تأثیرات غیرهنجاری، بیانگر چندموقعیتی بودن رشد می‌باشند. به عبارت دیگر موقعیت‌های مختلف روی رشد افراد تأثیر می‌گذارد.

کله مثال ۲: نظریه‌هایی که رشد را «ناپیوسته» می‌دانند معتقدند که:

- (۱) مراحل رشدی وجود دارد.
 (۲) در هر دوره‌ی سنی، شیوه‌ی فکر و احساس کردن متفاوتی وجود دارد.
 (۳) مراحل رشدی وجود ندارد.
 (۴) در طول رشد، مراحل وجود دارد که در هر کدام شیوه‌ی فکر کردن و احساس کردن متفاوتی وجود دارد.

پاسخ: گزینه «۴» نظریه‌هایی که رشد را ناپیوسته می‌دانند، برای رشد مراحل را در نظر می‌گیرند که طی آن‌ها تغییراتی در نحوه‌ی فکر، احساس و رفتار فرد اتفاق می‌افتد.

کله مثال ۳: این مسأله که فرد در بلوغ زودرس علی‌رغم مقدار زیادی هورمون، فعالیت جنسی ندارد، با کدام یک از مفاهیم مرحله در فیزیولوژی ارتباط دارد؟

- (۱) پیوستگی پدیده نمو
 (۲) نمو مغز
 (۳) غدد درون‌ریز
 (۴) روابط بین نمو مغز و غدد درون‌ریز

پاسخ: گزینه «۴» در موارد بلوغ زودرس، علی‌رغم وجود مقدار زیادی از هورمون‌های مذکر فعالیت جنسی وجود ندارد که نشان می‌دهد دریافت‌کننده‌های مغزی آماده تحریک شدن نیستند و این مسئله رابطه بین مغز و غدد درون‌ریز را نشان می‌دهد.

کله مثال ۴: در دیدگاه کدام یک از نظریه‌پردازان هدف اصلی تعلیم و تربیت خویشنداری است؟

- (۱) روسو
 (۲) گزل
 (۳) هال
 (۴) لاک

پاسخ: گزینه «۴» لاک معتقد بود هدف اصلی از تربیت خویشنداری است.

کله مثال ۵: این جمله که «کودکان به مثابه لوح سفیدی هستند که تجارب بر آن‌ها نقش می‌بندد» از کیست؟

- (۱) جان لاک
 (۲) استنلی هال
 (۳) داروین
 (۴) ژان ژاک روسو

پاسخ: گزینه «۱» جان لاک کودکان را مانند لوح سفیدی در نظر می‌گرفت که تجارب روی آن‌ها نقش می‌بندد.

کله مثال ۶: کودکی که به دلیل مشاهده تنبیه شدن همسایه‌ای که ناسزا می‌گوید، دست از ناسزاگویی می‌کشد، طبق کدام یک از مؤلفه‌های یادگیری مشاهده‌ای عمل کرده است؟

- (۱) فرایندهای توجه
 (۲) فرایندهای به‌یادسپاری
 (۳) فرایندهای بازتولید حرکتی
 (۴) فرایندهای انگیزی و تقویتی

پاسخ: گزینه «۴» طبق نظریه بندورا ۴ مؤلفه یادگیری مشاهده‌ای وجود دارد. در فرایندهای انگیزی و تقویت فرد با مشاهده یک الگو دانش جدیدی را به‌دست می‌آورد.

مثال ۷: کدام یک از رویکردهای زیر، رشد را پیوسته در نظر می‌گیرد؟

- (۱) پردازش اطلاعات (۲) کردارشناسی (۳) رفتارگرایی (۴) پردازش اطلاعات و رفتارگرایی

پاسخ: گزینه «۴» هم رویکرد پردازش اطلاعات و هم رفتارگرایی، رشد را پیوسته در نظر می‌گیرند.

مثال ۸: چه کسی معتقد بود که کودک ذاتاً خوب است؟

- (۱) جان لاک (۲) استنلی هال (۳) ژان ژاک روسو (۴) پیاژه

پاسخ: گزینه «۳» ژان ژاک روسو معتقد بود که کودکان ذاتاً خوب هستند، نه لوح‌های سفیدی که تجارب روی آن حک می‌شود.

مثال ۹: کدام یک از عبارات زیر در مورد روان‌شناسی رشد صحیح است؟

- (۱) روانشناسی رشد رفتار را پیش‌بینی، توصیف و توجیه می‌کند.
 (۲) روانشناسی رشد، تغییرات کیفی در رفتار و احساس فرد را طی مراحل در نظر می‌گیرد.
 (۳) روانشناسی رشد به مطالعه تغییراتی که از زمان تولد تا مرگ اتفاق می‌افتد می‌پردازد.
 (۴) روانشناسی رشد عوامل ژنتیکی را مهمتر از عوامل محیطی در رشد انسان در نظر می‌گیرد.

پاسخ: گزینه «۳» روانشناسی رشد به مطالعه تغییراتی می‌پردازد که از زمان انعقاد نطفه تا زمان مرگ ادامه دارد. گزینه ۱ بیانگر نظریه رشد است بنابراین صحیح نیست. گزینه ۲ به این علت صحیح نیست که روان‌شناسی رشد به تغییرات کمی و کیفی در رفتار و احساس افراد می‌پردازد. روانشناسی رشد هم عوامل محیطی و هم عوامل ژنتیکی را در رشد انسان دخیل می‌داند. بنابراین گزینه ۴ نیز صحیح نیست.

مثال ۱۰: کدام گزینه از مفاهیم برگرفته از اندیشه‌های ژان ژاک روسو بوده است؟

- (۱) رسش زیستی (۲) انتخاب طبیعی (۳) دوره‌های حساس (۴) دلبستگی

پاسخ: گزینه «۱» «ژان ژاک روسو» مفهوم رسش زیستی را مطرح کرد.

مثال ۱۱: زمانی که بندورا بر اهمیت شناخت و تفکر در تحول انسان تأکید کرد، نظریه‌ی خود را چه نامید؟

- (۱) شناختی رفتاری (۲) اجتماعی - رفتاری (۳) یادگیری اجتماعی (۴) اجتماعی - شناختی

پاسخ: گزینه «۴» بندورا با تأکید بر عنصر شناختی در تحول انسان، نظریه خود را اجتماعی - شناختی نامید.

مثال ۱۲: کدام گزینه در مورد دیدگاه کردارشناسی صحیح می‌باشد؟

- (۱) رشد پیوسته است. (۲) رشد هم پیوسته و هم ناپیوسته است.
 (۳) رشد ناپیوسته است. (۴) رشد پیوسته است اما از فرهنگی به فرهنگی دیگر فرق می‌کند.

پاسخ: گزینه «۲» طبق دیدگاه کردارشناسی، رشد هم پیوسته و هم ناپیوسته است.

مثال ۱۳: امکانات فرهنگی و ورزشی در کدام یک از سیستم‌ها قرار می‌گیرد؟

- (۱) ماکروسیستم (۲) اگزوسیستم
 (۳) مزوسیستم (۴) میکروسیستم

پاسخ: گزینه «۲» امکانات فرهنگی و ورزشی جزو برون سیستم (اگزوسیستم) محسوب می‌شوند.

مثال ۱۴: کدام گزینه در مورد نظریه‌ی اجتماعی - فرهنگی صحیح است؟

- (۱) ویگوتسکی معتقد است که رشد هم پیوسته و هم ناپیوسته است.
 (۲) ویگوتسکی معتقد است که رشد ناپیوسته است.
 (۳) ویگوتسکی معتقد است که رشد پیوسته است اما از فرهنگی به فرهنگ دیگر متفاوت است.
 (۴) ویگوتسکی معتقد است که همه‌ی کودکان مراحل یکسان رشدی را می‌گذرانند.
- پاسخ: گزینه «۳» ویگوتسکی معتقد است که رشد پیوسته است و همه‌ی کودکان مراحل یکسانی را نمی‌گذرانند.

سوال ۱۵: در نظریه‌ی رشدی مونتسوری «بهنجارسازی» به چه معناست؟

- (۱) ارائه تکالیفی که نیازهای درونی آنها را در دوره حساس ارضا می‌کند.
 - (۲) ارائه تکالیف جدید به کودک
 - (۳) اندیشه درباره اینکه کودکان چه چیز را باید یاد بگیرند.
 - (۴) کنش‌پذیر و منفعل بودن معلم در مدرسه
- پاسخ: گزینه «۱» در مشاهدات مونتسوری هنگامی که به کودکان تکلیفی داده می‌شد که نیازهای درونی آن‌ها را در دوره حساس ارضا می‌کرد و زمانی که آن را به انجام می‌رسانیدند شاد و راضی بودند. به همین دلیل این فرایند را بهنجارسازی می‌نامند.

سوال ۱۶: تلاش‌ها و آثار کدام یک از نظریه‌پردازان تحولی موجب گسترش روانشناسی ژنتیک گشته است؟

- (۱) فروید (۲) پیازه (۳) اریکسون (۴) گزل

پاسخ: گزینه «۲» براساس تحقیقات و آثار پیازه، روانشناسی ژنتیک گسترش پیدا کرد و روانشناسی به علم فرایندهای تحول روانی تبدیل شد.

سوال ۱۷: «نبود فرصت برابر برای نشان دادن رفتار خاص» و «ناکافی بودن اطلاعات برای دلیل اصلی یک رفتار» به ترتیب نقاط ضعف کدام روش‌های پژوهشی هستند؟

- (۱) مشاهده طبیعی - مشاهده طبیعی
(۲) گزارش‌های شخصی - گزارش‌های شخصی
(۳) گزارش‌های شخصی - موردپژوهی
(۴) موردپژوهی - موردپژوهی

پاسخ: گزینه «۱» یکی از روش‌های رایج برای بررسی رشد مشاهده طبیعی است که پژوهشگر وارد محیط طبیعی شده و به مشاهده می‌پردازد. واکنش غیرعادی، عدم فرصت برابر برای افراد و ناکافی بودن اطلاعات برای دلیل یک رفتار از جمله معایب این روش است.

سوال ۱۸: مصاحبه ساخت‌وار کدام یک از محدودیت‌های مصاحبه بالینی را برطرف می‌کند؟

- (۱) تفاوت افراد در توانایی کلامی
(۲) قدرت انعطاف‌پذیری مصاحبه بالینی
(۳) خشنودسازی مصاحبه‌کننده
(۴) ناتوانی در یادآوری مسائل گذشته

پاسخ: گزینه «۲» مصاحبه‌های ساخت‌دار با در اختیار گذاشتن پاسخ‌های کوتاه‌تر و مکتوب از انعطاف‌پذیری افراطی مصاحبه‌های بالینی می‌کاهند.

سوال ۱۹: چنانچه وضعیت کودکی را در طول زمان و یا در مقاطع زمانی مشخص و به طور عمیق و چند جانبه مطالعه نماییم به آن، چه گفته می‌شود؟

- (۱) عرضی (۲) آزمایشگاهی (۳) طولی (۴) تک بررسی

پاسخ: گزینه «۳» مطالعه موردی یا تک بررسی فقط روی یک فرد متمرکز می‌شود و آن فرد در مقاطع زمانی مختلف به صورت چند جانبه مورد بررسی قرار می‌گیرد. در مطالعه مقطعی یا عرضی افراد با سنین مختلف به طور همزمان مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و در مطالعه طولی، گروهی از افراد برای مدت طولانی تحت نظر قرار می‌گیرند.

سوال ۲۰: مطالعه در رشد همیشه با آغاز می‌شود.

- (۱) مشاهده (۲) روش تجربی (۳) مطالعه‌ی حیوانات (۴) مطالعات همبستگی

پاسخ: گزینه «۱» مطالعه در رشد همیشه با «مشاهده» آغاز می‌شود.

سوال ۲۱: وقتی کودکان سنین مختلف را در یک مدت زمان معین مورد بررسی قرار دهیم، در واقع به چه نوع مطالعه‌ای پرداخته‌ایم؟

- (۱) مطالعه موردی (۲) مطالعه عرضی (۳) مطالعه‌ی همبستگی (۴) مطالعه‌ی طولی

پاسخ: گزینه «۲» بررسی کودکان سنین مختلف در یک مقطع زمانی، بررسی عرضی یا مقطعی نام دارد.

آزمون فصل اول

- ۱- بر مبنای کدام نظریه، کودکان در نتیجه‌ی باز خورد دیگران، «احساس کارآیی شخصی» را پرورش می‌دهند؟
- (۱) نظریه‌ی یادگیری - اجتماعی بندورا
(۲) نظریه‌ی اجتماعی - فرهنگی ویگوتسکی
(۳) نظریه‌ی سیستم‌های بوم‌شناختی برنر
(۴) نظریه‌ی عملیاتی پیازه
- ۲- «پیشرفت فرد در یک رشته‌ی ورزشی، هم به تمرین‌های او مربوط می‌شود و هم به تشویق‌هایی که از سوی والدین دریافت می‌کند»، این جمله بیانگر کدام یک از سطوح نظریه‌ی سیستم‌های بوم‌شناختی یوری برونفن برنر می‌باشد؟
- (۱) میکروسیستم
(۲) اگزوسیستم
(۳) ماکروسیستم
(۴) مزوسیستم
- ۳- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر، نقش عوامل محیطی را در رشد، مهمتر از وراثت می‌دانست؟
- (۱) اشپیتز
(۲) هارلو
(۳) واتسون
(۴) آلپورت
- ۴- ابعاد شناختی نظریه‌ی بندورا، در کدام یک از موارد زیر مشخص تر است؟
- (۱) یادگیری مشاهده‌ای
(۲) معیارهای شخصی
(۳) احساس کارآیی
(۴) موارد ۲ و ۳
- ۵- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر، فرد را در جریان رشد خود فعال تر می‌دانند؟
- (۱) واتسون
(۲) جان لاک
(۳) پاولف
(۴) ژان‌ژاک روسو
- ۶- نظریه‌ی ویگوتسکی، بهترین معرف دیدگاه است.
- (۱) یادگیری اجتماعی
(۲) کردارشناسی
(۳) سیستم‌های بوم‌شناسی
(۴) تاریخی - اجتماعی
- ۷- کدام یک از دیدگاه‌های زیر فرآیند رشد را ناپیوسته در نظر می‌گیرد؟
- (۱) پردازش اطلاعات
(۲) اجتماعی - فرهنگی
(۳) رفتارگرایی
(۴) عملیاتی
- ۸- «در هر دوره‌ی سنی، رویدادها و تغییراتی در سه زمینه‌ی جسمانی، شناختی و اجتماعی اتفاق می‌افتد که هیچ کدام بر دیگری برتری ندارد.» این جمله بیانگر کدام یک از مفروضات «دیدگاه عمر» می‌باشد؟
- (۱) رشد به صورت مادام‌العمر است.
(۲) رشد چند بعدی و چند جهتی است.
(۳) رشد کاملاً شکل‌پذیر است.
(۴) رشد به صورت چند موقعیتی است.
- ۹- این نکته که «هر مرحله از رشد بعد از مرحله‌ی معینی می‌آید و مرحله‌ی دیگری را به دنبال دارد.» بیانگر کدام یک از ملاک‌های مفهوم مرحله می‌باشد؟
- (۱) صفت توحیدی
(۲) محل و زمان ثابت
(۳) ساخت‌های مجموعه‌ای
(۴) تراز تهیه
- ۱۰- ویگوتسکی در نظریه‌ی خود، بر کدام یک از مفاهیم زیر تأکید می‌کند؟
- (۱) یادگیری اکتشافی
(۲) شناخت اشتراکی
(۳) تعامل خود انگیزه با محیط
(۴) قرینگی رشد
- ۱۱- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر، فرد را به صورت سیستم پیچیده‌ای در نظر می‌گیرد که چندین سطح از محیط بر وی تأثیر می‌گذارند؟
- (۱) ویگوتسکی
(۲) پیازه
(۳) داروین
(۴) برونفن برنر
- ۱۲- کردارشناسی نوین توسط چه کسی طرح‌ریزی شد؟
- (۱) لورنز و تین برگن
(۲) توماس و چس
(۳) داروین
(۴) آرنولد‌باس و رابرت پلامین
- ۱۳- کدام یک از انواع مطالعات زیر، برای بررسی تغییرات تحولی مورد استفاده قرار نمی‌گیرد؟
- (۱) مطالعات طولی
(۲) مطالعات عرضی
(۳) مطالعات همبستگی
(۴) بررسی برهه‌های متوالی
- ۱۴- تغییرات کمی و کیفی که در طول زندگی اتفاق می‌افتند و بیشتر شامل اضافه شدن هستند تا انتقال، چه نامیده می‌شوند؟
- (۱) تکامل
(۲) رشد
(۳) یادگیری
(۴) رشد

۱۵- این عقیده که «تعلیم و تربیت باید براساس تغییرات و استعدادهای طبیعی کودک باشد، در غیر این صورت به او لطمه می‌زند» از کیست؟

- (۱) جان لاک (۲) استنلی هال (۳) ژان پیاژه (۴) ژان ژاک روسو

۱۶- کدام نظریه رشد هیچ دوره سنی را برتر از دیگری نمی‌داند؟

- (۱) دیدگاه عمر (۲) دیدگاه طبیعت‌گرا (۳) دیدگاه تربیت‌گرا (۴) هر سه دیدگاه

۱۷- تشبیه دوران پیری به پروانه‌ای که دائماً در حال دگرگونی است، بیان‌کننده کدام یک از مفروضه‌های دیدگاه عمر است؟

- (۱) رشد به صورت مادام‌العمر است. (۲) رشد چندبعدی و چندجهتی است. (۳) رشد کاملاً شکل‌پذیر است. (۴) رشد به صورت چندموقعیتی است.

۱۸- کدام گزینه بیان‌کننده نظریات جان لاک، فیلسوف برجسته بریتانیایی است؟

- (۱) اهمیت تربیت، یک دوره رشدی، پیوستگی رشد
(۲) اهمیت طبیعت، یک دوره رشدی، ناپیوستگی رشد
(۳) اهمیت تربیت، انعطاف‌پذیری رشد، کودک منفعل
(۴) اهمیت طبیعت، انعطاف‌پذیری رشد، کودک فعال

۱۹- «زمان محدودی که فرد از لحاظ زیستی آمادگی دارد تا رفتارهای انطباقی خاصی را یاد بگیرد» تعریف کدام مفهوم است؟

- (۱) دوره‌های بحرانی (۲) دوره حساس (۳) نقش‌پذیری (۴) منطقه مجاور رشد

۲۰- تغییرات در منحنی گسترش چربی نشان‌دهنده کدام تغییرات جسمانی در دوره بلوغ است؟

- (۱) نمو مغز (۲) غدد درون‌ریز (۳) رابطه غدد درون‌ریز و نمو مغز (۴) همه موارد

۲۱- ساخت‌های مجموعه‌ای برای مشخص کردن کدام مفهوم مورد استفاده قرار گرفته است؟

- (۱) بهره هوشی (۲) پیشرفت تحصیلی (۳) مرحله تحول (۴) تحول حرکتی

۲۲- کدام یک از ملاک‌های مرحله نشانه نیل به مرتبه تعادل است؟

- (۱) محل و زمان ثابت (۲) صفت توحیدی (۳) به وجود آمدن ساخت‌های مجموعه‌ای (۴) ۲ تراز داشتن هر مرحله

۲۳- چه کسی برای اولین بار برای مطالعه کودکان از پرسشنامه استفاده کرد؟

- (۱) گزل (۲) هال (۳) پیاژه (۴) آنافرودید

۲۴- آغاز مدرسه و ازدواج کردن مصادیق کدام یک از مفاهیم موردنظر برنر هستند؟

- (۱) ریزسیستم (۲) کلان‌سیستم (۳) انتقال‌های بوم‌شناختی (۴) سیستم زمانی

۲۵- بررسی نتایج پژوهش‌های قبلی، بررسی نام دارد.

- (۱) برهه‌های متوالی (۲) فراتحلیلی (۳) تعاملی (۴) طولی

فصل دوم

«نظریه‌های روان تحلیل‌گری (۱)»

(فروید، اریکسون، آنا فروید)

تست‌های تألیفی فصل دوم

کلمه مثال ۱: طبق نظریه فروید، محرک‌های درون‌داد که فشار کم و بیش مداومی وارد می‌کنند چه نام دارند؟

- (۱) غریزه (۲) کشاننده (۳) نیاز (۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشد.

پاسخ: گزینه «۴» تعریف ارائه شده، هم در مورد «غریزه» هم در مورد «کشاننده» و هم در مورد «نیاز» صحیح می‌باشد. اما فروید به جای اصطلاح غریزه، از اصطلاح کشاننده استفاده کرده است.

کلمه مثال ۲: کدام گزینه بیانگر ویژگی‌های «غریزه» می‌باشد؟

- (۱) بیرونی و غیرمستمر هستند. (۲) درونی، موروثی و قابل‌گریز هستند. (۳) هدف و جریان ثابتی دارند و موروثی‌اند. (۴) غیر قابل‌گریز و غیرمستمر هستند.

پاسخ: گزینه «۳» غرایز، هدف و جریان ثابتی دارند و موروثی می‌باشند.

کلمه مثال ۳: در نظریه فروید بهترین دانسته‌های ما درباره بن از کجا حاصل می‌شود؟

- (۱) مشاهده رفتار (۲) بررسی رؤیا (۳) جستجوی ایده‌های ذهنی (۴) شناخت علایق

پاسخ: گزینه «۲» در نظریه فروید بن بخش اصلی و ناهشیار است که اطلاعات ما از آن از طریق بررسی رؤیا و خواب دیده‌ها حاصل می‌شود.

کلمه مثال ۴: در نظام فروید، پدیدآیی من با کدام شقوق تطبیق می‌کند؟

- (۱) از فرامن مشتق می‌شود. (۲) خود خاسته است. (۳) از بن مشتق می‌شود. (۴) هم از بن و هم از فرامن مشتق می‌شود.

پاسخ: گزینه «۳» فروید معتقد است «بن» قطب کشاننده‌ی دستگاه روانی است و در آغاز همه چیز، بن است. «من» بخشی است که تدریجاً بر اثر برخورد با محیط و براساس تحول، از بن جدا می‌شود و دومین پایگاه روانی را تشکیل می‌دهد. «فرامن» سومین پایگاه روانی است که دیرتر از همه ظاهر می‌شود و از من مشتق می‌شود.

کلمه مثال ۵: از نظر فروید داور منطقی کدام است؟

- (۱) من (۲) من ایده‌آل (۳) فرامن (۴) نهاد

پاسخ: گزینه «۱» از نظر فروید «بن» آکنده از نیروهای کشاننده‌ای است و هیچ‌گونه سازمان‌یافتگی و اراده‌ای ندارد، تابع اصل لذت برای ارضای نیازهاست و به هیچ وجه تابع قوانین منطقی فکر نیست. «من» معرف عقل و منطق است. در واقع من نمی‌خواهد جلوی ارضای نیازهای بن را بگیرد، بلکه می‌خواهد با توجه به واقعیات و ضروریات به صورت منطقی، به سازمان بخشیدن نیروهای نهاد بپردازد. فرامن پایگاه اخلاقی ناهشیار است و از نظر نامعقولی، شدت و پافشاری دست کمی از نهاد ندارد.

کلمه مثال ۶: کدام گزینه در مورد تشکیل فرامن صحیح می‌باشد؟

- (۱) انحلال عقده ادیب زمینه را برای تشکیل فرامن آماده می‌کند. (۲) تغییرات بنیادی من در مرحله ادیبی منجر به تشکیل فرامن می‌شود. (۳) فرامن بخشی است که از من جدا شده است. (۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشد.

پاسخ: گزینه «۴» انحلال عقده ادیب و تغییرات بنیادی من در مرحله ادیبی منجر به تشکیل فرامن می‌شود. در واقع فرامن بخشی است که از من جدا شده است.

کج مثال ۷: به نظر فروید «آرمانی‌سازی» وظیفه‌ی کدام یک از پایگاه‌های روانی است؟

- (۱) من (۲) فرامن (۳) بن (۴) من و فرامن

پاسخ: گزینه «۲» سه فعالیت سانسور، مشاهده‌گری و آرمانی‌سازی از وظایف فرامن است.

کج مثال ۸: فروید اصطلاح «خودشیفتگی اولیه» را در کدام مرحله از رشد روانی - جنسی به کار گرفته است؟

- (۱) احویلی (۲) جنسی (۳) دهانی (۴) مقعدی

پاسخ: گزینه «۳» مرحله دهانی، نخستین سال زندگی را در بر می‌گیرد و در این مرحله، زندگی صرف گرفتن می‌شود. گرفتن غذا و اطلاعات و...

کج مثال ۹: از دیدگاه فروید، مرحله «وابستگی لمسی» و «وابستگی بصری» جزو کدام یک از مراحل تحول لیبیدو محسوب می‌شوند؟

- (۱) دهانی (۲) مقعدی (۳) تناسلی (۴) رکود

پاسخ: گزینه «۱» مرحله دهانی در نظام فروید، توسط آبراهام به دو زیر مرحله تقسیم شده است:

۱- زیر مرحله دهانی نخستین یا وابستگی لمسی: ۶ ماه اول زندگی است. جذب فعل پذیرانه صورت می‌گیرد. این همان مرحله‌ای است که فروید آن را به مرحله «خود دوستدارانه نخستین و مرحله انکایی» تقسیم کرده است.

۲- زیر مرحله وابستگی بصری: ۶ ماه دوم زندگی است. خصیصه دهانی - آزارگرانه وجود دارد. نخستین دندان‌ها در حال بیرون آمدن هستند. بنابراین مکیدن، با گاز گرفتن همراه می‌شود.

کج مثال ۱۰: بنا به اعتقاد فروید، «عقدۀ ادیپ» چگونه حل می‌شود؟

- (۱) گرایش جنسی به والد همجنس
(۲) گرایش جنسی به والد غیر همجنس
(۳) همسان‌سازی کودک به والد همجنس
(۴) همسان‌سازی کودک با والد غیر همجنس

پاسخ: گزینه «۳» همسان‌سازی یک فرآیند روان شناختی است که فرد به وسیله آن جنبه‌ای یا خصیصه‌ای یا صفتی را از فرد دیگر می‌گیرد و خود را براساس الگوی آن فرد، کلاً یا جزئاً تغییر می‌دهد. شخصیت براساس همین همسان‌سازی‌ها تشکیل می‌شود. عقدۀ ادیپ، از طریق همسان‌سازی کودک با والد همجنس حل می‌شود.

کج مثال ۱۱: از نظر فروید «فرامن» در کدام مرحله تشکیل می‌شود؟

- (۱) مقعدی (۲) آلتی (۳) تناسلی (۴) نهفتگی

پاسخ: گزینه «۲» فروید معتقد است که فرامن در مرحله آلتی (ادیپی) شکل می‌گیرد.

کج مثال ۱۲: مراحل پیش تناسلی کدامند؟

- (۱) مراحل دهانی و مقعدی و نهفتگی
(۲) مراحل احویلی و مقعدی و تناسلی
(۳) مراحل دهانی و مقعدی و آلتی
(۴) مراحل دهانی و احویلی

پاسخ: گزینه «۳» مراحل پیش تناسلی عبارتند از: دهانی، مقعدی و آلتی. از آنجا که تا قبل از بلوغ و مرحله تناسلی، تمایل جنسی و برانگیختگی جنسی فرد ماهیت تناسلی نداشته و نمی‌تواند در خدمت تولید نسل باشد، مراحل قبل از این مرحله را مراحل غیرتناسلی (پیش تناسلی) می‌نامند.

کلمه مثال ۱۳: بازسازی «عقده ادیپ» در چه دوره‌ای از تحول تحقق می‌پذیرد؟

- (۱) کودکی نخست (۲) کودکی میانه (۳) بزرگسالی (۴) نوجوانی

پاسخ: گزینه «۴» آنافرودید در دوره نوجوانی دو مکانیزم ریاضت‌طلبی و عقلی‌سازی را مطرح می‌کند. به علت باز فعال شدن مسئله ادیپی و احساس کنجکاوی ناشی از آن، نوجوان به مکانیزم ریاضت‌طلبی روی می‌آورد و از هر آنچه برای او لذتی فراهم کند، روی گردانی می‌کند.

کلمه مثال ۱۴: نظریه اریکسون اصولاً درباره چیست؟

- (۱) رشد روانی - اجتماعی «من» (ego) (۲) رشد روانی - اجتماعی «فرامن» (superego)
(۳) رشد روانی «من» (ego) (۴) رشد روانی «فرامن» (superego)

پاسخ: گزینه «۱» در نظریه‌های روان‌پویشی، «من» در حکم عنصر اساسی تحول شخصیت است. شخص با ساختن تصویری از خود، نسبت به ارزش‌های خود آگاه می‌شود. در چارچوب نظریه‌های روان‌پویشی، نظریه‌ی روانی - اجتماعی اریکسون بعد از نظریه فروید اهمیت بسزایی دارد. بنابر نظریه روانی - اجتماعی اریکسون شکل‌گیری و تحول شخصیت طبق مراحل تحقق می‌پذیرد که در هر مرحله بنابر موفقیت یا عدم موفقیت در حل تعارض‌ها، تحول در جهت مثبت یا منفی امکان‌پذیر می‌شود.

کلمه مثال ۱۵: رشد ناسازگار در سال‌های اول زندگی از نظر اریکسون چه نتیجه‌ای به بار خواهد آورد؟

- (۱) روان‌رنجوری (۲) روان‌پریشی (۳) اختلال شخصیت (۴) اسکیزوفرنی

پاسخ: گزینه «۱» از نظر اریکسون، رشد ناسازگار در سال‌های اول زندگی، منجر به روان‌رنجوری (نوروز) می‌گردد.

کلمه مثال ۱۶: تأکید اریکسون بیشتر بر روی کدام یک از ساختارهای زیر می‌باشد؟

- (۱) نهاد (۲) من (۳) فرامن (۴) ناهشیار

پاسخ: گزینه «۲» اریکسون، در نظریه خود بیشتر روی «من» تأکید کرده است.

کلمه مثال ۱۷: اولین مرحله از مراحل هشتگانه نظریه رشد روانی - اجتماعی اریکسون، کدام است؟

- (۱) استقلال عمل در برابر تردید (۲) اعتماد در برابر عدم اعتماد
(۳) ابتکار در برابر احساس گناه (۴) صنع (کارآیی) در برابر احساس حقارت

پاسخ: گزینه «۲» مراحل هشتگانه رشد روانی - اجتماعی اریکسون عبارتند از:

۱- اعتماد در برابر عدم اعتماد ۲- استقلال عمل در برابر شرم و تردید ۳- ابتکار در برابر احساس خطا و تقصیر (گناه) ۴- تحقق عمل در برابر احساس کهنتری (کارآیی) - صنع - احساس حقارت ۵- احراز هویت در برابر پراکندگی نقش یا سردرگمی هویت ۶- مردم‌آمیزی در برابر مردم‌گریزی (صمیمیت در برابر انزوا) ۷- پدیدآوردگی در برابر راکدماندگی (زاینده‌گی - بی‌حاصلی) ۸- شکفتگی و رشد یافتگی در برابر ناامیدی (تمامیت - نومیدی)

کلمه مثال ۱۸: در کدام مرحله کودک برای نخستین بار با اجبارهای اجتماعی روبرو می‌شود؟

- (۱) اعتماد در برابر بی‌اعتمادی (۲) ابتکار در برابر احساس گناه (۳) کارآیی در برابر حقارت (۴) استقلال در برابر شرم و تردید

پاسخ: گزینه «۴» در مرحله استقلال عمل در برابر شک و تردید، کودک شروع به راه رفتن می‌کند و برای نخستین بار با اجبارهای اجتماعی روبرو می‌شود.

سوال ۱۹: براساس نظریه رشد روانی - اجتماعی اریکسون، اجبارهای اجتماعی بیش از اندازه، در کدام یک از مراحل تحول کودک، او را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟

- (۱) ابتکار (۲) اعتماد پایه (۳) پدیدآوردگی (۴) استقلال عمل

پاسخ: گزینه «۴» در مرحله دوم رشد روانی - اجتماعی که اریکسون مطرح می‌کند یعنی مرحله استقلال عمل در مقابل شک و تردید، کودک شروع به راه رفتن می‌کند. در این مرحله، کودک به استقلال دست می‌یابد و با اجبارهای اجتماعی روبرو می‌شود. در این جا کودک میل به خود راهبری و به تنهایی عمل کردن را دارد. در این مرحله والدین نباید کودک را به خاطر اشتباهاتش، شرم‌منده کنند.

سوال ۲۰: از دیدگاه اریکسون، مرحله ابتکار در برابر احساس گناه در چند سالگی است؟

- (۱) ۴ تا ۵ (۲) ۳ تا ۴ (۳) ۶ تا ۷ (۴) ۵ تا ۶

پاسخ: گزینه «۲» مرحله ابتکار در برابر احساس گناه از ۳ تا ۶ سالگی است که کودک به بازی وانمود کردن می‌پردازد و می‌خواهد نوع آدمی را که می‌تواند باشد تجربه کند. تقویت والدین می‌تواند باعث پرورش ابتکار و مسئولیت کودک شود. اما کنترل بیش از حد والدین می‌تواند منجر به احساس گناه در او شود. در واقع به غیر از گزینه (۳) بقیه گزینه‌ها به نحوی درست هستند، اما از آن جا که این مرحله از ۳ سالگی آغاز می‌شود، می‌توان گفت بهترین انتخاب، گزینه (۲) می‌باشد.

فرآیند همسان‌سازی، نشان‌دهنده این میل عمیق است. میلی که به نظر فروید، در تشکیل وجدان اخلاقی، نقش‌های جنسی و بازخوردهای اجتماعی اهمیت فراوان دارد و به اجتماعی شدن منتهی می‌شود.

در این مرحله کودکان از طریق «بازی وانمود کردن» نوع آدمی را که می‌توانند باشند تجربه می‌کنند و این بازی، فرصت‌های زیادی را برای پرورش ابتکار آنها ایجاد می‌کند. مثلاً کودکان صحنه‌های خانوادگی و مشاغل مثل پلیس، دکتر، شکارچی و... را به نمایش می‌گذارند. اگر کودکان در اکتشافات خود موفق باشند و بحران این مرحله را به خوبی حل کنند، «رفتارهای هدفمند» در آنها شکل می‌گیرد. رفتارهای هدفمند یعنی جرئت روبه‌رو شدن و دنبال کردن اهداف ارزشمند بدون آنکه به وسیله احساس گناه و بازداری آسیب ببینند.

نیروی بنیادی حاصل از این مرحله، دستیابی به «هدف» است.

سوال ۲۱: در کدام مرحله از مراحل اریکسون اگر والدین نسبت به کودک سخت‌گیر باشند، ممکن است کودک با خطر گسترش وجدان اخلاقی

سخت‌گیر مواجه شود؟

- (۱) کارایی در برابر احساس حقارت (۲) ابتکار در برابر احساس گناه
(۳) احراز هویت در برابر سردرگمی هویت (۴) استقلال در برابر شرم و تردید

پاسخ: گزینه «۲» در مرحله ابتکار در برابر احساس گناه، در صورت سخت‌گیری والدین، ممکن است وجدان اخلاقی سخت‌گیر برای کودک به بار آید.

سوال ۲۲: از نظر اریکسون، مرحله ابتکار در برابر احساس گناه در کدام دوره سنی قرار دارد؟

- (۱) ۳ تا ۵ سالگی (۲) ۱ تا ۳ سالگی (۳) ۶ تا ۱۱ سالگی (۴) تولد تا دو سالگی

پاسخ: گزینه «۱» در نظریه اریکسون مرحله ابتکار در برابر احساس گناه، در گستره سنی ۳ تا ۵ سالگی قرار دارد.

سوال ۲۳: مرحله اچلیلی (Phallic) از تحول روانی - جنسی از دیدگاه فروید، با کدام مرحله از تحول روانی - اجتماعی اریکسون مطابقت دارد؟

- (۱) ابتکار در مقابل احساس گناه (۲) خودمختاری در مقابل شک و تردید
(۳) کارایی در مقابل احساس حقارت (۴) هویت در مقابل سردرگمی

پاسخ: گزینه «۱» مرحله دهانی فروید با مرحله اعتماد در برابر بی‌اعتمادی اریکسون (تولد تا ۱ سالگی) مطابقت دارد.

مرحله مقعدی فروید با مرحله خودمختاری در برابر شک و تردید اریکسون (۱ تا ۳ سالگی) مطابقت دارد.

مرحله آلتی فروید (احلیلی یا فالیک) با مرحله ابتکار در مقابل احساس گناه اریکسون (۳ تا ۶ سالگی) مطابقت دارد.

مرحله نهفتگی (کمون) فروید با مرحله سخت‌کوشی در برابر حقارت اریکسون (۶ تا ۱۱ سالگی) مطابقت دارد.

مرحله تناسلی فروید با مرحله هویت در برابر سردرگمی هویت اریکسون (نوجوانی) مطابقت دارد.

سوال ۲۴: سازندگی یا آفرینندگی در مقابل احساس حقارت، چندمین مرحله در نظام اریکسون است؟

- (۱) پنجمین (۲) دومین (۳) سومین (۴) چهارمین

پاسخ: گزینه «۴» چهارمین مرحله روانی - اجتماعی اریکسون، «سخت‌کوشی در برابر حقارت» یا «تحقق عمل در مقابل احساس کمتری» یا «سازندگی و آفرینندگی در مقابل احساس کمتری» نام دارد که دوران مدرسه کودک (۶ تا ۱۱ سالگی) را پوشش می‌دهد و همزمان با مرحله نهنفتگی فروید است. گزینه (۱): پنجمین مرحله اریکسون، دوران نوجوانی است که «هویت در برابر سردرگمی» یا «هویت در برابر پراکندگی نقش» نام دارد. گزینه (۲): دومین مرحله، مرحله «خودمختاری در برابر شک و تردید» یا «خودپیروی (استقلال) در مقابل تردید» نام دارد که همزمان با مرحله مقعدی فروید است (۱ تا ۳ سالگی). گزینه (۳): سومین مرحله، مرحله ابتکار در برابر احساس گناه (خطا و تقصیر) است. این دوره، دوره بازی است و همزمان با مرحله احلیلی (ادیپ) فروید می‌باشد (۳ تا ۶ سالگی).

سوال ۲۵: در کدام دوره از نظریه اریکسون انسجام بخشی به عناصر هویتی را می‌توان مشاهده کرد؟

- (۱) کودکی (۲) نوجوانی (۳) بزرگسالی (۴) میانسالی

پاسخ: گزینه «۲» مرحله نوجوانی مرحله کسب هویت در برابر سردرگمی هویت نام دارد. یعنی نوجوان در جستجوی من یا هویت خود است و سعی می‌کند عناصر متفرق شخصیت خود را با هم مرتبط کند، تعارض‌های قبلی را دوباره تجربه کند، نقش‌ها و رفتارهای مختلف را تجربه کند و بدین ترتیب به هویت خود انسجام بخشد. اما گزینه ۳ (بزرگسالی) مرحله مردم‌آمیزی در برابر مردم‌گریزی یا صمیمیت در برابر انزوا را مطرح می‌کند، یعنی زمانی که فرد ظرفیت عشق واقعی را دارد. گزینه ۴ (میانسالی) هم مرحله زاینندگی در برابر رکود (پدیده‌آوردندگی در مقابل راکد ماندگی) را مطرح می‌کند که مفاهیم تولید، خلاقیت و ارزیابی مجدد گذشته در این دوره مطرح می‌شود.

سوال ۲۶: از دیدگاه اریکسون، ویژگی بارز نوجوانی یا بلوغ چیست؟

- (۱) ابتکار (۲) تحقق عمل (۳) استقلال عمل (۴) احراز هویت

پاسخ: گزینه «۴» به نظر اریکسون، نوجوان، در مرحله احراز هویت در برابر سردرگمی هویت قرار دارد.

«ابتکار» ویژگی بارز کودک در سنین مدرسه است.

«استقلال عمل» ویژگی بارز کودک ۱ تا ۳ ساله است.

سوال ۲۷: ظرفیت پیگیری ارزش‌ها، آرمان‌ها و روابط پایدار در کدام یک از مراحل اریکسون پدیدار می‌شود؟

- (۱) هویت در برابر سردرگمی هویت (۲) صمیمیت در برابر انزوا (۳) تمامیت در برابر ناامیدی (۴) زاینندگی در برابر رکود

پاسخ: گزینه «۲» یکی از خصوصیات دوره جوانی (صمیمیت در برابر انزوا)، احساس «تعهد» است که همان ظرفیت پیگیری بی‌کم و کاست ارزش‌ها و آرمان‌هاست.

سوال ۲۸: از نظر اریکسون ظرفیت عشق واقعی در کدام دوره سنی ظاهر می‌شود؟

- (۱) ۲۰ تا ۴۰ سالگی (۲) ۲۰ تا ۴۵ سالگی (۳) ۳۰ تا ۴۰ سالگی (۴) ۱۸ تا ۲۰ سالگی

پاسخ: گزینه «۱» از نظر اریکسون فرد در دوره جوانی (گستره سنی ۲۰-۴۰) ظرفیت عشق واقعی را دارد.

سوال ۲۹: ویژگی‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از مراحل زندگی از دیدگاه اریکسون است؟

همساز شدن با نقش‌های خانوادگی جدید - اولین مواجهه با اجبارهای اجتماعی - واقع‌نگری

(۱) زاینندگی - رکود، استقلال - شرم و تردید، زاینندگی - رکود

(۲) صمیمیت در برابر انزوا، شایستگی - حقارت، زاینندگی - رکود

(۳) تمامیت - رکود، شایستگی - حقارت، صمیمیت در برابر انزوا

(۴) ابتکار - احساس گناه، هویت - سردرگمی هویت، صمیمیت در برابر انزوا

✓ پاسخ: گزینه «۱» اریکسون در نظریه روانی اجتماعی خود ۸ مرحله را نام برد که هر یک ویژگی‌های خود را دارند. در مرحله زاینده‌گی - رکود که بین ۴۰ تا ۶۵ سالگی اتفاق می‌افتد فرد با نقش‌های جدید خانوادگی همساز می‌شود و با در نظر گرفتن توانمندی و اهداف واقع‌نگری بیشتر پیدا می‌کند. همچنین در مرحله سوم (استقلال - شرم و تردید) اولین مواجهه را با اجبارهای اجتماعی دارد. دوره میانسالی، یکی از دوره‌های واقعی پایداری هویت شخصی، ظرفیت مقابله با مسائل، تأثیر اجتماعی، تولید و خلاقیت شخصی است. در این دوره، هویت فرد تابع شکست‌ها و پیشرفت‌هایی است که فرد با آن‌ها مواجه شده است. بزرگسالانی که پیشرفت‌های قابل قبولی داشته‌اند ممکن است به خودپنداره قبلی خود، یعنی مفهومی که از خود دارند، ادامه دهند یا با آن قطع رابطه کنند. بزرگسالانی که با خودپنداره گذشته قطع رابطه می‌کنند، برحسب هویت و روابط کنونی خود، تصویر جدیدی از خود می‌سازند.

✓ مثال ۳۰: افراط و تفریط در کدام یک از مراحل اریکسون، نتایجی چون «در خود میان‌بینی» و یا «بی‌ارزش دانستن خود» را به بار می‌آورد؟

- (۱) تمامیت در برابر ناامیدی
(۲) زاینده‌گی در برابر رکود
(۳) صمیمیت در برابر انزوا
(۴) هویت در برابر سردرگمی هویت

✓ پاسخ: گزینه «۲» از مخاطرات مرحله زاینده‌گی در برابر رکود (میان‌سالی)، در خود میان‌بینی و یا بی‌ارزش دانستن خود می‌باشد.

✓ مثال ۳۱: کمک به رشد و تحول دیگری در کدام یک از مراحل اریکسون مطرح می‌شود؟

- (۱) زاینده‌گی در برابر رکود
(۲) هویت در برابر پراکندگی هویت
(۳) استقلال در برابر شک و تردید
(۴) تمامیت در برابر ناامیدی

✓ پاسخ: گزینه «۱» افراد میانسال (مرحله زاینده‌گی در برابر رکود)، سعی در کمک به رشد و تحول دیگران و به خصوص نسل آینده دارند.

✓ مثال ۳۲: کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- (۱) افراد مسن در هماهنگی بصری- حرکتی خوب عمل می‌کنند اما در کارهای سرعتی مشکل دارند.
(۲) افراد مسن بدون توجه به معنا و محتوای چیزی، به راحتی آن را فرا می‌گیرند.
(۳) استعدادهای استدلالی افراد میانسال بهبود می‌یابد.
(۴) ظرفیت‌های لفظی افراد میانسال کاهش می‌یابد.

✓ پاسخ: گزینه «۳» افراد میانسال در زمینه استعدادهای استدلالی و ظرفیت‌های کلامی پیشرفت می‌کنند.

✓ مثال ۳۳: در کدام مرحله، فرد رویدادهای گذشته را مانند آلبومی ورق می‌زند؟

- (۱) زاینده‌گی در برابر رکود
(۲) کارایی در برابر حقارت
(۳) هویت در برابر سردرگمی هویت
(۴) تمامیت در برابر ناامیدی

✓ پاسخ: گزینه «۴» در دوره پیری (مرحله تمامیت در مقابل ناامیدی) فرد، گذشته خود را همچون آلبومی ورق می‌زند.

✓ مثال ۳۴: روان تحلیل‌گری کودکان را چه کسی بنیان نهاد؟

- (۱) آنافروید
(۲) ملانی کلاین
(۳) فروید
(۴) اشپیتز

✓ پاسخ: گزینه «۱» آنافروید، روان تحلیل‌گری کودکان را بنیان نهاد.

✓ مثال ۳۵: زمانی که یک کشش نامطلوب به طور کامل از صحنه‌ی هشیاری فرد، بیرون رانده می‌شود، از کدام مکانیسم دفاعی استفاده شده است؟

- (۱) فرافکنی
(۲) سرکوبی
(۳) تشکل واکنشی
(۴) انکار

✓ پاسخ: گزینه «۲» سرکوبی فرآیندی است که در آن قسمت‌هایی از زندگی فرد به طور کامل از هشیاری او بیرون نگه داشته می‌شود.

کلمه مثال ۳۶: وقتی یک فرد «تمام کشاننده‌های جنسی را طرد می‌کند و از همه چیزهایی که می‌تواند لذتی فراهم کنند امتناع کند» کدام مکانیزم دفاعی را به کار برده است؟

- (۱) بازگشت علیه خود (۲) والایی‌گرایی (۳) ریاضت طلبی (۴) همسان‌سازی با پرخاشگر
- پاسخ: گزینه «۳» مکانیزم بازگشت علیه خود شبیه مکانیزم واکنش وارونه (معکوس کردن کشاننده) است با این تفاوت که در واکنش وارونه، «هدف کشاننده» مطرح است اما در مکانیزم بازگشت علیه خود، «موضوع کشاننده» مورد نظر است. مثلاً گذار از آزارگری به آزارپذیری به منظور بازگرداندن آزارپذیری علیه خود انجام می‌پذیرد.
- در مکانیزم والایی‌گرایی کشاننده‌های تهاجمی مثل کشاننده‌های جنسی، خود را در قالب گرایش به فعالیت‌های والا و برتر نشان می‌دهند که این مکانیزم مستلزم تشکیل فرامن است. مکانیزم ریاضت‌طلبی با طرد تمام کشاننده‌های جنسی و امتناع از همه‌ی چیزهایی که می‌تواند لذتی فراهم کند مشخص می‌شود. این مکانیزم به فعال شدن دوباره مسأله ادیپ و احساس گناه ناشی از آن ارتباط دارد و خود را به شکل رفتارهای کیفی یا تحقیری نشان می‌دهد. مکانیزم همسان‌سازی با پرخاشگر هم زمانی است که کودک برای جلوگیری از خطرات بیرونی، خصوصیات پرخاشگر و نقش او را تقلید می‌کند و از تهدید شده به تهدید کننده تبدیل می‌شود. در این مکانیزم کودک سرزنش‌های بیرونی را درونی می‌کند و آن‌ها را دوباره به محیط باز می‌گرداند، لذا این مکانیزم در تشکیل فرامن نقش مهمی برعهده دارد. گزینه «۳»، ریاضت طلبی، بخشی از نظریه‌ی آنا فروید درباره نوجوانی و تکرار عقده‌ی ادیپ است که صحیح می‌باشد.

کلمه مثال ۳۷: مکانیسم پذیرش ممنوعیت، عقلانی کردن غرایز و خلاقیت از کیست؟

- (۱) آنا فروید (۲) پیازه (۳) اریکسون (۴) استانی هال
- پاسخ: گزینه «۱» آنا فروید معتقد است در عقلانی کردن غرایز، نوجوان سعی نمی‌کند که از کشاننده‌ها فرار کند بلکه تمایل و رغبت خود را متوجه آن‌ها می‌کند اما صرفاً توجهی عقلی و انتزاعی به آن‌ها روا می‌دارد. یعنی خود را مجبور به انجام وظایفی که واقعیت به او تحمیل می‌کند نمی‌داند و کشاننده‌ها را در سطحی متفاوت قرار می‌دهد تا بر آن‌ها تسلط یابد.

کلمه مثال ۳۸: ریاضت طلبی از مکانیزم‌های دفاعی مطرح شده توسط چه کسی است؟

- (۱) فروید (۲) آنا فروید (۳) ملانی کلاین (۴) اشپیتز
- پاسخ: گزینه «۲» مکانیسم‌های ریاضت طلبی و عقلی‌سازی از مکانیسم‌های دفاعی مطرح شده توسط آنا فروید می‌باشند.

کلمه مثال ۳۹: مکانیزم‌های خودداری افراطی، عقلانی کردن غرایز، خلاقیت در دوران نوجوانی از کیست؟

- (۱) آنا فروید (۲) استانی هال (۳) فروید (۴) پیازه
- پاسخ: گزینه «۱» آنا فروید در دوره بلوغ و نوجوانی دو مکانیزم «ریاضت طلبی» (خودداری افراطی) و «عقلی‌سازی» (عقلانی کردن غرایز) را مطرح می‌کند. مکانیزم ریاضت طلبی بدین گونه است که نوجوان تمام کشاننده‌های جنسی و هر آنچه می‌تواند برای او لذتی فراهم کند را طرد می‌کند که این خود ناشی از دوباره فعال شدن مسأله‌ی ادیپ و گناهکاری وابسته آن است. ریاضت‌طلبی یک مرحله مقدماتی سرکوب‌گری است. در مکانیزم عقلی‌سازی، نوجوان از کشاننده‌ها نمی‌گریزد، بلکه رغبت خود را متوجه آن‌ها می‌کند، اما این توجه جنبه‌ی انتزاعی و عقلی دارد. یعنی کشاننده‌ها را در سطحی متفاوت قرار می‌دهد تا بر آن‌ها تسلط یابد. هدف اصلی عقلی‌سازی این است که نوجوان بتواند عواملی را که خطرناک می‌شمارد، به جای این‌که مورد تجربه قرار دهد، در فاصله نگه دارد.

کلمه مثال ۴۰: کدام گزینه بیانگر مفهوم «خط تحول» در نظام آنا فروید است؟

- (۱) هر کودک به گونه‌ای مستمر و خطی تحول می‌یابد. (۲) هیچ‌گونه لحظات واپس‌روی در تحول کودک وجود ندارد. (۳) در خطوط تحول می‌تواند توقف‌ها و واپس‌روی‌هایی وجود داشته باشد. (۴) گزینه ۱ و ۲ صحیح می‌باشد.
- پاسخ: گزینه «۳» طبق مفهوم خط تحول آنا فروید، تحول به‌گونه‌ای خطی و مستمر نمی‌باشد بلکه توقف‌ها و لحظات واپس‌روی وجود دارد.

آزمون فصل دوم

کله ۱- ترسی که در دوران بلوغ و باینسگی دیده می‌شود، ناشی از تعارض بین و می‌باشد.

- (۱) بن - فرامن (۲) من - فرامن (۳) بن - من (۴) فرامن - آرمان من

کله ۲- وارث ادیب است و توقعات اخلاقی را مطرح می‌کند.

- (۱) فرامن (۲) آرمان من (۳) من (۴) بن

کله ۳- در کدام مرحله از مراحل که توسط آبراهام مطرح شده است، نگهداری مدفوع به معنای یک رفتار خصومت‌آمیز نسبت به والدین جلوه می‌کند؟

- (۱) وابستگی لمسی (۲) مقعدی آزارپذیر - نگهدارنده (۳) مقعدی آزارگرانه - طردکننده (۴) وابستگی بصری

کله ۴- وسواسی شدن نسبی شخصیت در کدام یک از مراحل روانی - جنسی فروید به وجود می‌آید؟

- (۱) مرحله دهانی (۲) مرحله مقعدی (۳) مرحله نهفتگی (۴) مرحله آلتی

کله ۵- کدام گزینه طبق نظریه فروید، صحیح می‌باشد؟

- (۱) جنبه‌ی دفاعی من، هشیار، نیمه هشیار و ناهشیار است.
(۲) ساخت بن، از شناخت و دفاع تشکیل شده است.
(۳) فرامن، معرف نقش وراثت و دیگران است.
(۴) یکی از وظایف من، مشاهده‌گری است.

کله ۶- طبق نظریه فروید، زمانی که بین عاطفه و تجسم وابستگی ضعیفی وجود دارد، انرژی است و فعالیت براساس اتفاق می‌افتد.

- (۱) آزاد - ثانوی (۲) آزاد - نخستین (۳) در بند - ثانوی (۴) در بند - نخستین

کله ۷- از میان ۴ مؤلفه کشاننده، هدف کشاننده نشان دهنده‌ی است.

- (۱) تخلیه تنش و ارضای کشاننده (۲) حوزه‌ی بدنی تحریک (۳) وسیله‌ی ارضای کشاننده (۴) جنبه‌ی حرکتی و کشاننده

کله ۸- کدام یک از مکانیسم‌های دفاعی زیر، مستلزم تشکیل فرامن است؟

- (۱) سرکوب‌گری (۲) انکار (۳) فرافکنی (۴) والایی‌گرایی

کله ۹- به اعتقاد آنافروید، زمانی که ترس از خطرات بیرونی برای کودک ایجاد می‌شود، کدامیک از مکانیسم‌های دفاعی زیر توسط کودک مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

- (۱) انکار واقعیت از طریق خیالی کردن آن
(۲) فرافکنی
(۳) در خود فرورفتن
(۴) مورد او

کله ۱۰- کدام یک از مکانیسم‌های دفاعی مطرح شده توسط آنافروید، نقش مهمی در تشکیل فرامن دارد؟

- (۱) ریاضت‌طلبی (۲) عقلی‌سازی (۳) همسان‌سازی با پرخاشگر (۴) هر سه مورد

کله ۱۱- کدام یک از مکانیسم‌های دفاعی مطرح شده توسط آنافروید، مرحله‌ی مقدماتی سرکوب‌گری است؟

- (۱) عقلی‌سازی (۲) ریاضت‌طلبی (۳) همسان‌سازی پرخاشگر (۴) والاگرایی

کله ۱۲- به اعتقاد آنافروید، دیررس‌ترین مکانیسم‌های دفاعی عبارت‌اند از:

- (۱) واپس‌روی، بازگشت علیه خود و واکنش متضاد
(۲) درون‌فکنی و فرافکنی
(۳) فرافکنی، واپس‌روی
(۴) درون‌فکنی، واپس‌روی، بازگشت علیه خود

کله ۱۳- مرحله نهفتگی از مراحل روانی - جنسی فروید، کدام گستره‌ی سنی را در برمی‌گیرد؟

- (۱) سال دوم زندگی (۲) ۳ تا ۶ سالگی (۳) ۷ تا ۱۲ سالگی (۴) ۴ تا ۶ سالگی

کله ۱۴- تعارض مرحله‌ی دهانی چگونه پایان می‌یابد؟

- (۱) از شیر گرفتن (۲) پایان اضطراب اختگی (۳) ارضاء نیازهای دهانی (۴) ارضاء نیاز گرسنگی

۱۵- در کدام دوره‌ی سنی، فرد به دنبال پاسخ به سؤال «من واقعاً چه می‌خواهم؟» می‌باشد؟

- (۱) ۳۰ تا ۴۰ سالگی (۲) ۴۰ تا ۶۰ سالگی (۳) ۶۵ سال به بالا (۴) ۱۱ تا ۲۰ سالگی

۱۶- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر با عنوان «بحران هویت» تداعی می‌شود؟

- (۱) استنلی هال (۲) اریکسون (۳) فروید (۴) بالبی

۱۷- در کدام یک از مراحل مطرح شده توسط اریکسون، اگر تولیدات کودک با ارزش تلقی شود در او احساس «لیاقت» شکل می‌گیرد در غیر این صورت، احساس حقارت در او ایجاد می‌گردد؟

- (۱) مرحله دوم (۲) مرحله سوم (۳) مرحله چهارم (۴) مرحله پنجم

۱۸- «هم شکلی طلبی» از مخاطرات دوره‌ی است.

- (۱) کودکی (۲) نوجوانی (۳) جوانی (۴) میانسالی

۱۹- در کدام یک از مراحل مطرح شده توسط اریکسون، کودک خود را در مقابل وظیفه‌ی معینی قرار می‌دهد و به اکتشاف محیط می‌پردازد؟

- (۱) ابتکار در برابر احساس گناه (۲) کارآیی در برابر احساس حقارت (۳) اعتماد در برابر بی‌اعتمادی (۴) استقلال عمل در برابر شرم و تردید

۲۰- کدام گزینه بیانگر تفاوت اریکسون و فروید در نظام روان تحلیل‌گری است؟

- (۱) اریکسون کمتر بر مسائل جنسی و بیشتر بر مسائل اجتماعی تأکید می‌کرد.
 (۲) فروید انسان را موجودی آگاه، فعال و با اراده در نظر می‌گرفت.
 (۳) فروید معتقد است که روان‌آزردگی در هر زمانی از زندگی می‌تواند ایجاد شود.
 (۴) اریکسون بر مسائل جنسی و نقش تعیین‌کننده‌ی خانواده در شخصیت تأکید می‌کند.

۲۱- در نظام اریکسون، کدام اصطلاح زیر معرف دوران سالخوردگی است؟

- (۱) پدیدآوردگی (۲) تمامیت (۳) صمیمیت (۴) هویت

۲۲- اگر بگوییم که هر مرحله‌ی رشدی در پی مرحله‌ی قبلی ظاهر می‌شود، براساس چه اصلی سخن گفته‌ایم؟

- (۱) پیوستگی رشد (۲) رشد بهنجار (۳) نقاط بحرانی (۴) اپی‌ژنتیک

۲۳- مرحله‌ی ابتکار در برابر احساس گناه اریکسون با کدام مرحله‌ی فروید مطابقت دارد؟

- (۱) آلتی (۲) تناسلی (۳) مقعدی (۴) نهفتگی

۲۴- کدام یک از گزینه‌های زیر بیانگر ویژگی افراد در مرحله‌ی جوانی (طبق نظریه‌ی اریکسون) می‌باشد؟

- (۱) تشکیل هویت (۲) ظرفیت پیگیری بی‌کم و کاست ارزش‌ها (۳) احساس کارآیی (۴) استقلال

۲۵- بنا بر نظر فروید نیروی «من» از کجا تأمین می‌شود؟

- (۱) وجدان اخلاقی (۲) واقعیت (۳) بن (۴) فرامن

۲۶- در نظریه‌ی روانکاو، بن نقش و فرامن نقش را نشان می‌دهد.

- (۱) دیگران، وراثت (۲) وراثت، دیگران (۳) تجارب، دیگران (۴) وراثت، تجارب

۲۷- در نظریه فروید ایگو در خدمت کدام نیروها قرار دارد؟

- (۱) اید (۲) سوپرایگو (۳) واقعیت (۴) همه موارد

۲۸- براساس نظریه فروید گرایش شخصیتی بنیادی فرد توسط چه روابطی تعیین می‌شود؟

- (۱) روابط نهاد، من و فرامن (۲) عقده ادیپ، همانندسازی با والد (۳) روابط میان مادر و پدر (۴) گذر از مرحله دهانی به مقعدی

۲۹- «استمناء نخستین» در کدام مرحله از مراحل روانی - جنسی فروید مطرح می‌شود؟

- (۱) مرحله دهانی (۲) مرحله مقعدی (۳) مرحله احلیلی (۴) مرحله تناسلی

۳۰- «فاقد مرجع حکم برای درون‌سازی تجارب خود و دیگران بودن» محصول حل نشدن تعارض در کدام یک از مراحل نظریه اریکسون است؟

- (۱) کارایی در برابر حقارت (۲) اعتماد در برابر بی‌اعتمادی
(۳) هویت در برابر سردرگمی هویت (۴) استقلال در برابر شرم و تردید

۳۱- «بدبینی» نشانه تثبیت در کدام یک از مراحل روانی - جنسی فروید است؟

- (۱) دهانی (۲) مقعدی (۳) احلیلی (۴) نهفتگی

۳۲- نیروی بنیادی حاصل از کدام مرحله از مراحل روانی اریکسون دستیابی به هدف است؟

- (۱) استقلال در مقابل شرم و تردید (۲) ابتکار در مقابل احساس گناه
(۳) سازندگی در مقابل حقارت (۴) هویت در برابر سردرگمی هویت

۳۳- کدام یک از مراحل روانی اریکسون نقطه عطفی در تثبیت بهره‌وری یک انسان در طول زندگی است؟

- (۱) اعتماد در برابر بی‌اعتمادی (۲) ابتکار در برابر احساس گناه (۳) سازندگی در برابر حقارت (۴) هویت در برابر سردرگمی هویت

۳۴- در کدام دوره سنی است که می‌توان شاهد بازگشت به درون‌نگری و ارزشیابی مجدد تعهدات و هدف‌گیری‌ها بود؟

- (۱) پیری (۲) میانسالی (۳) بزرگسالی (۴) جوانی

۳۵- اضطراب اختگی مربوط به کدام موقعیت، اضطراب از دیدگاه آنا فروید است؟

- (۱) ترس فرامی (۲) ترس از خطرات واقعی (۳) ترس از قدرت کشاننده‌ها (۴) هیچ‌کدام

فصل سوم

«نظریه‌های روان تحلیل‌گری (۲)»

(اشپیتز، کلاین، هارتمن، ماہلر، سیرز)

تست‌های تألیفی فصل سوم

کلمه مثال ۱: کدام نظریه‌پرداز، مراحل رشد را بر مبنای پدیدآیی روابط موضوعی مطرح کرده است؟

- (۱) ملانی کلاین (۲) هارتمن (۳) اشپیتز (۴) والن

پاسخ: گزینه «۳» اشپیتز مراحل رشد را بر مبنای پدیدآیی روابط موضوعی بیان می‌کند.

کلمه مثال ۲: طبق نظریه اشپیتز اصل نیروانا:

- (۱) سرچشمه تجربه‌ها و دریافت‌های حسی کودک است. (۲) طبق این اصل همه امیال باید ارضا شوند.
(۳) بر مبنای پاسخ لبخند ردیابی می‌شوند. (۴) تحت لوای سازمانگر تحقق می‌یابد.

پاسخ: گزینه «۲» گزینه (۱) تعریف مفهوم حفره دهانی است، گزینه (۳) توضیحی برای مفهوم «نشانگر» است. گزینه (۴) نکته‌ای درباره مفهوم «نشانگر» است.

کلمه مثال ۳: از نظر اشپیتز وقتی کودک در مرحله پیش موضوعی به چهره انسان لبخند می‌زند در واقع لبخند او به معنای ادراک.....

- (۱) تمام چهره انسان است. (۲) چهره فرد آشنا است. (۳) بخشی از چهره انسان است. (۴) یک شیء لیبیدویی است.

پاسخ: گزینه «۳» وقتی کودک در مرحله پیش موضوعی به چهره انسانی لبخند می‌زند، در واقع بخشی از چهره او و نه تمام چهره او را درک کرده است.

کلمه مثال ۴: رفتار خاصی که از ۲ تا ۶ ماهگی در ۹۸ درصد از کودکان به صورت لبخند مشاهده می‌شود در برابر چه چهره‌هایی ابزار می‌گردد؟

- (۱) بخشی از چهره آشنا (۲) چهره‌های آشنا (۳) جانشین رمزی چهره انسانی (۴) هر چهره

پاسخ: گزینه «۴» اشپیتز معتقد است که در مرحله پیش موضوعی یا در راه شیء، بازشناخته شده‌ترین ادراک دیداری کودک، چهره انسانی است. بنابراین کودک با لبخند به یک چهره (اعم از آشنا یا ناآشنا) پاسخ می‌دهد. پاسخ با لبخند تجلی تحول رفتار خاص، از ۲ تا ۶ ماهگی در ۹۸ درصد کودکان است و اگر کودک به «هر چهره‌ای» لبخند می‌زند، علتش این است که او یک علامت یعنی بخشی از چهره‌ی انسان را درک کرده است. این علامت «نشانگر گشتالتی» نام دارد.

کلمه مثال ۵: چرا اشپیتز مرحله دوم تحول را مرحله «پیش موضوعی» نامیده است؟

- (۱) زیرا کودک فقط قادر به تشخیص چهره‌های آشنا است. (۲) زیرا شیء لیبیدویی شکل گرفته است.
(۳) زیرا کودک به تمام چهره انسان پاسخ می‌دهد. (۴) زیرا کودک قادر به متمایز کردن یک چهره از دیگر چهره‌ها نیست.

پاسخ: گزینه «۴» از آن‌جا که کودک در مرحله پیش موضوعی قادر به متمایز کردن یک چهره از دیگر چهره‌ها نیست و شیء لیبیدویی هنوز شکل نگرفته است، این مرحله بدین نام خوانده می‌شود. در واقع زمانی می‌توان از شکل‌گیری موضوع لیبیدویی سخن گفت که کودک قادر باشد چهره‌ی موضوع عشق خود را (یعنی چهره‌ی مراقب اصلی یا مادرش را) از دیگر چهره‌ها متمایز کند.

کلمه مثال ۶: مفهوم «بیمارستان زدگی» توسط کدام روان‌شناس مطرح گردیده است؟

- (۱) اشپیتز (۲) بالبی (۳) پیازه (۴) کلاین

پاسخ: گزینه «۱» اشپیتز نظام خود را بر مبنای داده‌های به دست آمده از مشاهده روابط موضوعی مادر با کودک ارائه کرده است. او معتقد است پدیده‌های مرضی دوران کودکی به نارسایی‌های کیفی و کمی رابطه دوتایی مادر و کودک مربوط است. در اثر محرومیت عاطفی جزئی، افسردگی اتکایی و در اثر محرومیت عاطفی کلی، بیمارستان‌زدگی بروز می‌کند (نارسایی‌های کمی). نارسایی‌های کیفی روابط مادر - کودک هم منجر به آزدگی‌های «روان - سم آگینی» از جمله اغمای نوزاد (ریبل)، قولنج سومین ماه، اگزمای کودکی، فزون حرکتی، بازی‌های مدفوعی و فزون هیجان‌گری پرخاشگرانه می‌شود.

کله مثال ۷: افسردگی انتكایی که در اثر محرومیت عاطفی جزئی در کودک ایجاد می‌شود توسط چه کسی مطرح شد؟

- (۱) آنافروید (۲) ملانی کلاین (۳) گزل (۴) اشپیتر

پاسخ: گزینه «۴» اصطلاح افسردگی انتكایی توسط اشپیتر مطرح شده است.

کله مثال ۸: چنانچه بخواهید تأثیر محرومیت‌های محیطی و مؤسسه‌های را در کودکان مطالعه کنید، به متون کدام یک از روان‌شناسان مراجعه می‌کنید؟

- (۱) ژان پیاژه (۲) آرنولد گزل (۳) رنه اشپیتر (۴) اریک اریکسون

پاسخ: گزینه «۳» رنه اشپیتر بر تأثیر محرومیت‌های محیطی و مؤسسه‌های روی کودکان تأکید کرده است. او مفهوم «بیمارستان‌زدگی» را در مورد کودکانی که در پرورشگاه و محیط‌های خالی از روابط عاطفی، زندگی می‌کنند به کار برده است. او همچنین به نارسایی‌های کیفی و کمی در روابط مادر - کودک تأکید می‌کند که منجر به روان‌آزردگی‌هایی می‌شود که اشپیتر آن‌ها را آزرده‌گی‌های «روان - سم آگینی» نامیده است. در اثر محرومیت کیفی، بیماری‌هایی چون اغمای کودک (ریبل)، قولنج سومین ماه، اگزمای کودک، فزون‌حرکتی، بازی‌های مدفوعی و فزون هیجان‌گری پرخاشگرانه ایجاد می‌شود. در اثر محرومیت کمی بیماری‌هایی چون افسردگی انتكایی (محرومیت عاطفی جزئی)، دق و روان رنجوری (محرومیت عاطفی کامل) به وجود می‌آید.

کله مثال ۹: تفاوت ملانی کلاین و آنافروید مربوط به کدام مفهوم در نظریه روان‌تحلیل‌گری است؟

- (۱) انتقال (۲) بازی (۳) لیبیدو (۴) مکانیزم‌های دفاعی

پاسخ: گزینه «۱» در حالی‌که آنافروید اعتقاد داشت انتقال در کودکان به علت وابستگی ایشان به بزرگترها اتفاق نمی‌افتد، ملانی کلاین معتقد بود به صورت رمزی انتقال در کودکان هم اتفاق می‌افتد.

کله مثال ۱۰: کدام نظریه‌پرداز، حوادث مربوط به رشد را سریع‌تر از آنچه فروید می‌پنداشت، در نظر می‌گرفت؟

- (۱) کارل آبراهام (۲) ملانی کلاین (۳) اریکسون (۴) آنافروید

پاسخ: گزینه «۲» ملانی کلاین، حوادث مربوط به رشد را سریع‌تر از فروید می‌پنداشت، مثلاً معتقد بود که عقده ادیپ در نیمه دوم سال اول زندگی شکل می‌گیرد.

کله مثال ۱۱: مفاهیم «اضطراب پارانویا گونه» و «اضطراب افسردگی» در ماه‌های اول زندگی را چه کسی مطرح کرد؟

- (۱) آنا فروید (۲) ملانی کلاین (۳) اشپیتر (۴) هارتمن

پاسخ: گزینه «۲» اضطراب افسرده‌وار و پارانویاگونه توسط ملانی کلاین مطرح شده است.

کله مثال ۱۲: چه کسی بازی را به عنوان نحوه بیان طبیعی و مرجع بر روش‌های دیگر در مورد کودکان به کار بست؟

- (۱) آنا فروید (۲) ملانی کلاین (۳) اشپیتر (۴) گزل

پاسخ: گزینه «۲» از نظر «ملانی کلاین»، بازی نحوه بیان طبیعی و مرجع بر روش‌های دیگر در مورد کودکان است.

کله مثال ۱۳: کدام نظریه‌پرداز معتقد است که روش‌های تربیتی فرآیند تحلیل را مغشوش می‌کنند؟

- (۱) اشپیتر (۲) فروید (۳) آنا فروید (۴) ملانی کلاین

پاسخ: گزینه «۴» ملانی کلاین معتقد است که روش‌های تربیتی فرآیند تحلیل را مغشوش می‌سازند.

سوال ۱۴: در نظریه روان تحلیل‌گری هارتمن نخستین گام برای تشکیل «من» کدام است؟

- (۱) توانایی کودک برای تمایز بین خود و جهان بیرونی
(۲) توانایی کودک برای سازش با جهان بیرونی
(۳) توانایی پیش‌بینی رویدادهای آینده
(۴) توانایی کودک در گذار از اصل لذت به واقعیت

پاسخ: گزینه «۱» در نظریه هارتمن که به روانشناسی من و روان تحلیل‌گری ژنتیک معروف است، در دومین مرحله شکل‌گیری ساخت روانی نخستین گام برای تشکیل من به توانایی کودک برای تمایز بین خود و جهان مربوط می‌شود.

سوال ۱۵: یادگیری نگهداری ادرار و مدفوع از نظر هارتمن کودک را پیش از پیش در چه مرحله‌ای از تحول قرار می‌دهد؟

- (۱) مرحله عدم تمایز
(۲) مرحله تشکیل موضوع
(۳) مرحله حرکت به سوی استقرار من
(۴) مرحله پیش‌موضوعی

پاسخ: گزینه «۳» در نظام هارتمن یادگیری نگهداری ادرار و مدفوع در مرحله حرکت به سوی استقرار من صورت می‌گیرد.

سوال ۱۶: مفهوم «خنثی‌سازی تهاجمی» از چه کسی است؟

- (۱) هارتمن
(۲) ملانی کلاین
(۳) اشپیتز
(۴) فروید

پاسخ: گزینه «۱» مفهوم خنثی‌سازی تهاجمی توسط هارتمن مطرح شده است.

سوال ۱۷: مرحله بدون شیء از نظر ماهر، کدام مرحله است؟

- (۱) مرحله همزیستی بهنجار
(۲) مرحله اتیسم بهنجار
(۳) مرحله تمرین
(۴) مرحله تفکیک

پاسخ: گزینه «۲» مرحله اتیسم بهنجار از نظر ماهر، مرحله خودشیفتگی کامل و بدون شیء است.

سوال ۱۸: مطالعه در مورد فرآیند جدایی - تفرد توسط چه کسی صورت گرفته است؟

- (۱) بوهلر
(۲) آنافروید
(۳) ماهر
(۴) لئونتیف

پاسخ: گزینه «۳» مراحل جدایی - تفرد، توسط مارگارت ماهر مطرح شده‌اند.

سوال ۱۹: به نظر سیرز، یادگیری از طریق آموزش و خطا بیشتر در کدام مرحله دیده می‌شود؟

- (۱) دوره انگیزش ثانوی باز
(۲) دوره انگیزش ثانوی بسته
(۳) دوره اولیه
(۴) دوره انگیزش ثانوی باز و بسته

پاسخ: گزینه «۳» به نظر سیرز، یادگیری از طریق آزمون و خطا، بیشتر در دوره اولیه (تولد تا ۶ ماهگی) دیده می‌شود.

سوال ۲۰: کدام یک از نظریه‌پردازان زیر، دوره‌ی انگیزش باز و بسته اجتماعی را در مراحل تحول مطرح کرده است؟

- (۱) برونر
(۲) لئونتیف
(۳) سیرز
(۴) هارتمن

پاسخ: گزینه «۳» سیرز مراحل تحول را به سه دوره‌ی اولیه، دوره‌ی انگیزش ثانویه بسته در دوره‌ی انگیزش ثانوی باز اجتماعی تقسیم کرده است.

سوال ۲۱: شاخه‌ی دلیل عمده‌ی یادزدودگی دوران کودکی را چه می‌داند؟

- (۱) واپس‌رانی خاطرات ناخوشایند
(۲) واپس‌رانی خاطرات خوشایند
(۳) عدم برخورداری از تجربیات کلامی
(۴) عدم برخورداری از رزش مغزی

پاسخ: گزینه «۳» شاخه‌ی اظهار داشت که یادزدودگی دوران کودکی، در وهله نخست به دلیل شیوه‌های ادراکی تجربه (perceptual modes of experience) است. بیشتر تجربه و حافظه بزرگسالان، براساس مقوله‌های کلامی است. در مقابل، تجربه دوران کودکی به طور گسترده‌ای پیش‌کلامی است. همچنان که روسو گفته است این تجربه بیشتر مستقیم و وابسته به حواس است. در نتیجه چنین تجربه‌ای نمی‌تواند از طریق رمزهای کلامی، علامت‌گذاری و برچسب‌زده شود و سپس به خاطر آید.

آزمون فصل سوم

۱- از نظر اشپیتز، نشانگر نخستین سازمانگر روانی کدام است؟

- (۱) لبخند زدن (۲) دلهره (۳) اکتساب نه (۴) شیء لیبیدویی

۲- اصطلاح «بیمارستان زدگی» توسط چه کسی مطرح شده است و در چه صورتی بروز می‌کند؟

- (۱) اشپیتز - محرومیت عاطفی جزئی (۲) گزل - محرومیت عاطفی کامل (۳) اشپیتز - محرومیت عاطفی کامل (۴) گزل - محرومیت عاطفی کامل

۳- کدام یک از نظریه پردازان زیر به ترتیب معتقدند که در کودکان انتقال اتفاق می‌افتد و نمی‌افتد؟

- (۱) آنافرود - ملانی کلاین (۲) ملانی کلاین - آنافرود (۳) آنافرود - اشپیتز (۴) آنافرود - هارتمن

۴- به اعتقاد ملانی کلاین، کودک از چه طریقی می‌تواند بر اضطراب افسرده‌وار غلبه کند؟

- (۱) احساس کنجکاوی (۲) همسان‌سازی (۳) بازی (۴) همسان‌سازی فرافکنانه

۵- طبق نظریه‌ی اشپیتز، دلهره‌ی هشتمین ماه در کدام یک از مراحل تحول ایجاد می‌شود؟

- (۱) مرحله‌ی شیء لیبیدویی به معنای دقیق کلمه (۲) مرحله‌ی ناموضوعی (۳) مرحله پیش موضوعی (۴) مرحله‌ی در راه شیء

۶- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر، رشد و تحول را به سه مرحله‌ی عدم تمایز، تشکیل موضوع و حرکت به سوی استقرار من تقسیم کرده است؟

- (۱) والن (۲) اشپیتز (۳) گزل (۴) هارتمن

۷- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد روان‌شناسی من هارتمن صحیح می‌باشد؟

- (۱) من خودپیرو به بخش غیرتعارضی من مربوط می‌شود.
(۲) من دفاعی در قلمرو تعارضی من قرار دارد.
(۳) تعارض بین پایگاه‌های من و بن، تعارض بین سیستمی نام دارد.
(۴) تمام فعالیت‌هایی که جنبه‌ی شناختی دارند مثل ادراک و حافظه، توسط من دفاعی انجام می‌شوند.

۸- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر، مراحل تحول را بر مبنای رابطه‌ی موضوعی مطرح کرده است؟

- (۱) هارتمن (۲) آنافرود (۳) گزل (۴) اشپیتز

۹- از نظر هارتمن، تمایز بین خود و جهان بیرونی در چه مرحله‌ای ایجاد می‌شود؟

- (۱) مرحله‌ی عدم تمایز (۲) مرحله تشکیل موضوع (۳) مرحله رابطه موضوعی (۴) مرحله حرکت به سوی استقرار من

۱۰- از نظر کدام نظریه‌پرداز، بی‌توجهی و طرد از سوی مادر، منجر به عقب‌ماندگی می‌گردد؟

- (۱) اشپیتز (۲) گزل (۳) والن (۴) هارتمن

۱۱- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر به بررسی فرد در سطح من و سازش با محیط پرداخته است؟

- (۱) هارتمن (۲) والن (۳) ملانی کلاین (۴) اشپیتز

۱۲- مفهوم خط تحول مربوط به کدام نظریه‌پرداز است؟

- (۱) ملانی کلاین (۲) فروید (۳) آنافرود (۴) هارتمن

۱۳- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر دو مکانیسم دفاعی ریاضت‌طلبی و عقلی‌سازی را در دوره‌ی نوجوانی مطرح کرده است؟

- (۱) فروید (۲) گزل (۳) ملانی کلاین (۴) آنافرود

۱۴- به اعتقاد اشپیتز، در کدام مرحله از مراحل تحول، کشاننده‌های تهاجمی لیبیدویی هنوز از هم متمایز نشده‌اند؟

- (۱) مرحله‌ی پیش موضوعی (۲) مرحله ناموضوعی (۳) مرحله‌ی شیء لیبیدویی (۴) مرحله در راه شیء

۱۵- کدام گزینه در مورد مرحله‌ی «تفکیک» از مراحل جدایی - تفرود ماهرلر صحیح می‌باشد؟

- (۱) گستره‌ی سنی ۱۰ تا ۱۸ ماهگی را در بر می‌گیرد.
(۲) مرحله‌ای است که کودک از نظر روان‌شناختی از مادر جدا می‌شود.
(۳) مرحله‌ای است که کودک از لحاظ جسمانی و روانی از مادر جدا می‌شود.
(۴) مرحله‌ی وحدت دو نفره‌ی مادر - کودک در محدوده‌ی مرز مشترک می‌باشد.

فصل چهارم

«نظریه‌های شناختی»

(پیاژه و برونر)

تست‌های تألیفی فصل چهارم

کله مثال ۱: نوزادی که برای اولین بار پستانکی را می‌مکد در حقیقت به چه چیزی می‌پردازد؟

- (۱) بقای جسم (۲) برون‌سازی (۳) درون‌سازی (۴) خودمرکزبینی

پاسخ: گزینه «۳» درون‌سازی یا جذب عبارت است از وارد کردن داده‌های بیرونی به روان بندها یا طرحواره‌های قبلی. برون‌سازی عبارت است از تغییر دادن روان بندها برای این که با موقعیت جدید همخوان و همسطح شوند. زمانی که کودکی برای اولین بار پستانکی را می‌مکد، سازه مکیدن پستانک را به سازه‌های قبلی مکیدن اضافه می‌کند و در واقع آن را جذب یا درون‌سازی می‌کند. بنابراین طرحواره یا روان بندهای را تغییر نداده، بلکه روان بندهای را به آن اضافه کرده است.

کله مثال ۲: در روش بالینی ژان پیاژه، با کدام وسیله یا ابزار می‌توان پاسخ اتفافی کودک را واری کرد؟

- (۱) مشاهده (۲) سؤال مجدد (۳) مصاحبه با والدین (۴) آزمون مخالف

پاسخ: گزینه «۴» پیاژه معتقد است که در کاربرد روش بالینی ممکن است ۳ نوع سوء تفاهم اتفاق بیافتد:

- ۱- پاسخ آزمودنی تحت تأثیر گرایش آزمایش کننده قرار گیرد و نتیجه‌ی واقعی به دست ندهد.
- ۲- پاسخ آزمودنی ممکن است اتفافی باشد نه حاکی از طرز فکر واقعی او.
- ۳- ممکن است آزمودنی، مفاهیم آزمایش کننده را استنباط نکرده باشد. در این موارد، آزمایش کننده برای رفع عیوب پاسخ آزمودنی و برای تأیید یا رد نتایج قبلی می‌تواند از «آزمون مخالف» استفاده کند.

کله مثال ۳: هدف از رشد شناختی در نظام پیاژه چیست؟

- (۱) سازماندهی (۲) سازگاری (۳) تعادل جویی (۴) برون‌سازی

پاسخ: گزینه «۲» هدف از رشد شناختی در نظام پیاژه «سازگاری» است.

کله مثال ۴: از نظر پیاژه فرآیندهای مؤثر در تغییر طرحواره‌ها کدام است؟

- (۱) درون‌سازی و برون‌سازی (۲) انطباق و سازماندهی (۳) سازش، درون‌سازی و برون‌سازی (۴) تعادل شناختی و سازماندهی

پاسخ: گزینه «۲» از نظر پیاژه دو فرآیند مؤثر در تغییر طرحواره‌ها عبارتند از: انطباق و سازماندهی

کله مثال ۵: از نظر پیاژه، راه‌حل سوء تفاهمات در روش بالینی کدام است؟

- (۱) استفاده از روش تست (۲) استفاده از مشاهده‌ی محض (۳) استفاده از پرسشنامه (۴) استفاده از آزمون مخالف

پاسخ: گزینه «۴» راه‌حل سوء تفاهمات در روش بالینی از نظر پیاژه، استفاده از آزمون مخالف است.

کله مثال ۶: در نظریه پوانکاره نشان دادن بطری شیر به حالت وارونه به کودک چه فرآیندی را مورد مشاهده قرار می‌دهد؟

- (۱) قضاوت اخلاقی در کودک (۲) خودمیان‌بینی کودک (۳) ساخته شدن تدریجی فضا در سازمان روانی (۴) استدلال‌های نظام‌دار کودک

پاسخ: گزینه «۳» نشان دادن بطری شیر به حالت وارونه به کودک به منزله یک شوخی ساده پدران نیست، بلکه پدر کودک نظریه پوانکاره را می‌داند و می‌خواهد از لابه‌لای حرکت‌های گرفتن اشیاء توسط کودک ساخته شدن تدریجی فضا در سازمان روانی را از آغاز مورد مشاهده قرار دهد.

کلمه مثال ۷: در کدام دوره کودک به رابطه بین وسیله و هدف پی می‌برد؟

- (۱) پیش عملیاتی (۲) حسی - حرکتی (۳) عملیات صوری (۴) عملیات عینی

پاسخ: گزینه «۲» در زیر مرحله ۴ مرحله حسی - حرکتی (۸-۱۲ ماهگی) کودک می‌تواند اعمال هدف‌دار و رفتار عمدی انجام دهد. بنابراین طرحواره‌های مختلفی را برای حل کردن مسائل حسی - حرکتی ترکیب می‌کند و به رابطه‌ی بین وسیله و هدف پی می‌برد. در این مرحله نوباوگان، علیت مادی را درک می‌کنند (مثل کنار زدن مانع برای رسیدن به اسباب بازی) و بدین طریق مسئله‌گشایی می‌کنند. پایداری شیء هم در همین مرحله شکل می‌گیرد.

کلمه مثال ۸: انگشت خود را در دست نوزادی قرار می‌دهیم و او انگشت ما را محکم می‌گیرد، این نوزاد در کدام زیر مرحله‌ی حسی - حرکتی قرار دارد؟

- (۱) مرحله‌ی ۱ حسی - حرکتی (۲) مرحله‌ی ۲ حسی - حرکتی (۳) مرحله‌ی ۳ حسی - حرکتی (۴) مرحله‌ی ۴ حسی - حرکتی

پاسخ: گزینه «۱» مرحله‌ی اول حسی - حرکتی، مرحله‌ی بازتاب‌های کلی است و وقتی انگشت خود را در دست کودک می‌گذاریم و او انگشت ما را می‌گیرد، در واقع بازتاب چنگ‌زدن را نشان می‌دهد.

کلمه مثال ۹: عدم تمایز بین خود و دیگری مبین کدام سطح از خود میان‌بینی است؟

- (۱) پیش عملیاتی (۲) حسی - حرکتی (۳) عملیات صوری (۴) عملیات عینی

پاسخ: گزینه «۲» پیازه در ۳ دوره تحول، خود میان‌بینی را مطرح می‌کند: «خودمیان‌بینی در سطح حسی - حرکتی» به این صورت است که کودک بین آن چه مربوط به اعمال خود اوست و آن چه به اشیای بیرونی مربوط می‌شود، نمی‌تواند تمایز قائل شود. یعنی هوشیاری نسبت به «من» وجود ندارد.

کلمه مثال ۱۰: آگاهی از پایداری شیء در کدام مرحله‌ی حسی - حرکتی حاصل می‌شود؟

- (۱) مرحله ۲ حسی - حرکتی (۲) مرحله ۳ حسی - حرکتی (۳) مرحله ۴ حسی - حرکتی (۴) مرحله ۵ حسی - حرکتی

پاسخ: گزینه «۳» آگاهی از پایداری شیء در زیر مرحله‌ی ۴ حسی - حرکتی به دست می‌آید.

کلمه مثال ۱۱: در کدام زیر مرحله‌ی حسی - حرکتی کودک به کشف وسایل جدید نایل می‌گردد؟

- (۱) زیر مرحله‌ی ۳ (۲) زیر مرحله‌ی ۴ (۳) زیر مرحله‌ی ۵ (۴) زیر مرحله‌ی ۲

پاسخ: گزینه «۳» کودک در زیر مرحله‌ی ۵ حسی - حرکتی رفتارهای متنوع را تکرار می‌کند تا به راه‌حل‌های جدید برای حل مسئله دست یابد. بنابراین به کشف وسایل جدید نایل می‌گردد.

کلمه مثال ۱۲: طبق نظریه‌ی پیازه، توانایی بازنمایی ذهنی در چه سنی پدیدار می‌گردد؟

- (۱) ۱۲ تا ۱۸ ماهگی (۲) ۹ تا ۱۲ ماهگی (۳) ۱۸ تا ۲۴ ماهگی (۴) ۴ تا ۸ ماهگی

پاسخ: گزینه «۳» توانایی بازنمایی ذهنی در زیر مرحله‌ی ۶ حسی - حرکتی و در رده‌ی سنی ۱۸ تا ۲۴ ماهگی ایجاد می‌گردد.

کلمه مثال ۱۳: بنابر نظام عملیاتی، شرطی شدن از کدام مرحله در کودکی آغاز می‌شود؟

- (۱) اول حسی - حرکتی (۲) دوم حسی - حرکتی (۳) چهارم حسی - حرکتی (۴) ششم حسی - حرکتی

پاسخ: گزینه «۲» در مرحله‌ی اول حسی - حرکتی (بازتاب‌های کلی، تولد تا ۱ ماهگی)، عمل برون‌سازی تدریجاً صورت می‌گیرد. درون‌سازی هم ظرفیت تکرار، تعمیم، باز پدیدآوری و بازشناسی پیدا می‌کند. در مرحله دوم حسی - حرکتی (واکنش‌های دورانی نخستین، ۱ تا ۴/۵ ماهگی)، واکنش‌های دورانی صرفاً روی بدن کودک متمرکز هستند. نخستین عادت‌ها یا از فعالیت مستقیم کودک یعنی از درون سرچشمه می‌گیرند، یا این که شکل‌گیری آن‌ها از طریق «شرطی سازی» از برون حاصل می‌شود.

در مرحله سوم حسی - حرکتی (واکنش‌های دورانی ثانوی ۴/۵ تا ۹ ماهگی)، ارتباط یافتن کودک با محیط و اشیاء خارج از بدن نمایان می‌شود. کودک دست خود را برای گرفتن هر چیزی پیش می‌برد.

در مرحله چهارم حسی - حرکتی (به کار بستن یا هماهنگی واکنش‌های دورانی ثانوی، ۹ تا ۱۲ ماهگی)، روان‌بنه‌های شناخته شده در مرحله‌ی قبلی، در موقعیت‌های تازه مورد استفاده قرار می‌گیرند. کودک به متمایز کردن هدف و وسیله نائل می‌شود. مثلاً اگر نخ‌ی به عروسکی وصل شده باشد، کودک می‌تواند تشخیص دهد که با حرکت نخ به هدف خود یعنی به حرکت در آوردن عروسک برسد. اما رابطه هدف و وسیله در این مرحله کلی است یعنی یک وسیله برای رسیدن به چند هدف (بدون ارتباط) و یا چند وسیله‌ی بدون ارتباط برای رسیدن به یک هدف مورد استفاده قرار می‌گیرند.

در مرحله پنجم حسی - حرکتی (واکنش‌های دورانی ثالث، ۱۲ تا ۱۸ ماهگی) بالاترین هوش حسی - حرکتی یعنی هوش عملی نمایان می‌شود. کودک با رفتارهای جدید آزمایشگری به راه‌حل‌های جدید می‌رسد. یعنی عناصر جدیدی را وارد روان بنه‌ای می‌کند و به کشف وسیله جدیدی برای مقابله با موقعیت جدید نائل می‌شود. رابطه هدف و وسیله اختصاصی می‌شود.

در مرحله ششم حسی - حرکتی (درونی شدن روان بنه‌ها، ۱۸ تا ۲۴ ماهگی) کودک ظرفیت جدید برای انجام ذهنی اعمال را پیدا می‌کند، یعنی به توانایی بازنمایی ذهنی می‌رسد. این مرحله، مرحله‌ی ابداع، اختراع و «تجربه آهان» (درک ناگهانی) است.

کلمه مثال ۱۴: تغییرناپذیری کیفی شیء از کدام مرحله حسی - حرکتی شروع می‌شود؟

- (۱) چهارم (۲) سوم (۳) دوم (۴) پنجم

پاسخ: گزینه «۱» تغییرناپذیری «کیفی» شیء، همان «پایداری شیء» می‌باشد که در زیر مرحله چهارم حسی - حرکتی (هماهنگی واکنش‌های دورانی ثانوی، ۸ تا ۱۲ ماهگی) آغاز می‌شود. کودک در این مرحله به این آگاهی می‌رسد که وقتی اشیاء دور از دید و دسترس هستند، باز هم وجود دارند و تغییر نمی‌کنند. هر چند که در خلال مراحل بعدی حسی - حرکتی آگاهی از پایداری شیء، کاملتر می‌شود. تغییرناپذیری «کمی»، عبارت است از «توانایی نگهداری ذهنی». یعنی، اجسام حتی در صورت تغییر شکل، ثبات کمی، فیزیکی، هندسی و ریاضی دارند. توانایی نگهداری ذهنی در مرحله عملیات عینی به دست می‌آید. مثلاً خمیری که به شکل گلوله در آورده شده را می‌توانیم دوباره به شکل اولش باز گردانیم.

کلمه مثال ۱۵: متمایز کردن هدف از وسیله در کدام مرحله حسی - حرکتی تحقق می‌پذیرد؟

- (۱) ششم (۲) پنجم (۳) دوم (۴) چهارم

پاسخ: گزینه «۴» در مرحله چهارم حسی - حرکتی (به کار بستن یا هماهنگی واکنش‌های دورانی ثانوی، ۹ تا ۱۲ ماهگی)، روان‌بنه‌های شناخته شده در مرحله قبلی، در موقعیت‌های تازه مورد استفاده قرار می‌گیرند. کودک به متمایز کردن هدف و وسیله نائل می‌شود. مثلاً اگر نخ‌ی به عروسکی وصل شده باشد، کودک می‌تواند تشخیص دهد که با حرکت نخ به هدف خود یعنی به حرکت در آوردن عروسک برسد. اما رابطه هدف و وسیله در این مرحله کلی است، یعنی یک وسیله برای رسیدن به چند هدف (بدون ارتباط) و یا چند وسیله‌ی بدون ارتباط برای رسیدن به یک هدف مورد استفاده قرار می‌گیرند.

کلمه مثال ۱۶: آغاز درونی شدن روان‌بنه‌های حسی - حرکتی یا به اصطلاح پیدایش تصویر ذهنی ابتدایی برای حل مسائل، منطبق بر کدام مرحله از

مراحل نظریه رشد ذهنی پیاژه می‌باشد؟

- (۱) سوم (۲) چهارم (۳) پنجم (۴) ششم

پاسخ: گزینه «۴» زیر مرحله ۶ حسی - حرکتی مرحله‌ای است که در آن توانایی بازنمایی ذهنی ایجاد می‌شود. یعنی کودک قادر می‌شود که از طریق ترکیبات ذهنی به وسایل جدید دست یابد. تصاویر ذهنی درونی از اشیاء غایب و رویدادهای گذشته تشکیل می‌شود. این مرحله که مرحله ابداع، اختراع و تجربه آهان می‌باشد، آغاز درونی شدن روان‌بنه‌ها و کاربرد شرایط تجسم در فعالیت‌های روانی است. در این مرحله ظرفیت جدیدی برای ترکیبات درونی و ذهنی اعمال ایجاد می‌شود.

کلمه مثال ۱۷: توانایی تقلید در غیاب الگو در چه مرحله‌ای نمایان می‌گردد؟

- (۱) مرحله‌ی حسی - حرکتی (۲) مرحله‌ی پیش عملیاتی (۳) مرحله‌ی عملیاتی عینی (۴) مرحله‌ی عملیات صوری

پاسخ: گزینه «۲» توانایی تقلید در غیاب الگو (تقلید الگوی پنهان) در مرحله‌ی پیش عملیاتی حاصل می‌گردد.

سوال ۱۸: از دیدگاه پیاژه، کودک در حدود چند ماهگی به وجود دائمی اجسام پی می‌برد؟

- (۱) ۳ تا ۶ (۲) ۶ تا ۹ (۳) ۹ تا ۱۲ (۴) ۱۸ تا ۲۴

پاسخ: گزینه «۳» پیاژه معتقد است که «پایداری شیء» در زیر مرحله ۴ مرحله حسی حرکتی (هماهنگی واکنش‌های چرخشی ثانوی) یعنی ۸ تا ۱۲ ماهگی شکل می‌گیرد. در این مرحله کودک به این آگاهی می‌رسد که اشیاء وقتی در حوزه دید و دسترس نیستند، باز هم وجود دارند. هرچند که آگاهی از پایداری شیء هنوز در این مرحله کامل نیست و خطای جستجوی AB (توانایی پیدا کردن شیء فقط در محل اختفای اول و نه در محل اختفای دوم) اتفاق می‌افتد، اما به هر حال زمان شکل‌گیری پایداری شیء در همین مرحله است. هرچند که در زیر مرحله ۵ (واکنش‌های چرخشی سوم) که از ۱۲ تا ۱۸ ماهگی است، آگاهی از پایداری شیء کامل‌تر می‌شود و دیگر خطای جستجوی AB اتفاق نمی‌افتد. در زیر مرحله ۶ (۱۸ تا ۲۴ ماهگی) که زمان شکل‌گیری بازنمایی ذهنی است، توانایی پایداری شیء کامل‌تر می‌شود و کودک متوجه می‌شود که اشیاء وقتی در دسترس نیستند هم می‌توانند حرکت کنند.

سوال ۱۹: خود میان‌بینی، جاندار پنداری و استدلال ناقص درباره روابط علت و معلول از ویژگی‌های کدام مرحله است؟

- (۱) پیش‌عملیاتی (۲) حسی - حرکتی (۳) عملیات صوری (۴) عملیات عینی

پاسخ: گزینه «۱» خودمیان‌بینی یعنی کودک قادر به تمایز من و غیر من نیست و خود را در محور و مرکزیت جهان می‌بیند.

خودمیان‌بینی‌های مستقیم:

- خودمیان‌بینی‌های فضایی: در آزمایش سه کوه پیاژه کودک نمی‌تواند وضع را وارونه کند و فقط دید کنونی خود را در نظر می‌گیرد. مثلاً دست راست خود را می‌تواند تشخیص دهد اما دست راست فرد مقابل را نمی‌تواند تشخیص دهد.
 - خودمیان‌بینی زمانی: مثلاً جوان بودن را برحسب قد تخمین می‌زند نه برحسب سن.
 - خودمیان‌بینی علی (استدلال ناقص درباره روابط علت و معلول): کودک فکر می‌کند همه چیز در طبیعت هدف و غایتی دارد، مثلاً روشن شدن روز توسط خورشید برای این است که انسان بتواند ببیند و دلیل دیگری ندارد.
- خودمیان‌بینی‌های غیرمستقیم:

- جاندار پنداری: موجودات بی‌جان را زنده و هشیار می‌داند که پیاژه آن را در سه مرحله بیان کرده است: مرحله اول (کودک ۶ - ۴ ساله) هر چیزی فعال باشد و فایده داشته باشد جاندار است. مرحله دوم: (کودک ۸ - ۶ ساله) هر شیء متحرکی، جاندار است. مرحله سوم: (کودک ۱۰ - ۸ ساله) هر چیزی که به خودی خود حرکت کند، جاندار است.
 - ساخته‌پنداری: نوعی تفکر پیش - علی در کودک که معتقد است تمام اشیاء و پدیده‌ها توسط خدا و انسان به وجود آمده است.
- خودمیان‌بینی‌های اجتماعی: کودک در روابط بین فردی تقابل را رعایت نمی‌کند. مثلاً از قواعد بازی پیروی نمی‌کند.

سوال ۲۰: نقاشی کودک حدوداً تا چه سنی به صورت خط خطی کردن محض جلوه‌گر می‌شود؟

- (۱) یک سالگی (۲) سه سالگی (۳) چهار سالگی (۴) شش ماهگی

پاسخ: گزینه «۲» تا ۳ سالگی در کودک هیچ گونه قصد نقاشی دیده نمی‌شود، بلکه کودک فقط به خط خطی کردن محض می‌پردازد. در حدود ۳ سال و ۱۰ ماهگی خط خطی کردن تحت تأثیر الگوی دیداری قرار می‌گیرد. یعنی بسته به این که کودک در حال نگاه کردن به چه شکلی باشد، خط خطی کردن‌های متفاوتی را رسم می‌کند. از ۴ سالگی به بعد کم‌کم به تمایز اشکال اقلیدسی می‌رسد و ابتدا اشکالی مثل دایره، مربع، مثلث و مستطیل را می‌کشد و بعد موفق به کشیدن لوزی می‌شود.

سوال ۲۱: محدوده‌ی سنی نیم دوره‌ی پیش‌عملیاتی در نظام پیاژه کدام است؟

- (۱) تولد تا ۶ سالگی (۲) ۷ تا ۱۱ سالگی (۳) دو سال اول زندگی (۴) ۲ تا ۷ سالگی

پاسخ: گزینه «۴» پیاژه، محدوده‌ی سنی ۲ تا ۷ سالگی را تحت عنوان نیم دوره‌ی پیش‌عملیاتی مطرح کرده است.

سوال ۲۲: مطابق نظریه شناختی پیاژه، رفتار «مهار یافته» در چه سطحی از تحول انسان شکل می‌گیرد؟

- (۱) حسی - حرکتی (۲) پیش‌عملیاتی (۳) عملیات عینی (۴) عملیات انتزاعی

پاسخ: گزینه «۲» در مرحله پیش‌عملیاتی کودک به سطح اخلاق دیگری‌پیرو می‌رسد. ناپیروی اخلاقی و فقدان مهار یافتگی، جای خود را به دیگری‌پیروی و پذیرش اخلاقی که مصدر آن بزرگسالان هستند، می‌دهد و رفتار کودک مهار یافته می‌شود.

سوال ۲۳: مرحله خردسالی در دیدگاه ژان ژاک روسو با کدام مرحله از دیدگاه پیاژه همخوانی دارد؟

- (۱) انتزاعی - عملیات عینی (۲) حسی - حرکتی - عملیات عینی (۳) حسی - حرکتی (۴) عملیات عینی

پاسخ: گزینه «۴» مرحله خردسالی که ژان ژاک روسو مطرح کرده است، گستره سنی مرحله پیش عملیاتی و عملیات عینی پیاژه را در برمی گیرد که گزینه (۴) نزدیکترین پاسخ می باشد.

سوال ۲۴: مطابق نظریه پیاژه، «پایداری شیء» به چه معنایی است؟

- (۱) تغییر شکل به معنای تغییر ماهیت نیست. (۲) هر عملی دارای خاصیت بازگشتناپذیری است. (۳) عدم حضور به معنای عدم وجود نیست. (۴) یک ساخت مرکب از واحدهای پایدار است.

پاسخ: گزینه «۳» زمانی که کودک می تواند اشیاء مخفی شده را پیدا کند، به مفهوم «پایداری شیء» دست یافته است یعنی به این آگاهی رسیده است که وقتی اشیاء دور از دید هستند باز هم وجود دارند. کودک در زیر مرحله چهارم مرحله حسی - حرکتی (هماهنگی واکنش های دورانی ثانوی، ۸ تا ۱۲ ماهگی) به این توانایی می رسد. هر چند که هنوز در این مرحله آگاهی از پایداری شیء کامل نیست و کودک دچار خطای جستجوی AB (توانایی پیدا کردن شیء مخفی فقط در محل اختفای اول و نه در محل اختفای دوم) می شود. اما در زیر مرحله ۵ حسی - حرکتی (واکنش های دورانی ثالث، ۱۲ تا ۱۸ ماهگی) آگاهی از پایداری شیء کامل تر می شود و کودک دچار خطای جستجوی AB نمی شود. در زیر مرحله ۶ (۱۸ ماهگی تا ۲ سالگی) هم که کودک توانایی بازنمایی ذهنی پیدا می کند پایداری شیء پیشرفته تر می شود.

سوال ۲۵: از نظر پیاژه پایداری شیء در چند ماهگی آغاز می شود؟

- (۱) ۴ ماهگی (۲) ۸ ماهگی (۳) ۱۲ ماهگی (۴) ۱۸ ماهگی

پاسخ: گزینه «۲» همان طور که در سؤال قبلی توضیح داده شد، پایداری شیء در ۸ ماهگی یعنی زمان به کار بستن روان بنه های ثانوی در موقعیت های جدید آغاز می شود و رفته رفته، در مراحل بعدی کامل تر می شود.

سوال ۲۶: عدم تمایز بین «من» و «غیر من» در کودک، حاکی از چه مفهومی است؟

- (۱) دوسو توانی (۲) خود میان بینی (۳) همان بینی (۴) خود دوستداری

پاسخ: گزینه «۲» خود میان بینی در سطح حسی - حرکتی به این صورت است که کودک بین آنچه مربوط به اعمال خود اوست و آنچه به اشیاء بیرونی مربوط می شود، نمی تواند تمایز قائل شود. یعنی هوشیاری نسبت به «من» وجود ندارد.

سوال ۲۷: معنای «خود میان بینی» کدام است؟

- (۱) عدم معنای تشابه بین خود و اشیاء (۲) عدم تمایز بین خود و اشیاء خارجی (۳) به وجود آمدن کنش های رمزی براساس تصاویر ذهنی (۴) خصوصیات شناختی دوره اول تحول

پاسخ: گزینه «۲» پیاژه در ۳ دوره تحول، خود میان بینی را مطرح می کند: خود میان بینی در سطح حسی - حرکتی به این صورت است که کودک بین آن چه مربوط به اعمال خود اوست و آنچه به اشیای بیرونی مربوط می شود، نمی تواند تمایز قائل شود. یعنی هوشیاری نسبت به «من» وجود ندارد.

سوال ۲۸: براساس نظریه رشد شناختی پیاژه، هسته اصلی رشد ذهنی کدام است؟

- (۱) ادراک (۲) حافظه (۳) پردازش اطلاعات (۴) اکتساب عملیات

پاسخ: گزینه «۴» براساس نظریه رشد شناختی پیاژه، هسته اصلی رشد ذهنی، اکتساب عملیات است. همینطور که کودک رشد می کند و از مرحله حسی - حرکتی عبور می کند، فعالیت های عقلی او در جهت تجسمی شدن تغییر می کند و او قادر به انجام عملیات ذهنی می شود که در جریان تحول، انجام عملیات، گسترده تر و پیشرفته تر می شود.

کلمه مثال ۲۹: در چه سطحی از تحول، از عملیات ترکیبی سخن می‌گویند؟

(۱) حسی - حرکتی

(۲) پیش‌آموزشگاهی

(۳) انتزاعی

(۴) نهفتگی

- پاسخ: گزینه «۳» دوره عملیات انتزاعی یا عملیات صوری از ۱۱ تا ۱۵ سالگی است، یعنی دوره نوجوانی که ساخت‌های ذهنی جدیدی به وجود می‌آیند:
- ۱- ظرفیت استدلال فرضی - استنتاجی در نوجوان به وجود می‌آید. یعنی مثل دوره عملیات عینی نیست که فقط استدلال براساس اشیاء محسوس و حضوری صورت بگیرد. بلکه استدلال براساس فرض هم هست.
 - ۲- شکل و صورت استدلال از محتوای استدلالها منفک می‌شود. یعنی عملیات فقط در مورد یک محتوای مشخص نیست بلکه تعمیم یافته است.
 - ۳- عملیات عقلی به صورت عملیات قضیه‌ای در می‌آید. یعنی فرد به کمک جمله‌ها و گزاره‌ها، منطق قضایا را به کار می‌برد.
 - ۴- فکر انتزاعی، عملیات به توان ۲ است در حالی که عملیات عینی، عملیات به توان ۱ می‌باشد. یعنی عملیات عینی فقط در مورد اشیاء حضوری است اما عملیات صوری، روابطی بین رابطه‌ها برقرار می‌کند.
 - ۵- عملیات صوری، «عملیات ترکیبی» است. یعنی بین چند طبقه از اشیاء، ترکیب‌هایی صورت می‌گیرد و رابطه برقرار می‌شود که این عملیات ترکیبی در گسترش و تحکیم قدرت فکر اهمیت اساسی دارد. مثلاً می‌توان از آزمودنی خواست مهره‌های رنگین را دو به دو، سه به سه و الی آخر با هم ترکیب کند، اما کودکی که در مرحله عملیات عینی قرار دارد چون نمی‌تواند عملیات ذهنی خود را تعمیم دهد قادر به چنین ترکیبی نیست، اما بعد از ۱۱ تا ۱۲ سالگی تمام ترکیب‌های ممکن را در نظر می‌گیرد.

کلمه مثال ۳۰: منطق قضایا و عملیات ترکیبی مخصوص کدام دوره از تحولند؟

(۱) انتزاعی

(۲) حسی - حرکتی

(۳) عملیات عینی

(۴) نهفتگی

- پاسخ: گزینه «۱» در مرحله تفکر صوری یا تفکر انتزاعی (از ۱۱ تا ۱۵ سالگی) که پیازه مطرح می‌کند، تحول‌های ساختاری در دو مرحله انجام می‌پذیرند: در مرحله اول: عملیات منطقی صوری، یکی پس از دیگری و از ساده‌تر به پیچیده‌تر تحول می‌یابند. در مرحله دوم: عملیاتی که به صورت جداگانه تحقق یافته‌اند، به صورت منظومه یا شبکه، توحید می‌یابند.
- به طور خلاصه تغییرات ساختاری این مرحله عبارتند از: استدلال فرضی - استنتاجی، منفک شدن شکل و صورت استدلالها از محتوای استدلالها، به کاربردن منطق قضایا (عملیات قضیه‌ای)، انجام عملیات به توان ۲ (بدین معنا که در مرحله فکر صوری، بین روابط، روابطی برقرار می‌شود)، عملیات ترکیبی (در نظر گرفتن تمام ترکیب‌ها و رابطه‌های ممکن بین اشیاء یا موجودات).

کلمه مثال ۳۱: از نظر پیازه اگر به کودکی ۴ توپ قرمز و ۲ توپ زرد نشان دهیم و از او بپرسیم تعداد توپ‌های قرمز بیشتر است یا کل توپ‌ها و او پاسخ

توپ‌های قرمز را بدهد، در واقع این کودک به توانایی دست نیافته است.

(۱) ردیف کردن

(۲) بازگشت‌پذیری

(۳) درون‌گنجی

(۴) نگهداری ذهنی

پاسخ: گزینه «۳» درون‌گنجی عبارت است از توانایی استدلال کل و جزء.

کلمه مثال ۳۲: سازش‌یافته‌ترین کودک در چارچوب خانواده و بزرگسالان، از نظر پیازه در کدام رده‌ی سنی قرار دارد؟

(۱) ۵ تا ۷ سالگی

(۲) ۲ تا ۱۱ سالگی

(۳) ۷ تا ۱۱ سالگی

(۴) ۲ تا ۴ سالگی

پاسخ: گزینه «۳» نیم دوره عملیات عینی یعنی گستره‌ی سنی ۷ تا ۱۱ سالگی، سازش‌یافته‌ترین دوره‌ی تحول روانی کودک در چارچوب خانواده و بزرگسالان است.

کلمه مثال ۳۳: برقرار کردن رابطه‌ی ۲ به ۳ و ۳ به ۲ از ویژگی‌های کدام مرحله است؟

(۱) عملیات صوری

(۲) عملیات عینی

(۳) پیش‌عملیاتی

(۴) حسی - حرکتی

پاسخ: گزینه «۱» توانایی عملیات ترکیبی در مرحله عملیات صوری حاصل می‌شود.

کلمه مثال ۳۴: تفکر سحرآمیز در کودکان، حاکی از کدام‌یک از انواع خودمیان‌بینی در آنهاست؟

(۱) واقع‌پنداری

(۲) غایبی‌انگاری

(۳) جاندارپنداری

(۴) غایبی‌انگاری پدیده‌ای نگر

پاسخ: گزینه «۴» کودکان در مرحله‌ی پیش‌عملیاتی، به نوعی علیت سحری اعتقاد دارند که این نوع تفکر سحرآمیز، نشان‌دهنده‌ی غایبی‌انگاری پدیده‌ای نگر آنهاست.

کله مثال ۳۵: جاندار بنداری کودک در ۴ - ۵ سالگی به چه صورت است؟

- (۱) همه حیوانات و گیاهان جاندارند.
 (۲) هر شیئی جاندار است.
 (۳) هر شیئی متحرکی جاندار است.
 (۴) هر شیئی که خودبه‌خود حرکت می‌کند، جاندار است.

پاسخ: گزینه «۲» کودکان در گستره‌ی ۴-۵ سالگی فکر می‌کنند که همه‌ی اشیاء جاندارند.

کله مثال ۳۶: خودمیان بینی در سطح حسی - حرکتی، به چه صورتی پدیدار می‌شود؟

- (۱) عدم تمایز بین نقطه‌نظر خود و نقطه‌نظر دیگری
 (۲) عدم تمایز بین اعمال خود و اعمال دیگر
 (۳) تلاش در جهت سازش دادن من با محیط
 (۴) همه موارد

پاسخ: گزینه «۲» در مرحله حسی - حرکتی، کودک نمی‌تواند بین آنچه مربوط به اعمال خودش و آنچه مربوط به اعمال دیگری است، تمایز قائل شود.

کله مثال ۳۷: این که کودکان در ۳ سالگی می‌توانند بین طبقه‌بندی‌های کلی و طبقه‌بندی‌های ابتدایی رابطه برقرار کنند، کدام مفهوم در نظریه‌ی پیاژه

را به چالش می‌کشد؟

- (۱) درون‌گنجی
 (۲) نگهداری عددی
 (۳) نگهداری ذهنی
 (۴) خودمحوری

پاسخ: گزینه «۱» توانایی درک رابطه جزء و کل، بیانگر مفهوم «درون‌گنجی» مطرح شده توسط پیاژه می‌باشد.

کله مثال ۳۸: کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد انتقادهای وارد شده به نظریه پیاژه صحیح می‌باشد؟

- (۱) بسته به فرهنگ و جامعه‌ای که کودک در آن زندگی می‌کند، سن پدیدار شدن توانایی نگهداری ذهنی متفاوت است.
 (۲) تفکر سحرآمیز کودکان تا حد زیادی به فرهنگ و مذهب آن بستگی دارد.
 (۳) آگاهی از پایداری شیء بسیار زودتر از آنچه که پیاژه باور داشته است، وجود دارد.
 (۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشد.

پاسخ: گزینه «۴» تمامی گزینه‌ها بیانگر انتقاداتی هستند که به نظریه پیاژه وارد شده‌اند.

کله مثال ۳۹: از دیدگاه پیاژه:

- (۱) فرآیندهای تحول زبان و تحول هوش موازی هستند.
 (۲) تحول هوش تابع تحول زبان است.
 (۳) زبان نیروی محرکه پیشرفت عملیاتی است.
 (۴) زبان ابزاری است در خدمت هوش.

پاسخ: گزینه «۴» پیاژه با این که معتقد بود که زبان ابزار مهمی برای بازنمایی ذهنی است، اما معتقد نبود که زبان نقش مهمی در رشد شناختی داشته باشد. همچنین او زبان را ابزاری در خدمت هوش در نظر می‌گرفت.

کله مثال ۴۰: کدام یک از مفاهیم مطرح شده توسط ویگوتسکی تصویر جدیدی از خود میان‌بینی کودک را نشان می‌دهد؟

- (۱) خودمحوری
 (۲) گفتار درونی
 (۳) گفتار خصوصی
 (۴) گفتار خودمحور

پاسخ: گزینه «۳» مفهوم «گفتار خصوصی» مطرح شده توسط ویگوتسکی، تصویری جدید از خود میان‌بینی کودک را نشان می‌دهد. مفهوم گفتار خودمحور را پیاژه مطرح کرده است.

کج مثال ۴۱: نظریه برونر به عنوان یک نظریه بر اساس استوار است.

- (۱) رفتاری - محرک و پاسخ
(۲) یادگیری - شرطی شدن
(۳) شناختی - طرح‌های ذهنی و ساخت
(۴) یادگیری اجتماعی - الگوبرگیزی مشاهده‌ای

پاسخ: گزینه «۳» برونر در نظریه خود بر «شناخت» به عنوان یکی از مفاهیم اساسی و بنیادی تأکید می‌کند. این مسئله نشان‌دهنده این است که او یک نظریه‌پرداز «شناختی» است. او در نظریه رشد خود، بر طرح‌های ذهنی و ساخت تأکید می‌کند. مباحثی مثل یادگیری و فرآیندهای شناختی مثل حافظه و تفکر را هم مطرح کرده است. از مفاهیم مهم مطرح شده توسط او «آمادگی»، «تأثیر محیط بر رشد ذهنی» و «تأثیر رشد زبانی بر رشد ذهنی» می‌باشد.

کج مثال ۴۲: مراحل شناخت عملی، شناخت تصویری و شناخت نمادی در رشد ذهنی توسط چه کسی مطرح شده است؟

- (۱) سیرز (۲) برونر (۳) گزل (۴) اشپیتز

پاسخ: گزینه «۲» مراحل شناخت عملی، تصویری و رمزی در مورد رشد ذهنی، توسط برونر مطرح شده است.

کج مثال ۴۳: کدام یک از افراد ذیل معتقد است که زبان اساس رشد شناختی است و رسیدن به نگهداری ذهنی را نتیجه مهارت در زبان می‌داند؟

- (۱) جان دیویی (۲) جروم برونر (۳) ژان پیاژه (۴) مارگارت دونالدسون

پاسخ: گزینه «۲» پیاژه معتقد بود که زبان انعطاف‌پذیرترین ابزار بازنمایی ذهنی ماست و زمانی که ما به زبان مجهز می‌شویم، قادر به جداکردن فکر از عمل می‌شویم اما او اعتقاد نداشت که زبان نقش مهمی در رشد شناختی ما ایفا می‌کند و یا این که باعث ایجاد تفکر باز نمودی می‌شود. اما برونر معتقد است که زبان اساس رشد شناختی است و اساسی‌ترین وسیله تفکر است. در نتیجه‌ی مهارت در زبان است که کودک به توانایی نگهداری ذهنی می‌رسد.

آزمون فصل چهارم

کله ۱- آزمایش سه کوه پیازه برای نشان دادن کدام یک از خصایص کودکان است؟

- (۱) خودمحوری (۲) برون‌سازی (۳) درون‌سازی (۴) تفکر انتزاعی

کله ۲- براساس نظریه‌ی پیازه، اکتساب کدام یک از توانایی‌های زیر مربوط به دوره‌ی پیش عملیاتی است؟

- (۱) ردیف کردن (۲) درک رابطه‌ی جزء و کل (۳) تفکر انتزاعی (۴) رفتار نمادی

کله ۳- گستره سنی ۲ تا ۷ سالگی در نظام پیازه، تحت عنوان چه مرحله‌ای نامیده می‌شود؟

- (۱) حسی - حرکتی (۲) عملیات عینی (۳) پیش عملیاتی (۴) عملیات صوری

کله ۴- عقیده‌ی کودک مبنی بر این که تمام اشیاء و پدیده‌های طبیعی توسط انسان یا خدا به وجود آمده‌اند، چه نامیده می‌شود؟

- (۱) ساخته‌پنداری (۲) جاندارپنداری (۳) غایبی‌انگاری (۴) خودمحوری

کله ۵- از نظر پیازه فرآیند اصلی مؤثر در سازمان شناختی کدام است؟

- (۱) انطباق (۲) درون‌سازی (۳) عملیات ذهنی (۴) برون‌سازی

کله ۶- درونی‌سازی، عبارت است از:

- (۱) تغییر و تنظیم طرحواره‌های قدیمی
(۲) استفاده از طرحواره‌های قبلی
(۳) حرکت به سمت سازمان‌دهی
(۴) درک رابطه‌ی جزء و کل

کله ۷- روش پیازه چه نام دارد؟

- (۱) تجربی (۲) مشاهده (۳) بالینی (۴) خودآزمایی

کله ۸- پیازه چه دوره‌ی سنی را مرحله‌ی عملیات عینی می‌نامد؟

- (۱) دو سال اول زندگی (۲) ۶ سال اول زندگی (۳) ۲ تا ۱۱ سالگی (۴) ۱۱ تا ۱۵ سالگی

کله ۹- در کدام زیر مرحله‌ی حسی - حرکتی، آگاهی از پایداری شیء به سطحی می‌رسد که کودک دچار خطای جستجوی AB نمی‌گردد؟

- (۱) زیر مرحله‌ی ۳ حسی - حرکتی (۲) زیر مرحله‌ی ۴ حسی - حرکتی (۳) زیر مرحله‌ی ۵ حسی - حرکتی (۴) زیر مرحله‌ی ۶ حسی - حرکتی

کله ۱۰- کدام زیر مرحله از مراحل حسی - حرکتی، مرحله ابداع و اختراع نامیده می‌شود؟

- (۱) زیر مرحله دوم حسی - حرکتی
(۲) زیر مرحله سوم حسی - حرکتی
(۳) زیر مرحله پنجم حسی - حرکتی
(۴) زیر مرحله ششم حسی - حرکتی

کله ۱۱- توانایی درک رابطه‌ی جزء و کل در کدام یک از مراحل نظام پیازه حاصل می‌گردد؟

- (۱) مرحله عملیات عینی (۲) مرحله عملیات صوری (۳) مرحله پیش عملیاتی (۴) مرحله حسی - حرکتی

کله ۱۲- توانایی تقلید در غیاب الگو در کدام یک از مراحل نظام پیازه حاصل می‌گردد؟

- (۱) حسی - حرکتی (۲) پیش عملیاتی (۳) عملیات صوری (۴) عملیات عینی

کله ۱۳- کدام یک از مراحل نظام پیازه، مرحله‌ی رمزی یا نمادی نامیده می‌شود؟

- (۱) پیش عملیاتی (۲) عملیات انتزاعی (۳) عملیات عینی (۴) حسی - حرکتی

کله ۱۴- آزمایش باندول پیازه، کدام توانایی نوجوانان را می‌سنجد؟

- (۱) انجام عملیات ترکیبی (۲) استدلال فرضی - استنتاجی (۳) خودمیان بینی (۴) عملیات فرضیه‌ای

کله ۱۵- آگاهی از «پایداری شیء»، به اعتقاد پیازه در کدام دوره‌ی سنی پدیدار می‌گردد؟

- (۱) ۱۰ تا ۱۲ ماهگی (۲) ۱۲ تا ۲۴ ماهگی (۳) ۱۲ تا ۱۸ ماهگی (۴) ۵ تا ۸ ماهگی

۱۶- در زیر مرحله واکنش‌های دورانی ثانوی، کودک قادر به

- (۱) درک ارتباط بین محیط بیرونی و بدن خود می‌گردد.
 (۲) سازماندهی عمومی بین دیدن، گرفتن و لمس کردن می‌گردد.
 (۳) پیش بردن دست خود برای گرفتن اشیاء می‌گردد.
 (۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشد.

۱۷- خودمیان‌بینی کودک، زمانی که قادر نیست بین اعمال خود و دیگران تمایز قائل شود، در چه سطحی قرار دارد؟

- (۱) حسی - حرکتی (۲) پیش‌عملیاتی (۳) عملیات عینی (۴) عملیات انتزاعی

۱۸- اگر کودکی بزرگ و کوچک بودن افراد را برحسب قد و قامت آن‌ها تخمین بزند نه برحسب سن آنها، کدام یک از انواع خود میان‌بینی را نشان داده است؟

- (۱) خودمیان‌بینی علی (۲) خودمیان‌بینی زمانی (۳) خودمیان‌بینی فضایی (۴) واقع‌پنداری

۱۹- بین ۶ تا ۸ سالگی، جاندارپنداری کودک در چه سطحی قرار دارد؟

- (۱) کودک هر شیء متحرکی را جاندار می‌داند.
 (۲) کودک هر چیز فعالی را جاندار می‌داند.
 (۳) کودک هر شیء را که به خودی خود حرکت کند، جاندار می‌داند.
 (۴) کودک همه‌ی حیوانات و گیاهان را جاندار می‌داند.

۲۰- در چه سنی، کودک به درک مفاهیم افقی و عمودی نائل می‌گردد؟

- (۱) بین ۴-۵ سالگی (۲) بین ۷-۸ سالگی (۳) بین ۶-۵ سالگی (۴) بین ۹-۸ سالگی

۲۱- در مراحل اول و دوم حسی - حرکتی، غلبه با فضای..... است.

- (۱) متریک (۲) تصویری (۳) اقلیدسی (۴) توپولوژیک

۲۲- روان‌بند عبارت است از:

- (۱) طر حواره
 (۲) نخستین واحدهای روانی شناختی یا عاطفی
 (۳) روش‌های سازمان یافته کودک برای معنی دادن به تجربه‌ها
 (۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشد.

۲۳- در کدام زیر مرحله حسی - حرکتی، کودک به کشف وسایل جدید نایل می‌گردد؟

- (۱) واکنش‌های دورانی ثانوی (۲) هماهنگی واکنش‌های دورانی ثانوی (۳) واکنش‌های دورانی نخستین (۴) واکنش‌های دورانی ثالث

۲۴- خودمحوری، مهم‌ترین نقص تفکر در دوره‌ی..... است.

- (۱) حسی - حرکتی (۲) پیش‌عملیاتی (۳) عملیات انتزاعی (۴) عملیات عینی

۲۵- «اعتقاد به رستاخیز» حاکی از کدام یک از ویژگی‌های افراد در دوره‌ی نوجوانی است؟

- (۱) استدلال فرضی - استنتاجی (۲) عملیات قضیه‌ای
 (۳) خودمیان‌بینی (۴) عملیات در مورد محتوای مختلف

۲۶- تا چه سنی، هیچ نوع قصدی در نقاشی‌های کودکان دیده نمی‌شود؟

- (۱) ۳ سالگی (۲) ۴ سالگی (۳) ۵ سالگی (۴) ۶ سالگی

۲۷- در چه سنی، کودک توانایی کپی کردن تمام اشکال را پیدا می‌کند؟

- (۱) ۶ سالگی (۲) ۷ سالگی (۳) ۸ سالگی (۴) ۹ سالگی

۲۸- پدیدآیی منظر یا نما در نقاشی‌های کودکان، حاکی از شکل‌گیری فضای..... است؟

- (۱) توپولوژیک (۲) اقلیدسی (۳) متریک (۴) تصویری

۲۹- اگر جمله‌ی «خمیربازی به مثابه خمیر تکه‌تکه شده است، بنابراین سیب به مثابه..... است» را به کودکان پیش‌دستانی بدهیم و آن‌ها بین گزینه‌های سیب گاز زده شده، قرص نان تکه‌تکه شده و گزینه‌های دیگر، گزینه صحیح سیب گاز زده شده را انتخاب کنند، نشان دهنده‌ی کدام یک از توانایی‌های آنهاست؟

- (۱) استدلال استقرایی (۲) استدلال قیاسی (۳) استدلال فرضی - استنتاجی (۴) درون‌گنجی

۳۰- کدام یک از نظریه پردازان زیر، در کلاس های خود از یادگیری اکتشافی استفاده می کرد؟

- (۱) لوویگوتسکی (۲) ژان پیاژه (۳) آنافروید (۴) ملانی کلاین

۳۱- به اعتقاد کدام نظریه پرداز، زبان شالوده‌ی همه‌ی فرآیندهای شناختی به حساب می آید؟

- (۱) ویگوتسکی (۲) پیاژه (۳) چامسکی (۴) اسکینر

۳۲- اصطلاح «گفتار خصوصی» در مورد صحبت کردن های کودکان با خودشان، توسط چه کسی مطرح شده است؟

- (۱) ویگوتسکی (۲) چامسکی (۳) پیاژه (۴) فروید

۳۳- کدام گزینه در مورد نظریه‌ی پیاژه صحیح می باشد؟

- (۱) پیاژه معتقد است که زبان نقش مهمی در رشد شناختی ایفا می کند.
 (۲) پیاژه رشد را به صورت پیوسته در نظر می گیرد.
 (۳) با خود صحبت کردن های کودکان، غیراجتماعی و خود محور نیست.
 (۴) یادگیری اکتشافی، به کودکان کمک می کند تا از طریق تعامل خودآنگیخته با محیط دست به اکتشاف بزنند.

۳۴- کدام یک از گزینه های زیر، از انتقادهای وارد شده به نظریه‌ی پیاژه می باشد؟

- (۱) آگاهی از پایداری شیء بسیار زودتر از آنچه که پیاژه باور داشته است، به وجود می آید.
 (۲) خطای جستجوی AB به این علت اتفاق می افتد که کودکان توانایی بازداری پاسخ های قبلی را ندارند.
 (۳) توانایی تقلید معوق، زودتر از مرحله‌ی پیش عملیاتی به وجود می آید.
 (۴) هر سه گزینه صحیح می باشد.

۳۵- پیاژه در جریان آزمایشاتی که روی کودکان انجام می داد، به کدام مسئله بیشتر توجه می کرد؟

- (۱) تفاوت های کیفی ذهن کودکان (۲) پاسخ های غلط کودکان (۳) تفاوت های کمی ذهن کودکان (۴) پاسخ های صحیح کودکان

۳۶- واکنش های دورانی ثالث در چه مرحله ای به وجود می آید؟

- (۱) دوم حسی - حرکتی (۲) سوم حسی - حرکتی (۳) چهارم حسی - حرکتی (۴) پنجم حسی - حرکتی

۳۷- مفهوم بقای شیء در چه سنی پدیدار می گردد؟

- (۱) ۴ تا ۸ ماهگی (۲) ۹ تا ۱۰ ماهگی (۳) ۱۰ تا ۱۲ ماهگی (۴) ۱۸ تا ۱۴ ماهگی

۳۸- کودک در چه سنی قادر است مفهوم ماده را درک کند؟

- (۱) ۷ سالگی (۲) ۸ سالگی (۳) ۹ سالگی (۴) ۶ سالگی

۳۹- بازنمایی های ذهنی در چه سنی ایجاد می شوند؟

- (۱) ۱۲ تا ۱۸ ماهگی (۲) ۱۸ تا ۲۴ ماهگی (۳) ۶ ماهگی (۴) ۹ ماهگی

۴۰- فعالیت های رمزی در چه مرحله ای شکل می گیرند؟

- (۱) عملیات عینی (۲) پیش عملیاتی (۳) عملیات انتزاعی (۴) حسی - حرکتی

فصل پنجم

«نظریه‌های بافتی»

(نظریه‌های کردارشناسی)

تست‌های تألیفی فصل پنجم

کجه مثال ۱: این عقیده که «پدیدآیی فردی، پدیدآیی نوعی را تکرار می‌کند» در چارچوب کدامیک از نظریه‌های زیر قرار می‌گیرد؟

- (۱) روان تحلیل‌گری (۲) کردارشناسی (۳) رفتارگرایی (۴) اجتماعی - شناختی

پاسخ: گزینه «۲» داروین در چارچوب نظریه کردارشناسی (رفتارشناسی طبیعی) معتقد بود که یافته‌های رویان‌شناسی کاملاً با نظریه تکامل هماهنگ هستند. محکم‌ترین استدلال در این زمینه را «هاکل» مطرح کرده که معتقد است: «پدیدآیی فردی، پدیدآیی نوعی را تکرار می‌کند.»

کجه مثال ۲: نخستین کردارشناس چه نام داشت؟

- (۱) لورنز (۲) بالبی (۳) داروین (۴) تین برگن

پاسخ: گزینه «۳» نظریه داروین را می‌توان منشأ کردارشناسی دانست.

کجه مثال ۳: «تمایل ذاتی در جهت پرداختن به رفتار غریزی» اشاره به کدامیک از موارد زیر دارد؟

- (۱) الگوی عملی ثابت (۲) نقش‌پذیری (۳) رفتار نوع - ویژه (۴) مؤلفه سایقی

پاسخ: گزینه «۴» غرایز در گونه‌ها نیز نوعی هستند، یعنی الگوی رفتار معینی تنها در اعضای گونه‌های خاصی مشاهده می‌شود. رفتارها همواره دارای نوعی الگوی عملی ثابت یعنی نوعی مؤلفه حرکتی کلیشه‌ای هستند. ژست جنگیدن، رفتار جفت‌طلبی و سبک‌های تعقیب، همواره دارای برخی جنبه‌های ثابت هستند. الگوی عمل ثابت، همچنین دارای یک مؤلفه سایقی زیربنایی یعنی نوعی تمایل ذاتی به پرداختن به رفتار غریزی است. در نتیجه اگر رفتار، مدتی طولانی راه‌اندازی نشده باشد، ممکن است سابق وابسته به آن، چنان افزایش یابد که محرک‌های کمتر اختصاصی نیز برای راه‌اندازی آن کافی باشند.

کجه مثال ۴: کدامیک از موارد زیر در مورد مفهوم الگوی کارکرد در نظریه دلبستگی صحیح می‌باشد؟

- (۱) در پایان نخستین سال زندگی بروز می‌کند. (۲) الگوی کاری کودک از چهره (نماد) دلبستگی است. (۳) طرحی کلی از پاسخ‌دهی و قابل دسترس بودن مراقب است. (۴) همه موارد

پاسخ: گزینه «۴» در نظریه کردارشناسی دلبستگی یک متغیر بسیار مهم در پایان نخستین سال زندگی، الگوی کارکرد یا الگوی کاری از چهره یا نماد دلبستگی است. یعنی کودک بر مبنای تعامل‌های روزانه خود به تدریج طراحی کلی از پاسخ‌دهی و قابل دسترس بودن مراقب خود به‌وجود آورده است.

کجه مثال ۵: کدام یک از نظریه پردازان زیر در تبیین مفهوم دلبستگی موفقیت بیشتری داشته است؟

- (۱) اریک اریکسون (۲) جان بالبی (۳) زیگموند فروید (۴) ژان پیاژه

پاسخ: گزینه «۲» یکی از مفاهیم اساسی بالبی، مفهوم «دلبستگی» است. او برخلاف فروید که نیاز دلبستگی را ثانوی به نیاز نخستین تغذیه می‌دانست، معتقد است که نیاز دلبستگی یک نیاز نخستین است و از هیچ نیاز دیگری مشتق نشده است و نیازی اساسی برای تحول شخصیت به حساب می‌آید. بالبی ابتدا ۵ نظام رفتاری را به عنوان معرف رفتار دلبستگی در کودکان مطرح کرد: مکیدن، به دیگری آویختن، دنبال کردن، گریه کردن و لبخند زدن و بعد آن‌ها را به دو دسته رفتارهای دنبال کردن یا پیوستن (مکیدن، به دیگری آویختن، دنبال کردن) و طلبیدن (گریه کردن، لبخند زدن) تقسیم کرده است. بالبی دو کنش مضاعف برای رفتار دلبستگی در نظر گرفته است: کنش حمایتی (تأمین ایمنی از سوی بزرگسال در برابر تهاجمات و آموختن فعالیت‌های لازم برای ادامه حیات) و کنش اجتماعی (گسترش دلبستگی از مادر به نزدیکان و سپس به بیگانگان).

کجه مثال ۶: مفهوم «دلبستگی» توسط چه کسی مطرح شد؟

- (۱) لورنز (۲) بالبی (۳) اریکسون (۴) اشپیتز

پاسخ: گزینه «۲» مفهوم دلبستگی توسط جان بالبی مطرح شده است.

سوال ۷: از نظر بالبی این نیاز، نیازی نخستین است که از هیچ نیاز دیگری مشتق نشده است؟

- (۱) اجتماعی شدن (۲) استقلال (۳) دلبستگی (۴) ابتکار

پاسخ: گزینه «۳» بالبی، برخلاف فروید معتقد است که دلبستگی یک نیاز نخستین است و از هیچ نیاز دیگری مشتق نشده است.

سوال ۸: کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) بالبی در اضطراب کلید هر نوروژی را می‌بیند. (۲) بالبی اضطراب جدایی را جزئی از تحول بهنجار و سالم هر فرد می‌داند.
(۳) فروید اضطراب جدایی را جزئی از تحول بهنجار و سالم هر فرد می‌داند. (۴) بالبی و فروید، جدایی را جزئی از تحول بهنجاری می‌دانند.

پاسخ: گزینه «۲» بالبی، اضطراب جدایی را جزئی از تحول بهنجار و سالم فرد می‌داند.

سوال ۹: کدام گزینه نقش «نظام عمده» در نظریه بالبی است؟

- (۱) اطلاعات آزردهنده را به ناهشیار منتقل می‌کند و در نتیجه منجر به بروز رفتارهای مرضی می‌گردد.
(۲) اطلاعات تعارضی و منع شده‌ی فرد را به هشیاری انتقال می‌دهد.
(۳) موجب تحکیم دلبستگی می‌گردد.
(۴) اطلاعات را مورد تحلیل مقدماتی قرار می‌دهد، آن‌ها را تصفیه می‌کند و باقی آن را در حافظه ذخیره می‌کند.

پاسخ: گزینه «۴» نظام عمده نقش سازشی دارد، چرا که به تصفیه‌ی اطلاعات و تحلیل مقدماتی آن‌ها قبل از ذخیره شدن در حافظه می‌پردازد.

سوال ۱۰: به اعتقاد کدام نظریه پرداز، دلبستگی بین مادر و فرزند ارزش حیاتی دارد و باعث تداوم نسل می‌شود؟

- (۱) آرنولد گزل (۲) جان بالبی (۳) زیگموند فروید (۴) هاری سالیوان

پاسخ: گزینه «۲» بالبی معتقد است نیاز دلبستگی، نیازی نخستین است، یعنی از هیچ نیاز دیگری مشتق نشده و یک نیاز اساسی برای تحول شخصیت است. اما فروید معتقد بود که نیاز دلبستگی یک کشاننده ثانوی است که از نیاز نخستین تغذیه سرچشمه می‌گیرد. بالبی در قلمرو دلبستگی دو نکته‌ی مهم را مورد تأکید قرار می‌دهد: اول آن که کودک از نظر ژنتیکی برای واکنش‌هایی آمادگی دارد. واکنش‌های کودک به هدف‌های ثابتی منتهی می‌شود که در این مورد خاص، هدف او تأمین مجاورت با یک فرد خاص یعنی مادر است که به همه افراد دیگر ترجیح داده می‌شود. دوم این که رفتار دلبستگی متحول می‌شود و بعدها، نسبت به سال‌های اول زندگی با فوریت و فراوانی کمتری متجلی می‌شود، چرا که کودک بر اثر تحول شناختی به وسایل جدیدی چون کاربرد رمزها (زبان)، استفاده از راهبردها و کشش نسبت به دیگران دست می‌یابد.

سوال ۱۱: مفهوم «تصاحب» توسط چه کسی مطرح شده است؟

- (۱) هارتمن (۲) لئونتیف (۳) گزل (۴) والن

پاسخ: گزینه «۲» مفهوم «تصاحب» توسط لئونتیف مطرح شده است.

سوال ۱۲: کلی‌ترین و عمومی‌ترین مکانیزم یادگیری از نظر لئونتیف کدام است؟

- (۱) اکتساب (۲) تصاحب (۳) سازش فردی رفتار (۴) فعالیت

پاسخ: گزینه «۳» سازش فردی رفتار، کلی‌ترین و عمومی‌ترین مکانیزم یادگیری از نظر لئونتیف می‌باشد.

سوال ۱۳: کدام گزینه را می‌توان به عنوان روش خاص لئونتیف در نظر گرفت؟

- (۱) تحلیل نحوه تصاحب تجربه تاریخی- اجتماعی فرد برحسب جایگاه او در جامعه
(۲) تحلیل‌های تطبیقی
(۳) آزمایش و پیامدهای بازتاب‌شناسی به شکل شرطی‌سازی کلاسیک
(۴) روشی بین مشاهده محض و روش تجربی

پاسخ: گزینه «۱» روش خاص لئونتیف، تحلیل نحوه تصاحب تجربه تاریخی- اجتماعی فرد برحسب جایگاه او در جامعه می‌باشد.

📖 مثال ۱۴: اصطلاح «فعالیت مسلط» توسط چه کسی مطرح شده است؟

- (۱) هارتمن (۲) اریکسون (۳) فروید (۴) لئونتیف

✅ پاسخ: گزینه «۴» اصطلاح «فعالیت مسلط» توسط لئونتیف مطرح شده است.

📖 مثال ۱۵: کدام یک از روان‌شناسان تحولی زیر، مسیر فرهنگی رشد را در برابر مسیر طبیعی مطرح کرده؟

- (۱) پیازه (۲) تی‌یف (۳) ویگوتسکی (۴) برونر

✅ پاسخ: گزینه «۳» ویگوتسکی عنوان می‌کند که سیستم نشانه‌ای هر فرهنگ، تأثیری اساسی بر رشد شناختی دارد، تأثیری که از سوی رشدگرایانی مانند گزل و پیازه نادیده گرفته شده است. گزل و پیازه به رشد به عنوان آنچه از درون خود کودک سرچشمه می‌گیرد و ناشی از نیروهای رشد درونی یا کشفیات خودبخودی است، نگاه می‌کنند. ویگوتسکی تصدیق می‌کند که این رشد درونی، به عنوان «مسیر طبیعی» رشد با اهمیت است و این نیروهای رشد درونی همچنین در رشد شناختی کودکان تا ۲ سالگی یا بیشتر، مسلط هستند. اما بعد از آن رشد ذهن به شدت تحت تأثیر «مسیر فرهنگی» رشد یعنی سیستم‌های نشانه‌ای که فرهنگ فراهم می‌آورد، قرار می‌گیرد.

📖 مثال ۱۶: درباره نظر پیازه و ویگوتسکی، در مفهوم گفتار خودمحورانه کودک کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح است؟

- (۱) پیازه اعتقاد داشت کودک گفتار خود را با دیدگاه شنونده منطبق می‌کند.
 (۲) پیازه تخمین زد بین ۴-۷ سالگی ۴۵٪ تمام گفتارهای کودک خودمحورانه است.
 (۳) ویگوتسکی کارکرد مثبتی برای گفتار خودمحورانه قائل نبود.
 (۴) از نظر ویگوتسکی گفتار خودمحورانه پس از مدتی کاملاً محو می‌شود.

✅ پاسخ: گزینه «۲»

آزمون فصل پنجم

کدام گزینه در مورد روش بالبی در مطالعه رفتار انسان‌ها و حیوان‌ها صحیح می‌باشد؟

- (۱) بالبی بر مبنای روش تاریخی فروید که براساس روان‌شناسی مرضی است به مطالعه پرداخت.
- (۲) بالبی بر مبنای روش بالینی پیازه که براساس مشاهدات مستقیم و استفاده از موقعیت‌های تجربی است به مطالعه پرداخت.
- (۳) بالبی از موقعیت‌های واقعی و غیرآسیب رساننده در مطالعات خود استفاده کرده است.
- (۴) گزینه‌های ۲ و ۳ صحیح می‌باشند.

واکنش کودک برای تأمین مجاورت با یک فرد خاص (مادر) از نظر بالبی چه نامیده می‌شود؟

- (۱) دفاع
- (۲) رفتار غریزی
- (۳) دلبستگی
- (۴) پیش دلبستگی

از نظر بالبی رفتارهای غریزی چگونه تحول می‌یابند؟

- (۱) عواملی که به عنوان علت رفتار غریزی به شمار می‌آیند، موجب تحول رفتار غریزی می‌گردند.
- (۲) عواملی که منجر به پایان بخشیدن به انرژی جسمانی می‌گردند، موجب تحول رفتار غریزی می‌شوند.
- (۳) دستگاه‌های رفتاری ابتدایی، به نظام‌های پیچیده‌تری تبدیل می‌شوند.
- (۴) رفتارهای غریزی به صورت ژنتیکی به ارث می‌رسند.

طبق نظریه بالبی، روان‌بنه‌های پایدار رفتار انسان و حیوان هستند که رفتارهایی مثل جفت‌گیری، مراقبت از فرزندان و غیره را

ایجاد می‌کنند.

- (۱) رفتارهای جنسی
- (۲) رفتارهای دلبستگی
- (۳) رفتارهای غریزی
- (۴) رفتارهای ابتدایی

کدام گزینه در مورد مفهوم «دفاع» مطرح شده توسط بالبی صحیح می‌باشد؟

- (۱) حذف اطلاعات در نظام عمده جهت جلوگیری از ورود رنج‌ها و تعارض‌ها انجام می‌شود.
- (۲) حذف اطلاعات توسط نظام عمده دارای نقش سازشی است.
- (۳) حذف دفاعی اطلاعات به معنای تصفیه اطلاعات و جلوگیری از سنگینی بار ذهن فرد می‌باشد.
- (۴) حذف دفاعی اطلاعات، مانع از بروز رفتارهای مرضی می‌گردد.

کودک‌دانی که هنگام حضور مادر نسبت به او بی‌اعتنا هستند و وقتی مادر آن‌ها را ترک می‌کند، ناراحت نمی‌شوند و به افراد غریبه نیز مثل مادر

خود واکنش نشان می‌دهند، در کدام دسته قرار می‌گیرند؟

- (۱) دلبسته‌ی نایمن اجتنابی
- (۲) دلبسته‌ی نایمن دوسوگرا
- (۳) دلبسته‌ی نایمن آشفته
- (۴) دلبسته‌ی ایمن

کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد ویژگی‌های فعالیت مسلط که توسط لئونتیف مطرح شده است صحیح می‌باشد؟

- (۱) فعالیت مسلط، فعالیتی است که کودک بیشترین وقت خود را صرف آن می‌کند.
- (۲) فعالیت مسلط فعالیتی است که تغییرات روانشناختی بنیادی شخصیت کودک به آن وابسته است.
- (۳) فعالیت مسلط، فعالیتی است که در خلال آن، فرآیندهای روانی کودک بازسازی می‌شود.
- (۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشد.

بحران‌های سه سالگی، هفت‌سالگی و بلوغ توسط چه کسی مطرح شده است؟

- (۱) لئونتیف
- (۲) اشپیتز
- (۳) گزل
- (۴) آنافرود

از بین پارامترهای تغییر عمل مطرح شده توسط لئونتیف، تحول کدام پارامتر با سایر پارامترها در رابطه است؟

- (۱) تقلیل عمل
- (۲) درونی‌سازی
- (۳) تعمیم عمل
- (۴) درجه‌ی درونی شدن (طراز اجرا)

۱۰- کدام گزینه از نظر لئونتیف در مورد «فعالیت و عمل» صحیح می‌باشد؟

- (۱) فعالیت، فرآیندی است که موضوع آن با انگیزه‌ی درونی فرد مطابقت نداشته باشد.
- (۲) عمل، فرآیندی است که موضوع آن با انگیزه‌ی درونی فرد مطابقت نداشته باشد.
- (۳) در صورتی که انگیزه‌ی عمل به هدف فعالیت تبدیل شود، عمل به فعالیت تبدیل می‌گردد.
- (۴) عمل، فرآیندی است که موضوع آن با انگیزه‌ی درونی فرد مطابقت داشته باشد.

۱۱- طبق نظریه بالبی قالب‌های رفتاری بنیادی در زمینه‌ی دلبستگی کدامند؟

- (۱) خزیدن و دویدن
- (۲) دنبال کردن و مکیدن
- (۳) گریه کردن و خزیدن
- (۴) خندیدن و دویدن

۱۲- کدام گزینه بیانگر مراحل تحول دلبستگی از نظر بالبی نمی‌باشد؟

- (۱) مرحله تقرب‌جویی فعال
- (۲) مرحله در راه شیء
- (۳) مرحله تمرکز روی افراد آشنا
- (۴) مرحله رفتار شراکتی

۱۳- اضطراب جدایی در کدام یک از مراحل دلبستگی بالبی ظهور می‌کند؟

- (۱) مرحله اول
- (۲) مرحله دوم
- (۳) مرحله سوم
- (۴) مرحله چهارم

۱۴- کدام گزینه در مورد مفهوم «تصاحب» مطرح شده توسط لئونتیف صحیح می‌باشد؟

- (۱) در فرآیند تصاحب کردن، کنش‌ها و استعداد‌های انسانی که در جریان تحول تاریخی به وجود آمده‌اند، دوباره پدیدار می‌شوند.
- (۲) انسان‌ها، تجربه‌ی انسانیت را به صورت ارثی به دست می‌آورند.
- (۳) تصاحب، ویژگی‌های خاص ارگانیزم و رفتار نوع را تغییر می‌دهد.
- (۴) فعالیتی است که کودک، بیشترین وقت خود را صرف آن می‌کند.

۱۵- مطالعات هری هارلو در زمینه‌ی میمون‌های زودرس، کدام مفهوم را در نظریه‌ی رفتارگرایی به چالش کشیده است؟

- (۱) تغذیه
- (۲) دلبستگی
- (۳) شرطی‌سازی
- (۴) یادگیری

فصل ششم

«نظریه‌های نمویافتگی»

(گزل و والن)

تست‌های تألیفی فصل ششم

کلمه مثال ۱: مفهوم «خط تحول» مطرح شده توسط آنا فروید با کدام یک از اصول نظام گزل مطابقت دارد؟

- (۱) اصل ناقرینگی کنشی (۲) اصل نوسان‌های خودنظم‌جو (۳) اصل سوگیری نمو (۴) اصل تفرّد

پاسخ: گزینه «۲» مفهوم خط تحول آنا فروید منطبق با اصل نوسان‌های خودنظم‌جوی آرنولد گزل است.

کلمه مثال ۲: گزل «یادگیری و فرهنگ‌پذیری» کودک را به کدام اصل نسبت می‌دهد؟

- (۱) جهت رشد (۲) درهم‌تنیدگی متقابل (۳) منفردسازی (۴) نوسان‌های خودنظم‌جو

پاسخ: گزینه «۳» گزل در اصول تحول روانی خود معتقد است که اصل «جهت رشد» بیان‌کننده جهت تحول می‌باشد. یعنی جهت تحول

«مرکزی - پیرامونی» است. بنابراین اول سر، سینه و بالا تنه رشد می‌کنند، بعد دست‌ها و پاها. به عبارت دیگر جهت تحول سری - دمی (پایی) است، یعنی در دوره قبل از تولد، رشد سر، سریع‌تر است و جهت تحول از نزدیک به دور است بنابراین اول اندام‌های مرکزی رشد می‌کنند، بعد اندام‌های انتهایی. اصل «درهم‌تنیدگی متقابل» بیانگر این مسأله است که الگوهای متفاوتی باید هماهنگ شوند تا ساخت‌های حرکتی بتوانند ایجاد شوند. مثلاً ۲۳ حرکت باید با هم هماهنگ شوند تا کودک بتواند از حالت خوابیده روی شکم به حالت ایستاده در بیاید.

اصل «ناقرینه بودن کنشی» بیانگر یک جانبی بودن رشد انسان است. یعنی انسان ترجیح می‌دهد با اعضای سمت راست یا سمت چپ خودکار کند. اصل «منفردسازی» یا «رشد داخلی منفردکننده»، یادگیری و فرهنگ‌پذیری کودک را بیان می‌کند. یعنی محیط قادر است رفتار ما را متمایز و متفاوت کند، اما پدیدآوری شکلی و کنشی رفتار هر فرد، موجودیت رفتار او را مشخص می‌کند. بنابراین جدای از تأثیر محیط، عملکرد رفتاری خاص هر فرد مشخص‌کننده رفتارهای اوست. اصل «نوسان‌های خودنظم‌جو» بیانگر رشد حلزونی دستگاه حرکتی - روانی ماست که مسیر ثابت و پیوسته‌ای را طی نمی‌کند بلکه در جریان رشد برگشت‌هایی به عقب و پیشرفت‌های دوباره وجود دارد.

کلمه مثال ۳: بنابر نظام گزل، وقتی فرد، رشد نوعی خود را به انجام می‌رساند و در عین حال به یک ردیف سازش‌های اختصاصی نائل می‌گردد، تحول وی

از چه اصلی تبعیت می‌کند؟

- (۱) تعادل جویبی (۲) در هم‌تنیدگی متقابل (۳) رشد داخلی منفردکننده (۴) وحدت شخص

پاسخ: گزینه «۳» یکی از اصولی که گزل مطرح می‌کند اصل تفرّد یا نمویافتگی منفردکننده است. براساس این اصل فرد علاوه بر این که به نمویافتگی مربوط به نوع انسان می‌رسد، به یک سری سازش‌های اختصاصی هم دست می‌یابد. بنابر نظر گزل محیط قادر به تمایز رفتار افراد از یکدیگر می‌باشد ولی آن چه در اصل، موجودیت اساسی رفتار انسان را مشخص می‌کند، به شکل و کنش رفتار فرد وابسته است. یعنی زمانی محیط می‌تواند باعث تغییر در رفتار شود که عامل تفرّد به نمویافتگی رسیده باشد. بنابر اصل درهم‌تنیدگی‌های متقابل برای این که شکل‌گیری حرکتی پدیدار شود، باید الگوهای متفاوت حرکتی استقرار یابند و با هم هماهنگ شوند. بنابراین در جریان تحول باید مراحل مختلف استقرار الگوها طی شود تا این الگوها با هم هماهنگ شوند و ساختارهای حرکتی را به وجود آورند مثلاً برای بلندشدن و سرپا ایستادن کودک از حد روی شکم خوابیده، باید ۲۳ الگو استقرار یابد و در هم تنیده شود. گزینه‌های (۱) و (۴) از اصول نظام گزل نمی‌باشند.

کلمه مثال ۴: گزل در بررسی‌های خود از چه روشی استفاده کرد؟

- (۱) آزمایش (۲) شرح حال نویسی (۳) مشاهده (۴) مصاحبه

پاسخ: گزینه «۳» روش گزل در اصل مشاهده طبیعی است. اما او علاوه بر مشاهده محض، آزمون‌های شیرخوارگی را نیز انجام می‌داد. زمانی که کودک به سنی می‌رسد که توانایی مصاحبه داشت، از او مصاحبه هم به عمل می‌آورد. در سطح راهکارهای دراز مدت، از روش‌های طولی و مقطعی هم استفاده می‌کرد. گزل به تدوین نیم‌رخ رفتار که معرف شخصیت کودک است نیز می‌پرداخت و روش او به عنوان روش بالینی قلمداد می‌شود.

مثال ۵: آرنولد گزل معتقد است، کودک در کدام مرحله سنی به جمع‌آوری اطلاعات درباره اشیاء و رده‌بندی آن‌ها علاقه‌مند می‌شود؟

- (۱) از ۳ تا ۶ سالگی (۲) از ۶ تا ۷ سالگی (۳) از ۶ تا ۹ سالگی (۴) از ۹ سالگی تا بلوغ

پاسخ: گزینه «۱» ۳ تا ۶ سالگی سن پیش دبستانی است، زمانی که کودک بر سر دو راهی‌ها قرار می‌گیرد. از نظر گزل تحول در این دوره به قدری سریع است که کودک دائماً در حال نقل مکان و مدام در حال شناختن و حرکت است. مرحله ۶ تا ۹ سالگی سن آموزشگاهی است. مرحله‌ای است که در آن اعمال فرا واقع بینانه دیده می‌شود و کودک سعی می‌کند خود را با محیط خارج تطبیق دهد و مرحله‌ای است که کودک بسیار سازش‌یافته است اما در عین حال به طرف استقلال هم پیش می‌رود. مرحله ۹ سالگی تا بلوغ هم مجموعه‌ای از فراز و نشیب‌ها را در بر دارد تا بالاخره نوجوان در ۱۵ سالگی به تعادل می‌رسد.

مثال ۶: گزل نوجوانی را در چند سالگی پایان یافته می‌داند؟

- (۱) ۱۲ سالگی (۲) ۱۵ سالگی (۳) ۱۸ سالگی (۴) ۲۴ سالگی

پاسخ: گزینه «۲» گزل مرحله نوجوانی را از ۱۰ تا ۱۶ سالگی می‌داند و آن را در ۴ سطح متوالی در نظر می‌گیرد:
الف) ۱۱ و ۱۲ سالگی، گذرگاه تغییرات و دگرگونی‌ها: کودک دیروز به نوجوان امروز تبدیل می‌شود.
ب) ۱۳ سالگی، زمان در خود فرو رفتن: نوجوان از دیگران کناره می‌گیرد و می‌خواهد شخصاً وضعیت جدید را تجربه کند.
ج) ۱۴ سالگی، مرحله از خود برون آمدن: در این مرحله نوجوان خود را در مراحل زندگی اجتماعی و به دیگران روی آوردن قرار می‌دهد. به امور فکری، اعتقادی، هنری، مبارزه‌طلبی و نوآوری می‌پردازد.
د) ۱۵ سالگی: پایان نوسان‌ها و سطح تعادل پایان نوجوانی.

مثال ۷: در نظام گزل، «مرحله» با کدام یک از مفاهیم مطابقت دارد؟

- (۱) روان‌نما (۲) طراز تحول (۳) بهره هوشی (۴) نیمرخ رفتار

پاسخ: گزینه «۴» گزل معتقد است «مرحله» در واقع یک برش تصنعی و یک تمایز قراردادی است. «نیمرخ رفتار» هر فرد شخصیت او را در هر مرحله نشان می‌دهد. گزل مؤلفه‌های دهگانه نیمرخ رفتار را بدین صورت مطرح کرده است:
۱- زمینه‌ی حرکتی (مشخصات نمو حرکتی)، ۲- مسأله‌ی بهداشت بدنی (چگونگی شکل‌گیری رفتار با توجه به درآمیختگی فرهنگی)، ۳- جلوه‌ها یا تظاهرات هیجان‌ها (چگونه و در چه شرایطی، کودک هیجان نشان می‌دهد)، ۴- ترس‌ها و رویاها (خواب دیده‌ها که در ماه‌های اول زندگی اهمیت چندانی ندارند اما در ۳ تا ۶ سالگی به اوج خود می‌رسند)، ۵- سن و جنس، ۶- روابط اجتماعی کودک، ۷- بازی‌ها و وقت‌گذرانی‌ها (در سنین بالاتر به شکل «فعالیت» به معنای کلی کلمه جلوه‌گر می‌شود)، ۸- زندگی آموزشگاهی (از ۳ سالگی به بعد)، ۹- تحول حسن اخلاقی کودک، ۱۰- دید فلسفی یا مفهوم جهان از نظر کودک (به منزله‌ی دید «تحولی‌نگری» در تدوین رفتار در نظر گرفته می‌شود)

مثال ۸: تطبیق یا سازش کلی در کدام یک از مراحل نظام گزل اتفاق می‌افتد؟

- (۱) تولد تا ۱ ماهگی (۲) ۱ تا ۷ ماهگی (۳) ۱۴ سالگی (۴) ۱۵ سالگی

پاسخ: گزینه «۱» تولد تا ۱ ماهگی؛ این مرحله، مرحله تطبیق یا سازش کلی است، یعنی سازگاری کلی با محیط صورت می‌گیرد.

مثال ۹: کدام یک از اصول اولیه نظام والن نمی‌باشد؟

- (۱) اصل عدم پیوستگی (۲) اصل تناوب کنشی (۳) اصل تمایز و توحید (۴) اصل غلبه کنشی

پاسخ: گزینه «۱» والن با توجه به جنبه‌های کنشی فعالیت انسان، شکل‌گیری و تغییر و تحول روانی را ابتدا بر سه اصل زیر استوار ساخت:
۱- اصل تناوب کنشی ۲- اصل غلبه کنشی ۳- اصل تمایز و توحید

مثال ۱۰: از نظر والن «عقددها» در چه مرحله‌ای شکل می‌گیرند؟

- (۱) هیجان‌پذیری (۲) شخصیت‌گرایی (۳) فکر مقوله‌ای (۴) فعالیت حسی- حرکتی

پاسخ: گزینه «۲» طبق نظر والن، عقددها در مرحله شخصیت‌گرایی و در زیر مرحله‌ی سن لطف یا دلربایی شکل می‌گیرند.

کله مثال ۱۱: مرحله هیجان پذیری والن در چه دوره سنی رخ می‌دهد؟

- (۱) تولد تا ۳ ماهگی (۲) ۶ ماهگی تا ۳ سالگی (۳) ۳ ماهگی تا ۱ سالگی (۴) ۳ تا ۶ ماهگی
- پاسخ: گزینه «۴» مرحله هیجان‌پذیری در نظام والن، در گستره سنی ۳ تا ۶ ماهگی قرار دارد.

کله مثال ۱۲: استقلال و غنی‌سازی من در نظام والن در کدام دوره سنی رخ می‌دهد؟

- (۱) ۳ تا ۶ ماهگی (۲) ۱ تا ۳ ماهگی (۳) ۳ تا ۶ سالگی (۴) ۶ تا ۱۱ سالگی
- پاسخ: گزینه «۳» «استقلال و غنی‌سازی من» از نظر والن در گستره سنی ۳ تا ۶ سالگی رخ می‌دهد.

کله مثال ۱۳: در نظام «والن» جنبه تکانی و تنودی (تنش عضلانی) در چارچوب کدام مرحله تحول مورد تحلیل قرار گرفته است؟

- (۱) برانگیختگی (۲) حسی - حرکتی (۳) شخصیت‌گرایی (۴) هیجان‌پذیری
- پاسخ: گزینه «۱» در مرحله برانگیختگی حرکتی واکنش‌های کودک از سطح فیزیولوژیک به سطح روانشناختی پیش می‌رود. نخستین تجلیات روانی کودک در حرکات او مشاهده می‌شود. حرکتی که به تدریج در شکل‌های تعادلی، گرفتن، جابه‌جا شدن و واکنش‌های وضعی یا نگهداری بدن در فضا تحول می‌یابد.

در مرحله حسی - حرکتی کودک با حرکاتی که به آن‌ها جهت داده شده، به تأثیر اشیاء برخورد پاسخ می‌دهد. فعالیت حسی - حرکتی با راه رفتن و مبادله کلامی تداوم می‌یابد و فاصله‌ها برای او کاهش می‌یابند. بنابراین جستجوگری برای کشف اشیاء جدید و بهتر شناختن اشیاء دیگر شکل می‌گیرد. در مرحله شخصیت‌گرایی مسأله اصلی، برخورداری «من» از استقلال و غنای بیشتر است. در مرحله هیجان‌پذیری، برون‌ریزی‌های صوتی و واکنش‌های حرکتی ترجمان نیازهای کودک هستند که به صورت هیجان‌های متمایز در می‌آیند.

کله مثال ۱۴: چندمین مرحله از مراحل تحول روانی والن هیجان‌پذیری نام دارد؟

- (۱) اولین (۲) دومین (۳) سومین (۴) چهارمین
- پاسخ: گزینه «۲» مراحل تحول روانی والن عبارتند از: مرحله اول: مرحله برانگیختگی حرکتی (تولد تا ۳ ماهگی) مرحله دوم: هیجان‌پذیری (۳ تا ۶ ماهگی) مرحله سوم: فعالیت حسی - حرکتی (۶ ماهگی تا ۳ سالگی) مرحله چهارم: شخصیت‌گرایی (۳ تا ۶ سالگی) مرحله پنجم: فکر مقوله‌ای (۶ تا ۱۱ سالگی) مرحله ششم: نوجوانی و بلوغ

کله مثال ۱۵: دومین مرحله پس تولدی در نظام هانری والن چه نامیده می‌شود؟

- (۱) برانگیختگی حرکتی (۲) حسی - حرکتی (۳) شخصیت‌گرایی (۴) هیجان‌پذیری
- پاسخ: گزینه «۴» والن بعد از مرحله درون‌رحمی، ۶ مرحله را مطرح می‌کند:

- ۱- مرحله برانگیختگی حرکتی (تولد تا ۳ ماهگی) ۲- مرحله هیجان‌پذیری (۳ تا ۶ ماهگی) ۳- مرحله حسی - حرکتی (۶ ماهگی تا ۳ سالگی) ۴- مرحله شخصیت‌گرایی (۳ تا ۶ سالگی) ۵- مرحله فکر مقوله‌ای (۶ تا ۱۱ سالگی) ۶- نوجوانی و بلوغ.

کله مثال ۱۶: قانون تناوب کنش، قانون کنش چیره، قانون جذب در دوران نوجوانی از کیست؟

- (۱) آنا فروید (۲) اریکسون (۳) والن (۴) هال

پاسخ: گزینه «۳» نظام والن با توجه به اهمیت جنبه‌های کنشی فعالیت انسان ۳ اصل را مطرح می‌کند: بنابر اصل «تناوب کنشی» در جریان شکل‌گیری سازمان روانی، مراحل متناوباً بر پایه شناختی یا عاطفی سازماندهی می‌شوند. یعنی تناوب مرکز‌گرایی و مرکز‌گرایی در مسیر مراحل وجود دارد. بنابر اصل «غلبه کنشی» (کنش چیره) در جریان تحول، فعالیتی که مسلط و برتر است بر فعالیت دیگر غلبه پیدا می‌کند و آن مرحله را تشکیل می‌دهد. بنابر اصل «تمایز و توحید» در هر مرحله تمایزهایی وجود دارد که تعارض‌هایی هم ایجاد می‌کند. با توحید بخشیدن به این تعارض‌ها، مرحله‌ی جدید ایجاد می‌شود و به تعارض قبلی پایان می‌بخشد. بعداً والن با بیان روان‌شناختی‌تر ۵ اصل را بیان می‌کند:

اصل اول (عدم پیوستگی): تحول پیوسته نیست و هر مرحله شناختی یا عاطفی جای خود را به مرحله بعدی با بافت متفاوت می‌دهد.

اصل دوم (وحدت شخص): با وجود تمام تغییرات و تفاوت‌هایی که در مراحل ایجاد می‌شود، شخص به عنوان واحد تام و تمام پابرجا می‌ماند.

اصل سوم (پویایی تحول): تغییرات جدید و قدیم روی هم انباشته نمی‌شوند بلکه توحید می‌یابند و مرحله‌ی تازه‌ای ایجاد می‌کنند.

اصل چهارم (سوگیری تحول): در جریان تحول تمام زمینه‌ها اعم از حرکتی، عقلی یا هیجانی از یک کل بی‌تمایز در جهت تمایز یافتن حرکت می‌کنند. مثلاً

اگر فقط یک نوع هیجان وجود داشته باشد، در جهت تمایز گام برداشته می‌شود و به جنبه‌های مختلفی چون خشم، ترس، شادی و... می‌رسد.

اصل پنجم (نقش نموافتگی و محیط): در جریان تحول، علاوه بر نشو و نما، عصب، محیط هم مشارکت دارد.

کج مثال ۱۷: دومین مرحله تحول در نظام والن کدام است؟

- ۱) برانگیختگی حرکتی ۲) حسی - حرکتی ۳) مقوله‌ای ۴) هیجان‌پذیری

✓ پاسخ: گزینه «۴» والن ابتدا مرحله درون‌رحمی را مطرح می‌کند که جزء مراحل تحول نیست چرا که در این مرحله، وابستگی کامل زیست‌شناختی وجود دارد و به دنبال رویداد تحول ۶ مرحله زیر مطرح می‌شود:

مرحله اول (برانگیختگی حرکتی): حرکت که به معنای جابه‌جایی در فضا است به سه شکل قابل مشاهده است: در شکل اول حرکات تعادلی (واکنش‌های تطبیق بدن تحت تأثیر جاذبه زمین)، در شکل دوم حرکات گرفتن و جابه‌جا شدن (جابه‌جایی بدن و اشیاء در فضا) و در شکل سوم حرکات به صورت واکنش‌های وضعی یا نگهداری بدن در فضا (جابه‌جایی قسمت‌هایی از بدن) مشاهده می‌شود. دو جنبه فعالیت عضلانی هم وجود دارد که حرکت از آن‌ها ناشی می‌شود: جنبه‌ی تکانی یا جنبشی (کلونیک) که دراز و کوتاه شدن عضلات را شامل می‌شود و جنبه تنودی (تونیک) که حالات مختلف تنش عضلانی است.

مرحله دوم (هیجان‌پذیری): حدود ۳-۲ ماهگی شروع می‌شود و در ۶ ماهگی به اوج می‌رسد. در این مرحله غلبه «حالات هیجانی» مطرح می‌شود. این مرحله، مرحله‌ای است که مبادله عاطفی بدون روابط عقلانی صورت می‌گیرد و نخستین شکل اجتماع طلبی در این مرحله شکل می‌گیرد.

مرحله سوم (حسی - حرکتی): از پایان سال اول زندگی تا ۳ سالگی است. مرحله‌ای است که کودک به دستکاری شیء می‌پردازد و تحت تأثیر «قانون اثر» فعالیت حسی - حرکتی او متنوع می‌شود. قانون اثر به این معناست که کودک کم‌کم پی می‌برد که فعالیت‌های او چه تأثیراتی روی اشیاء می‌گذارد.

مرحله چهارم (شخصیت‌گرایی): حدود ۳ سالگی آغاز می‌گردد و سه زیر مرحله دارد. در این مرحله موضوع اصلی «استقلال و غنی‌سازی من» است. سه زیر مرحله مطرح عبارتند از: مرحله‌ی تضاد و وقفه، مرحله سن لطف و مرحله تقلید نقش‌ها.

مرحله پنجم (مقوله‌ای): از ۶ تا ۱۱ سالگی است و مرحله مدرسه کودک است. کودک در این مرحله یاد می‌گیرد که رفتارهای خود را با شرایط مختلف تطبیق دهد و خود را به عنوان شخصیت «چند ظرفیتی» بشناسد.

مرحله ششم (بلوغ و نوجوانی): در این مرحله به جای کنجکاوی‌هایی که به دنیای بیرون متمایل است، نیازهای من و اشتغالات شخصی مطرح می‌شوند.

آزمون فصل ششم

کله ۱- گزل، کدام دوره‌ی سنی را مرحله‌ی در خود فرورفتن فرد نوجوان می‌داند؟

- (۱) ۱۲ سالگی (۲) ۱۳ سالگی (۳) ۱۴ سالگی (۴) ۱۵ سالگی

کله ۲- طبق کدام یک از اصول مطرح شده در نظام گزل، تحول انسان‌ها کاملاً فردی و در عین حال متأثر از محیط است؟

- (۱) اصل ناقرینگی کنشی (۲) اصل نوسان‌های خود نظم جو (۳) اصل تفرد (۴) اصل درهم‌تنیدگی‌های متقابل

کله ۳- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد نظریه والن، صحیح می‌باشد؟

- (۱) طبق اصل غلبه‌ی کنشی، در هر مرحله یک فعالیت مسلط بر فعالیت‌های دیگر غلبه دارد.
 (۲) رشد پیوسته نیست.
 (۳) رشد و تحول بر مبنای مشارکت محیط امکان‌پذیر می‌گردد.
 (۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشد.

کله ۴- به نظر والن، کشف اشیای جدید در کدام یک از مراحل رشدی صورت می‌گیرد؟

- (۱) مرحله هیجان‌پذیری (۲) مرحله برانگیختگی حرکتی (۳) مرحله فکر مقوله‌ای (۴) مرحله‌ی فعالیت حسی - حرکتی

کله ۵- به نظر والن، کودک در چه دوره‌ی سنی در مرحله‌ی فکر مقوله‌ای قرار داشته و دارای شخصیت چند ظرفیتی می‌گردد؟

- (۱) ۶ ماهگی تا ۳ سالگی (۲) ۶ تا ۳ سالگی (۳) ۶ تا ۱۱ سالگی (۴) ۱۱ سالگی به بعد

کله ۶- مطابق با نظریه گزل، در کدام مرحله کودک به سازش یافته‌ترین حالت ممکن می‌رسد؟

- (۱) سن نوزادی (۲) سن پیش‌دبستانی (۳) سن دبستانی (۴) سن نوجوانی

کله ۷- نمو حلزونی مربوط به کدام یک از اصول تحول روانی در دیدگاه گزل است؟

- (۱) سوگیری نمو (۲) ناقرینگی کنشی (۳) تفرد (۴) نوسان‌های خودنظم‌جو

کله ۸- این توضیح مفهوم مرحله را از دیدگاه کدام روانشناس تحولی بیان می‌کند؟

«بر خورد ساده با مرحله دارد، تعداد مراحل در نظریه او بسیار است و به همین دلیل به مفهوم مرحله در فیزیولوژی نزدیک شده است.»

- (۱) گزل (۲) والن (۳) اریکسون (۴) پیاژه

کله ۹- بازسازی فعالیت‌های فیزیولوژیک در کدام یک از مراحل تحولی از دیدگاه گزل اتفاق می‌افتد؟

- (۱) ۱۸ ماهگی تا ۳ سالگی (۲) ۷ تا ۱۸ ماهگی (۳) ۱ تا ۷ ماهگی (۴) تولد تا یک ماهگی

کله ۱۰- کدام یک از اصول و اساس شکل‌گیری و تغییر و تحول روانی از دیدگاه والن نمی‌باشد؟

- (۱) تناوب کنشی (۲) عدم پیوستگی (۳) غلبه کنشی (۴) تمایز و توحید

کله ۱۱- همزیستی عاطفی با محیط در کدام یک از مراحل نظام والن آغاز می‌شود؟

- (۱) درون رحمی (۲) برانگیختگی حرکتی (۳) هیجان‌پذیری (۴) فعالیت حسی - حرکتی

کله ۱۲- گرایش‌های مرکز‌گریز و مرکز‌گرا در کدام یک از نظام‌های تحولی مطرح شده است؟

- (۱) نظام گزل (۲) نظام پیاژه (۳) نظام اریکسون (۴) نظام والن

کله ۱۳- کدام نظریه‌پرداز تحولی اعتقاد دارد که مراحل با پایان یافتن مرحله قبلی پدید نمی‌آیند، بلکه هر مرحله ریشه در مرحله قبلی دارد؟

- (۱) پیاژه (۲) لئون تیف (۳) فروید (۴) والن

کله ۱۴- کدام یک از اصول نظریه والن اعلام می‌کند که حاصل تغییرات در مراحل تراکم نیست، بلکه استقرار مرحله‌ای جدید است؟

- (۱) عدم پیوستگی (۲) پویایی تحول (۳) سوگیری تحول (۴) وحدت شخص

کله ۱۵- مؤلفه‌های دهگانه نیبرخ رفتار از مفاهیم کدام یک از نظریات تحولی است؟

- (۱) پیاژه (۲) اشپیتز (۳) کلاین (۴) گزل

فصل هفتم

«نظریه آرکانیسمی - تطبیقی ورنر»

تست های تألیفی فصل هفتم

کجه مثال ۱: مطابق با دیدگاه ورنر کدام مفهوم زیر، برگشت به سطوح اولیه تحول را بهتر تبیین می کند؟

- (۱) اصل میکروژنز (۲) ادراک قیافه شناسانه (۳) وحدت حواس (۴) تصور ذهنی تصویری
- ✓ پاسخ: گزینه «۱» میکروژنز به فرآیندی از رشد اطلاق می شود که هر زمانی با تکلیفی نظیر درک شیء یا حل مسأله روبه رو هستیم اتفاق می افتد. در این فرآیند به سطوح غیرافتراقی و اولیه برگشت می کنیم.

کجه مثال ۲: مطابق با دیدگاه ورنر هنگامی که یک دختر بچه می گوید: «پدر صحبت می کند ... بوم، بوم، بوم ... مثل شب سیاه ... اما ما مثل روز، روشن

صحبت می کنیم ... بییم، بییم، بییم ...»

- (۱) وحدت حواس (۲) ادراک قیافه شناسانه (۳) طبیعت چندخطی رشد (۴) تصور ذهنی تصویری

✓ پاسخ: گزینه «۱» ادراک قیافه شناسانه بر مبنای نوعی وحدت بین فرد و اشیاء استوار است. یعنی ما اشیاء را به همان طریقی که درون خودمان را احساس می کنیم، به گونه ای پویا درک می کنیم. ادراک قیافه شناسانه همچنین بر مبنای جابجایی حسی یعنی وحدت همایندگرایی حواس استوار است. یک صدای غمگین ممکن است تیره و سنگین تصور شود.

ورنر بر این باور بود که از نظر رشد، تجربه های درون حسی، اولیه و ابتدایی محسوب می شوند و قبل از افتراق حواس به حالات جداگانه، وجود داشته اند. اگر چنین باشد، جابجایی حسی به خصوص در کودکان می بایست چشمگیر باشد. مثلاً یک دختر بچه ۴ ساله می گوید: «پدر صحبت می کند ... بوم، بوم، بوم! مثل شب سیاه ... اما ما مثل روز، روشن صحبت می کنیم ... بییم، بییم، بییم!»

آزمون فصل هفتم

۱- مفهوم «ادراک قیافه شناسانه» از سوی کدام یک از نظریه پردازان زیر مطرح شد؟

- (۱) پیازه (۲) ورنر (۳) برونر (۴) شاختل

۲- طبق دیدگاه ورنر، برگشت به سطوح اولیه رشد، در چهارچوب کدام یک از مفاهیم زیر قرار می گیرد؟

- (۱) میکروژنتیک (۲) وحدت حواس (۳) ادراک قیافه شناسی (۴) حافظه تصویری

۳- در کدام سطح از سطوح رشدی نظریه ورنر، کودکان برای نخستین بار، اشیاء را بیرون از خود درک می کنند؟

- (۱) ادراکی (۲) ادراکی خالص تر (۳) حسی - حرکتی (۴) حسی - عاطفی

۴- این عبارت بیانگر کدام یک از اصول نظام ورنر است: «رشد زمانی اتفاق می افتد که از سطوح عدم افتراق به افتراق و یکپارچگی برسیم»؟

- (۱) اورتوژنتیک (۲) میکروژنز (۳) وحدت حواس (۴) ادراک قیافه شناسی

۵- ورنر، واپس روی افراد اسکیزوفرن به سطوح اولیه تحول را با کدام مفهوم زیر تبیین می کند؟

- (۱) وحدت حواس (۲) ادراک قیافه شناسی (۳) اورتوژنتیک (۴) میکروژنز

۶- کدام یک از گزینه های زیر با نظریه ورنر مطابقت دارد؟

- (۱) واژه های قراردادی بین انسان ها عناوینی خالی و مصنوعی هستند.
 (۲) کودکان و افراد بومی کاملاً همانند هم فکر می کنند.
 (۳) افراد هنگام مواجهه با کیفیت های عاطفی دیگران به صورت قیافه شناختی واکنش نشان می دهند.
 (۴) هنگام استفاده کودکان از زبان رایج، پیوند نمادها و مصادیق آن ها از بین می رود.

۷- در دیدگاه ورنر، فرآیندی از رشد که در زمان رویارویی با درک شیء یا حل مسأله اتفاق می افتد، چه نام دارد؟

- (۱) میکروژنز (۲) افتراق خود از شیء (۳) بازگشت به سطوح اولیه (۴) گشتالت

۸- در نظریه ورنر، کدام یک از مفاهیم زیر با فرآیند میکروژنتیک رشد انطباق دارد؟

- (۱) رویکرد تطبیقی (۲) توجیه ارگانسمی (۳) گشتالت (۴) افتراق خود از شیء

۹- این جمله از ورنر که «تجربه کودکان از جهان بی جان، به گونه ای طبیعی از جلوه گاه همان نیروها و عواطفی است که آن ها در درون خود احساس می کنند» مربوط به کدام یک از مطالعات تطبیقی اوست؟

- (۱) تصور ذهنی تصویری (۲) وحدت حواس (۳) ادراک قیافه شناسانه (۴) برگشت به سطوح اولیه

۱۰- در نظریه ورنر این جمله که «رشد به سوی نهایی ترین حالت های بلوغ به پیش می رود» بیان کننده کدام مفهوم است؟

- (۱) غایت گرا بودن رشد (۲) یکپارچگی رشد (۳) تطبیقی بودن مراحل رشد (۴) وحدت حواس

فصل هشتم

«نظریه‌های بازی و تقلید و نظریه بوهلر»

تست‌های تألیفی فصل هشتم

کله مثال ۱: براساس نظریه پیازه، زمانی که درون‌سازی بر برون‌سازی مقدم باشد و هدف تعادل‌جویی در کار نباشد، چه فعالیتی تحقق می‌یابد؟

- (۱) انطباق (۲) تقلید (۳) سازمان‌دهی (۴) بازی

پاسخ: گزینه «۴» براساس نظریه پیازه، زمانی که درون‌سازی بر برون‌سازی غلبه داشته باشد، بدون این که هدف تعادل‌جویی در میان باشد، بازی انجام می‌پذیرد.

کله مثال ۲: طبقه‌بندی بازی به کنش‌های ارثی، کنش‌های تقلیدی و کنش‌های تخیلی توسط چه کسی انجام گرفت؟

- (۱) پیازه (۲) پرز (۳) اشترن (۴) کرا

پاسخ: گزینه «۴» کرا، بازی را به کنش‌های ارثی، تخیلی و تقلیدی تقسیم کرده است.

کله مثال ۳: اجرای بازی‌های قاعده‌دار از سطح کدام دوره امکان‌پذیر است؟

- (۱) دبستانی (۲) راهنمایی (۳) دبیرستانی (۴) پیش‌دانشگاهی

پاسخ: گزینه «۱» بازی‌های قاعده‌دار بین سنین ۳ تا ۱۱-۱۲ سالگی تداوم دارند که در ۶-۷ سالگی یعنی سن مدرسه کودک افزایش پیدا می‌کنند. از آن‌جا که در این سنین کودک در مرحله اخلاق دیگرپیرو قرار دارد، برای او راحت‌تر است که از بازی‌های قاعده‌دار که براساس قواعد اجتماعی به وجود آمده‌اند، استفاده کند.

کله مثال ۴: بازی‌های رمزی را می‌توان در کدام گستره سنی بیشتر مشاهده کرد؟

- (۱) ۱ تا ۳ سالگی (۲) ۳ تا ۶ سالگی (۳) ۷ تا ۱۰ سالگی (۴) ۹ تا ۱۲ سالگی

پاسخ: گزینه «۱» در طبقه‌بندی پیازه سه نوع بازی مطرح می‌شود:

۱- بازی‌های تمرینی: معادل بازی‌های کنشی در طبقه‌بندی بوهلر. این بازی‌ها خیلی زود شروع می‌شوند، یعنی از همان روزهای اول تشکیل روان بنه‌ها و تنها جنبه لذت بخشیدن دارند.

۲- بازی‌های رمزی: از حدود ۱/۵ سالگی آغاز می‌شوند و تا ۳ سالگی ادامه دارند. برای این بازی‌ها باید سازمان روانی کودک آن‌قدر تحول پیدا کرده باشد که بتواند به تجسم غیابی امور بپردازد.

۳- بازی‌های قاعده‌دار: از ۳-۴ سالگی شروع می‌شوند و در ۶-۷ سالگی که کودک بیشتر مفهوم اخلاق دیگرپیرو را درک می‌کند به اوج می‌رسند.

کله مثال ۵: از نظر پیازه، بازی‌هایی که هیچ ساختی ندارند و فقط جنبه لذت بخشیدن دارند در کدام طبقه قرار می‌گیرند؟

- (۱) بازی‌های تمرینی (۲) بازی‌های قاعده‌دار (۳) بازی‌های جبرانی (۴) بازی‌ها تقلیدی

پاسخ: گزینه «۱» از نظر پیازه، بازی‌های تمرینی هیچ ساختی ندارند و فقط جنبه لذت بخشیدن دارند.

کله مثال ۶: انجام بازی به منظور رفع خستگی و استراحت، بیانگر نظریه چه کسی است؟

- (۱) استنلی هال (۲) رابینسون (۳) شالرولازاروس (۴) اسپنسر و شیلر

پاسخ: گزینه «۳» نظریه رفع خستگی یا استراحت در مورد بازی، مربوط به شالرولازاروس می‌باشد.

کلمه مثال ۷: نظریه استنلی هال درباره بازی و تحولات آن توسط کدام روانشناس پیگیری شد؟

- (۱) فروید (۲) آنافروید (۳) یونگ (۴) آدلر

پاسخ: گزینه «۳» از نظر استنلی هال آمریکایی، کودکان از این جهت به بازی می‌پردازند که محتواها و صحنه‌هایی را که اجدادشان تولید کرده بودند و زندگی آنان ایجاب می‌کرده است، تجدید کنند و این عمل به این جهت صورت می‌گیرد که دوران کودکی بهترین موقعیت برای تصفیه اعمالی است که در زندگی آینده نیازی به آن‌ها نخواهد بود. از میان روانشناسان معاصر، به‌خصوص در خط مکتب روانشناسی تحلیلی، فقط «یونگ» طرفدار این نظریه است.

کلمه مثال ۸: طبق نظریه پیاژه، عمل «تقلید» عمدتاً نمونه رفتاری کدام فرآیند است؟

- (۱) تعادل جویی (۲) برون‌سازی (انطباق) (۳) خودنظم‌گرایی (۴) درون‌سازی (جذب)

پاسخ: گزینه «۲» پیاژه معتقد است درون‌سازی و برون‌سازی دو قطب یک روان‌بینه هستند که تعادل بین آن‌ها منجر به رفتارهای سازش‌یافته می‌شود. زمانی که کودک به درون‌سازی می‌پردازد و هدف تعادل‌جویی در میان نباشد، «بازی» تحقق می‌پذیرد. اما اگر برون‌سازی بر درون‌سازی مقدم باشد و هدف، تعادل‌جویی نباشد، «تقلید» به وقوع می‌پیوندد.

آزمون فصل هشتم

- ۱- طبق طبقه‌بندی که پرز در مورد بازی‌ها انجام داده است، کدام یک از انواع بازی‌ها متضمن نوعی «خلاقیت» می‌باشند؟
 (۱) بازی‌های منظم (۲) بازی‌های نامنظم (۳) بازی‌های تقلیدی (۴) بازی‌های مهارتی
- ۲- طبقه‌بندی بازی‌ها به دو دسته کنش‌های اختصاصی و کنش‌های عمومی، توسط چه کسی انجام شده است؟
 (۱) پرز (۲) کرا (۳) گروس (۴) اشترن
- ۳- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر بر مبنای دیدگاه «تحویلی» به طبقه‌بندی بازی‌ها پرداخته است؟
 (۱) پیازه (۲) کرا (۳) گروس (۴) اشترن
- ۴- طبق نظریه پیازه، بازی‌های قاعده‌دار در چه سنی به اوج می‌رسند؟
 (۱) ۱۱-۱۲ سالگی (۲) ۱۰-۱۱ سالگی (۳) ۱۲ سالگی (۴) ۳-۴ سالگی
- ۵- از میان نظریه‌های مطرح شده در مورد بازی، نظریه‌ی جبران چه مسأله‌ای را مطرح می‌کند؟
 (۱) بازی‌ها تنها در دوران کودکی وجود دارند.
 (۲) بازی، فعالیتی است که غرایز گذشته از آن سر بیرون می‌آورند.
 (۳) بازی، جهت رفع خستگی و تجدید قوا صورت می‌گیرد.
 (۴) کودکان هنگام بازی، در واقع مشغول فعالیت‌های رمزی جبرانی هستند.
- ۶- در مرحله‌ی چهارم حسی - حرکتی کدام یک از انواع تقلید برای کودک میسر می‌گردد؟
 (۱) توانایی تقلید نظام‌دار یعنی تقلید از حرکاتی که در حوزه‌ی دید کودک باشند، میسر می‌گردد.
 (۲) تقلید از قسمت‌های نامرئی بدن مثل چشم و گوش، میسر می‌گردد.
 (۳) کودک قادر به ردیابی نشانه‌های ملموس جهت تقلید از الگو می‌گردد.
 (۴) توانایی تقلید در غیاب الگو ایجاد می‌شود.
- ۷- نظریه‌ی «غریزه‌ی تبعیت از الگوهای اجتماعی» توسط چه کسی و در مورد چه مسأله‌ای مطرح شده است؟
 (۱) فین بوگاسن - تقلید (۲) بندورا - دلبستگی (۳) مک دوگال - تقلید (۴) پیازه - بازی
- ۸- به اعتقاد پیازه، نقطه‌ی اوج بازی‌های رمزی در چه سنی است؟
 (۱) ۳-۴ سالگی (۲) ۴-۵ سالگی (۳) ۶-۷ سالگی (۴) ۷-۸ سالگی
- ۹- نظریه‌ی اجمال فعالیت‌های اجدادی در مورد بازی، توسط چه کسی مطرح شده است؟
 (۱) شالرو لازاروس (۲) اسپنسر و شیلر (۳) استنلی هال (۴) ژان پیازه
- ۱۰- این جمله که «هدف از عروسک‌بازی دختران تحکیم غریزه مادری در آن‌هاست» مربوط به کدام یک از طبقه‌بندی‌های بازی است؟
 (۱) طبقه‌بندی گروس (۲) طبقه‌بندی اشترن (۳) طبقه‌بندی پرز (۴) طبقه‌بندی بوهرلر
- ۱۱- طبقه‌بندی بازی‌ها به چهار طبقه‌ی بازی‌های کنشی، تحلیلی، آفرینشی و اجتماعی توسط کدام یک از اندیشمندان صورت گرفته است؟
 (۱) بوهرلر (۲) گروس (۳) پیازه (۴) کرا
- ۱۲- کدام دانشمند مسأله ساخت بازی‌ها را برای نخستین بار مطرح کرد؟
 (۱) پیازه (۲) بوهرلر (۳) اشترن (۴) پرز
- ۱۳- این جمله که «یک روان‌بند از چهارچوب معمولی خود که عبارت است از ایجاد تعادل بین درون‌سازی و برون‌سازی خارج شده و به صورت خالی می‌چرخد»، مربوط به کدام یک از انواع بازی‌های تمرینی است؟
 (۱) کنشی (۲) حرکتی (۳) ساختمانی بی‌هدف (۴) ساختمانی باهدف
- ۱۴- زمانی که کودک در سن ۴-۵ سالگی عروسکش را می‌خواهاند، در حال انجام کدام یک از انواع بازی‌های رمزی است؟
 (۱) روان‌بندهای رمزی (۲) جانشین‌سازی (۳) بازی تقلیدی (۴) روان‌بندهای رمزی برای اشیاء
- ۱۵- سرایت صوتی، تقلید متقابل و تقلید گاه‌گاهی را در کدام یک از مراحل تقلید حسی - حرکتی می‌توان مشاهده کرد؟
 (۱) اول (۲) دوم (۳) سوم (۴) چهارم

فصل نهم

«مبانی رشد و رشد پیش از تولد»

تست‌های تألیفی فصل نهم

کلمه مثال ۱: برای تشخیص اختلالات و نارسایی‌ها، تست آمنیوسنتز بین هفته‌های دوران بارداری به کار گرفته می‌شود.

۸ تا ۶ (۱) ۱۲ تا ۸ (۲) ۱۴ تا ۱۲ (۳) ۱۶ تا ۱۴ (۴)

پاسخ: گزینه «۴» آمنیوسنتز روشی است که بسیار به کار می‌رود و در آن سوزنی تو خالی از طریق دیواره‌ی شکمی به داخل رحم فرو برده می‌شود تا نمونه مایع به دست آید. آنگاه سلول‌ها از نظر نارسایی‌های ژنتیکی بررسی می‌شوند که این تست بین هفته‌های ۱۶ تا ۱۸ دوران بارداری انجام می‌شود. البته می‌توان این روش را ۱۱ تا ۱۴ هفته بعد از لقاح انجام داد، اما بعد از ۱۵ هفته‌گی امن‌تر است. ۱ تا ۲ هفته برای نتایج آزمایش لازم است.

کلمه مثال ۲: ارزیابی‌های توارث‌پذیری که از بررسی‌های خویشاوندی به دست می‌آیند، چگونه اطلاعاتی در اختیار ما قرار می‌دهند؟

۱) افراد از نظر دامنه‌ی احتمالی پاسخ به محیط با هم فرق دارند.

۲) درصد مواردی که دوقلوها یک صفت را نشان می‌دهند.

۳) رفتارهای قویاً سوق‌یافته، از برنامه‌ی رشدی ژنتیکی پیروی می‌کنند.

۴) مقدار تفاوت‌های فردی را در خصوصیات پیچیده‌ای مثل هوش و شخصیت که ناشی از عوامل ژنتیکی هستند، در یک جمعیت خاص اندازه‌گیری می‌کنند.

پاسخ: گزینه «۴» گزینه‌ی ۱ مربوط به مفهوم دامنه‌ی واکنش، گزینه‌ی ۲ مربوط به میزان تطابق، گزینه ۳ مربوط به مفهوم سوق‌یافتگی و گزینه‌ی ۴ مربوط به مفهوم توارث‌پذیری است.

کلمه مثال ۳: مرحله «فتوسی»، چند ماه پس از بارداری آغاز می‌شود؟

۱ (۱) ۳ (۲) ۵ (۳) ۷ (۴)

پاسخ: گزینه «۲» رشد پیش تولدی یا نمو درون رحمی در قالب ۳ مرحله بیان می‌شود.

۱- مرحله شکل‌گیری پیش جنینی (دو هفته اول بارداری): نطفه در این مرحله تقسیم می‌شود و این تقسیم سلولی تا رسیدن به ۸۰۰ میلیارد سلول ادامه پیدا می‌کند. سه لایه اکتودرم (قشر بیرونی پوست، ناخن‌ها، موها، دندان‌ها، اعضای حسی، دستگاه عصبی شامل مغز و نخاع شوکی)، اندودرم (دستگاه گوارش، کبد، پانکراس، غدد بزاق و دستگاه تنفس) و مزودرم (قشر درونی پوست، عضلات، استخوان‌بندی، دستگاه دفع و دستگاه گردش خون) تشکیل می‌شوند. در این مرحله جفت، بندناف، کیسه‌ی آمنیوتیک تشکیل می‌شوند. جفت مسئول مبارزه با عفونت‌ها، تشکیل هورمون‌های شیر آوردن در پستانها و انقباض رحم برای بیرون راندن کودک می‌باشد.

۲- مرحله‌ی جنینی (از ۲ تا ۱۲ هفته‌گی): سرعت نمو در این مرحله بسیار بالاست و جنین در برابر آسیب‌های پیش از تولد، بسیار آسیب‌پذیر است. همه‌ی دستگاه‌های بدن در حد ابتدایی هستند. قلب می‌تپد و معده مقدار کمی شیره ترشح می‌کند.

۳- مرحله فتوسی (از ۱۲ هفته‌گی تا تولد): در حدود ۳ ماهگی جنین به فتوس تبدیل می‌شود و دارای شکلی هلالی است. شکل‌گیری نهایی قسمت‌های مختلف بدن در این مرحله صورت می‌گیرد و اندازه بدن بیست برابر اندازه سه ماهگی می‌شود. در ۴ ماهگی، فتوس ۱۸ تا ۲۰ سانتی‌متر قد و بیش از ۱۰۰ گرم وزن دارد و چهره انسانی پیدا می‌کند.

کلمه مثال ۴: وظیفه‌ی جفت چیست؟

۱) ایجاد هورمون‌های بارداری ۲) رساندن غذا و اکسیژن به ارگانیزم ۳) دفع فضولات ۴) هر سه گزینه

پاسخ: گزینه «۴» جفت به ایجاد هورمون‌های بارداری، رساندن غذا و اکسیژن به ارگانیزم و دفع فضولات می‌پردازد.

👉 مثال ۵: در چه زمانی از بارداری، اگر کودک به دنیا بیاید توانایی زنده ماندن را دارد؟

(۴) پایان هفته بیستم

(۳) ۱۸ تا ۲۲ هفتهگی

(۲) ۲۲ تا ۲۶ هفتهگی

(۱) ۲۰ تا ۲۴ هفتهگی

☑ پاسخ: گزینه «۲» بین ۲۲ تا ۲۶ هفتهگی، سن زنده ماندن نامیده می‌شود.

👉 مثال ۶: رایج‌ترین مشکلی که در اثر مصرف سیگار در دوران بارداری ایجاد می‌شود، کدام یک از موارد زیر است؟

(۴) کم‌وزنی هنگام تولد

(۳) نارسایی‌های جسمانی

(۲) زودرسی

(۱) سقط جنین

☑ پاسخ: گزینه «۴» مشخص‌ترین اثر سیگار کشیدن در دوره‌ی پیش از تولد، کم‌وزنی هنگام تولد است.

👉 مثال ۷: عقب‌ماندگی ذهنی، بیش‌فعالی، فاصله زیاد چشم‌ها، کم‌بازشدن پلک‌ها و کوچک بودن سر از عوارض مصرف کدام یک از موارد زیر در

دوران بارداری است؟

(۴) الکل

(۳) سیگار

(۲) هروئین

(۱) کوکائین

☑ پاسخ: گزینه «۴» در نتیجه‌ی مصرف زیاد الکل در دوران بارداری، جنین مبتلا به نشانگان الکل جنینی می‌گردد که نشانه‌هایی چون فاصله‌ی بیش از حد چشم‌ها، کم‌باز شدن پلک‌ها، عقب‌ماندگی ذهنی، لب بالای نازک و ... از علائم آن است.

آزمون فصل نهم

۱- پوست، دستگاه گردش خون و دستگاه تنفس، به ترتیب از کدام یک از لایه‌ها به وجود می‌آیند؟

- (۱) مزودرم، آندودرم، اکتودرم (۲) اکتودرم، مزودرم، آندودرم (۳) آندودرم، مزودرم، اکتودرم (۴) اکتودرم، مزودرم، مزودرم

۲- جنین در چه دوره‌ای از بارداری، آسیب‌پذیرتر است؟

- (۱) سه ماهه اول (۲) سه ماهه دوم (۳) سه ماهه سوم (۴) ماه آخر بارداری

۳- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) دستگاه گوارش، از آندودرم به وجود می‌آید. (۲) دستگاه تنفس، از مزودرم به وجود می‌آید.
(۳) دستگاه عصبی، از آندودرم به وجود می‌آید. (۴) عضلات و استخوان‌بندی از اکتودرم به وجود می‌آید.

۴- کدام یک از نشانگان زیر، در نتیجه‌ی نابهنجاری کروموزوم غیرجنسی به وجود می‌آید؟

- (۱) نشانگان ترنر (۲) نشانگان دان (۳) نشانگان کلاین فلتر (۴) نشانگان X شکننده

۵- آرایش کروموزومی سندرم ترنر چگونه است؟

- (۱) XXY (۲) XYY (۳) XO (۴) XXX

۶- شیوه‌ی انتقال کدام یک از بیماری‌های زیر از طریق ژن نهفته می‌باشد؟

- (۱) فنیل کتونوریا (PKU) (۲) تی - ساکس (۳) هانتینگتون (۴) فنیل کتونوریا و تی ساکس

۷- کدام یک از نشانگان زیر در اثر کمبود کروموزوم X در دختر به وجود می‌آید و منجر به رشد جنسی ناقص و عقب‌ماندگی ذهنی می‌گردد؟

- (۱) نشانگان ترنر (۲) نشانگان کلاین فلتر (۳) نشانگان X شکننده (۴) نشانگان دان

۸- در صورت فقدان آنزیمی که فنیل آلانین را به تیروکسین تبدیل می‌کند، کدام یک از بیماری‌های زیر بروز می‌کند؟

- (۱) تی ساکس (۲) هانتینگتون (۳) فنیل کتونوریا (۴) کم‌خونی داسی شکل

۹- آغاز «تپش قلب» مربوط به کدام یک از مراحل دوره‌ی بارداری است؟

- (۱) مرحله‌ی تخمکی (۲) مرحله‌ی رویانی (۳) مرحله‌ی پیش‌جنینی (۴) مرحله‌ی جنینی

۱۰- در اثر کدام یک از بیماری‌های مادر باردار مشکلاتی چون ناراحتی‌های قلبی، ذهنی، کری و لالی در کودک ایجاد می‌گردد؟

- (۱) بیماری قند (۲) توکسو پلاسماز (۳) سیتو مگالوویروس (۴) سرخچه

۱۱- مشکلاتی چون عقب‌ماندگی ذهنی، مشکلات توجه و حافظه و شکل خاصی از نابهنجاری‌های صورت، در اثر مصرف کدام یک از مواد زیر در دوران بارداری ایجاد می‌شود؟

- (۱) توتون (۲) الکل (۳) کافئین (۴) مواد مخدر

۱۲- کام شکافته، در اثر وجود کدام یک از تراژون‌های زیر ممکن است بروز کند؟

- (۱) تغذیه‌ی نامناسب (۲) استرس هیجانی (۳) توکسو پلاسماز (۴) ویروس HIV

۱۳- در کدام یک از مراحل رشد قبل از تولد، مبتلا شدن مادر به بیماری‌ها، اثر وخیم‌تری بر روی جنین می‌گذارد؟

- (۱) سه ماهه اول (۲) سه ماهه دوم (۳) سه ماهه سوم (۴) ماه آخر

۱۴- واکنش نوزاد در مقابل تحریک کف پا، بیانگر کدام یک از بازتاب‌های دوران کودکی است؟

- (۱) مورو (۲) چرخش (۳) بایپتسکی (۴) شنا کردن

۱۵- مصرف مواد مخدر و دخانیات بر کدام قسمت جنین بیشترین تأثیر را می‌گذارد؟

- (۱) کلیه‌ها (۲) هوش (۳) دستگاه گوارش (۴) قلب و اعصاب

فصل دهم

«نوباوگی و نوبایی، دو سال اول زندگی»

تست‌های تألیفی فصل دهم

کله مثال ۱: حالات مختلفی که در درجه‌بندی آپگار مورد بررسی قرار می‌گیرد، علاوه بر وضع تنفس، ضربان قلب و رنگ پوست بدن عبارتند از:

(۱) وزن نوزاد

(۲) وزن و گریه نوزاد

(۳) وزن نوزاد و بازتاب مکیدن

(۴) بازتاب در مقابل تحریکات، حالت ماهیچه‌ها

پاسخ: گزینه «۴» مقیاس آپگار به ارزیابی وضع جسمانی نوزاد در هر یک از پنج ویژگی ضربان قلب، تنفس، تحریک‌پذیری بازتابی (عطسه کردن، سرفه کردن، اخم کردن)، تونوس عضلانی (حالت ماهیچه‌ها) و رنگ پوست در ۱ تا ۵ دقیقه بعد از تولد مربوط می‌شود که هر یک از ویژگی‌های مطرح شده نمره ۰ تا ۲ دریافت می‌کنند. نمره ۷ یا بیشتر در مقیاس آپگار بیانگر وضع جسمانی خوب نوزاد است. نمره ۴ تا ۶ نشانگر نیاز به کمک برای تثبیت تنفس و نشانه‌های حیاتی دیگر است. اگر نمره نوزاد ۳ یا کمتر باشد، در معرض خطر جدی قرار دارد. ممکن است بعضی از نوزادان ابتدا مشکل سازگاری داشته باشند، اما بعد کاملاً سازگار شوند، بنابراین دو نمره آپگار به دست می‌آید.

کله مثال ۲: در مقیاس آپگار (Apgar)، چند عامل مورد بررسی قرار می‌گیرند؟

(۱) ۲

(۲) ۳

(۳) ۵

(۴) ۷

پاسخ: گزینه «۳» در مقیاس آپگار، ۵ عامل ضربان قلب، تنفس، تحریک‌پذیری بازتابی (عطسه، سرفه و اخم کردن)، تونوس عضلانی و رنگ پوست مورد بررسی قرار می‌گیرند. نمره ۷ یا بیشتر بیانگر وضعیت جسمانی خوب و نمره ۴ تا ۶ نشان دهنده وضعیت جسمانی متوسط است که نیاز به تثبیت تنفس و سایر نشانه‌های حیاتی وجود دارد. اگر نمره آپگار کودک ۳ یا کمتر باشد، خطر جدی است و نیاز به مراقبت پزشکی ضروری است.

کله مثال ۳: کدام بازتاب است که نوزاد در واکنش به صدای ناگهانی، انگشتان پایش را سیخ می‌کند؟

(۱) بابینسکی

(۲) شنا کردن

(۳) پس کشیدن

(۴) مورو

پاسخ: گزینه «۴» بازتاب مورو عبارت از سیخ شدن پای نوزاد در واکنش به صدای ناگهانی است.

کله مثال ۴: کم‌رشد یافته‌ترین حس به هنگام تولد، حس است.

(۱) بویایی

(۲) بینایی

(۳) شنوایی

(۴) لامسه

پاسخ: گزینه «۲» کم‌رشد یافته‌ترین حس به هنگام تولد، حس بینایی است چرا که هنوز مراکز بینایی مغز به طور کامل شکل نگرفته است.

کله مثال ۵: سریع‌ترین دوره‌ی رشدی، چه دوره‌ای به حساب می‌آید؟

(۱) تولد تا ۶ سالگی

(۲) تولد تا ۲ سالگی

(۳) ۲ تا ۶ سالگی

(۴) دوره دبستانی

پاسخ: گزینه «۲» کودکان از تولد تا ۲ سالگی به سرعت رشد می‌کنند.

کله مثال ۶: دوران «نوزادی» با کدام گستره سنی مطابقت دارد؟

(۱) از تولد تا یک ماهگی

(۲) از تولد تا شش ماهگی

(۳) از تولد تا یک‌سالگی

(۴) از تولد تا دو سالگی

پاسخ: گزینه «۱» مرحله‌ی نوزادی از زمان پرات (۱۹۵۴)، «یک ماه اول زندگی» در نظر گرفته شده است و معرف گذار از زندگی درون رحمی به زندگی برون رحمی است.

مثال ۷: تفاوت‌های فردی در چه سال‌هایی کمتر قابل تشخیص است؟

- (۱) سال‌های اولیه زندگی (۲) دوره دبستان (۳) دوره راهنمایی (۴) دوره دبیرستان

پاسخ: گزینه «۱» بین همه‌ی بچه‌ها از نظر همه‌ی جنبه‌های رشد از جمله اندازه بدن، ترکیب عضله - چربی و... تفاوت‌هایی وجود دارد. مثلاً در نوباوگی دختران اندکی کوتاه‌تر و سبک‌تر از پسران هستند و نسبت عضله در پسرها بیشتر و نسبت چربی در دخترها بیشتر است. اما تمام این تفاوت‌ها که در طول اوایل و اواسط کودکی ادامه پیدا می‌کند، در نوجوانی تشدید می‌شود. بنابراین تفاوت‌های فردی در سال‌های اولیه زندگی کمتر محسوس است.

مثال ۸: حذف محرک خوشایند جهت کاهش رفتار، نام دارد.

- (۱) تقویت منفی (۲) تنبیه منفی (۳) تقویت مثبت (۴) تنبیه مثبت

پاسخ: گزینه «۲» حذف محرک خوشایند جهت کاهش رفتار «تنبیه منفی» و حذف محرک ناخوشایند جهت افزایش رفتار، تقویت منفی نام دارد.

مثال ۹: رشد ادراکی در کدام زمینه به نوباوگان کمک می‌کند تا به جایی برخورد نکنند یا از جایی نیفتند؟

- (۱) رشد بینایی (۲) ادراک چند وجهی (۳) ادراک طرح‌ها و صورت‌ها (۴) ادراک عمق

پاسخ: گزینه «۴» ادراک عمق به کودکان کمک می‌کند تا بتوانند فاصله‌ی اشیا را از یکدیگر و از خودشان درک کنند در نتیجه هنگام سینه‌خیز رفتن به آن‌ها کمک می‌کند تا از جایی نیفتند.

مثال ۱۰: توانایی چنگ زدن چنگالی در چه سنی برای کودکان ایجاد می‌شود؟

- (۱) ۳ ماهگی (۲) ۴ - ۵ ماهگی (۳) اواخر سال اول زندگی (۴) ۶ ماهگی

پاسخ: گزینه «۳» در اواخر سال اول زندگی، کودکان از انگشت شست و اشاره‌ی خود برای چنگ زدن چنگالی استفاده می‌کنند. مثلاً می‌توانند کشمش‌های ریخته روی زمین را جمع کنند.

مثال ۱۱: کدام‌یک از عوامل زیر را می‌توان مهمترین عامل ایجاد لکنت زبان در کودکان دانست؟

- (۱) منشأ ارثی (۲) ترس از غریبه‌ها (۳) اضطراب رویارویی با همسالان (۴) محیط عاطفی آسیب‌دیده

پاسخ: گزینه «۴» فشار محیطی و کمبود روابط عاطفی غنی از مهمترین عوامل ایجاد لکنت زبان در کودکان است.

مثال ۱۲: چه کسی معتقد است که همه‌ی کودکان با ابزار فراگیران زبان (LAD) به دنیا می‌آیند؟

- (۱) اسکینر (۲) ویگوتسکی (۳) چامسکی (۴) واتسون

پاسخ: گزینه «۳» چامسکی معتقد است که همه‌ی کودکان با ابزار فراگیری زبان (LAD) به دنیا می‌آیند.

مثال ۱۳: ترس از غریبه‌ها در چه سنی پدیدار می‌گردد؟

- (۱) تولد تا ۱ سالگی (۲) ۱۸ تا ۲۴ ماهگی (۳) دو سالگی (۴) ۷ تا ۱۲ ماهگی

پاسخ: گزینه «۴» ترس از غریبه‌ها بین ۷ تا ۱۲ ماهگی شکل می‌گیرد.

مثال ۱۴: هیجان‌های خودآگاه در چه سنی برای کودکان پدیدار می‌شوند؟

- (۱) ۶ الی ۱۲ ماهگی (۲) ۳ - ۴ ماهگی (۳) ۱۸ الی ۲۴ ماهگی (۴) پایان سال اول زندگی

پاسخ: گزینه «۳» هیجان‌های خودآگاه مثل شرم، خجالت، گناه، رشک و غرور بین ۱۸ تا ۲۴ ماهگی ایجاد می‌شوند.

آزمون فصل دهم

۱- کدام یک از گزینه‌های زیر جزو ویژگی‌های «گفتار تلگرافی» است؟

- (۱) کلمه‌های بزرگتر و با اهمیت‌تر در آن حذف می‌شوند.
 (۲) از سه سالگی به بعد ظاهر می‌شود.
 (۳) از ۲ سالگی به بعد ظاهر می‌شود.
 (۴) گزینه‌های ۱ و ۲ صحیح می‌باشد.

۲- براساس یافته‌ها و مطالعات، به یک ماه اول زندگی، دوره اطلاق می‌گردد.

- (۱) بحرانی (۲) نوزادی (۳) کودکی (۴) نوپایی

۳- میزان رشد در چه سنی بیشتر از بقیه‌ی سال‌های زندگی است؟

- (۱) ۱ سال اول زندگی (۲) ۲ سال اول زندگی (۳) ۶ ماه اول زندگی (۴) نوجوانی

۴- کمبود پروتئین، شکم و پای ورم کرده و لاغری بیش از حد، از علائم کدام بیماری است؟

- (۱) ماراسموس (۲) نشانگان مرگ ناگهانی کودک
 (۳) کواشیورکور (۴) نشانگان الکل جنینی

۵- اولین نشانه‌ی عمقی که کودکان آن را درک می‌کنند، کدام است؟

- (۱) نشانه‌های عمق دوچشمی (۲) نشانه‌های عمق تصویری
 (۳) حرکت (۴) مجاورت

۶- نوباوگان در چه سنی توانایی گرفتن اشیای متحرک را پیدا می‌کنند؟

- (۱) ۷ ماهگی (۲) ۵ ماهگی (۳) ۳ ماهگی (۴) ۹ ماهگی

۷- کدام گزینه جزو ابعاد خلق و خوی مطرح شده توسط توماس و چس نمی‌باشد؟

- (۱) نظم (۲) فعالیت (۳) ترس (۴) سازگاری‌پذیری

۸- کدام گزینه در مورد ویژگی‌های کودکان دشوار صحیح می‌باشد؟

- (۱) این کودکان، برنامه‌های خوابیدن و غذاخوردن منظمی را در طول روز نشان می‌دهند.
 (۲) این کودکان به راحتی با تجربه‌های تازه مثل غذاخوردن در محیط‌های جدید، کنار می‌آیند.
 (۳) این کودکان نافع‌ال هستند و به محرک‌های محیطی به کندی پاسخ می‌دهند.
 (۴) این کودکان در برنامه‌های روزمره مثل خوردن و خوابیدن نامنظم هستند و به تجربه‌های تازه به صورت منفی پاسخ می‌دهند.

۹- «لبخند اجتماعی» در چه سنی پدیدار می‌شود؟

- (۱) ۳-۴ ماهگی (۲) ۲-۳ ماهگی (۳) ۵-۶ ماهگی (۴) ۷-۸ ماهگی

۱۰- بازتاب «چنگ زدن» در چه سنی ناپدید می‌گردد؟

- (۱) ۴ تا ۶ هفتگی (۲) ۳ تا ۴ ماهگی (۳) ۸ تا ۱۲ ماهگی (۴) ۶ ماهگی

۱۱- گریه شدید نوزاد در کدام یک از مقیاس‌های آپگار سنجیده می‌شود؟

- (۱) تلاش تنفسی (۲) تحریک‌پذیری بازتابی (۳) کشیدگی عضلانی (۴) ضربان قلب

۱۲- تحریک خواب REM در نوزادان چه نتیجه‌ای در پی دارد؟

- (۱) آسیب مغزی (۲) رشد دستگاه عصبی مرکزی (۳) آشفته‌گی‌های عصبی (۴) افزایش طول خواب

۱۳- بالا بودن درصد خواب REM در جنین‌های زودرس کدام نظریه را تأیید می‌کند؟

- (۱) علت اصلی خواب REM در کودک آشفته‌گی‌های عصبی است.
 (۲) کیفیت خواب دیدن در نوزادان با بزرگسالان متفاوت است.
 (۳) تحریک خواب REM برای رشد دستگاه عصبی مرکزی حیاتی است.
 (۴) بچه‌هایی که ساختار خواب نامناسب دارند احتمالاً از لحاظ رفتاری آشفته هستند.

۱۴- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) در صورت تأثیرات محیطی ناگوار سرعت رشد جسمانی کودک در ۲ سال اول منطبق با وراثت پیش می‌رود.
- (۲) وراثت در رشد جسمانی ۲ سال اول زندگی تقریباً بی‌تأثیر است.
- (۳) تغذیه کودک در ۲ سال اول بیش از وراثت بر رشد وی تأثیرگذار است.
- (۴) در صورت بهبودی شرایط نامطلوب محیطی، کودک به مسیر رشدی تعیین‌شده توسط وراثت برمی‌گردد.

۱۵- بهبودی توجه مستمر در کدام زیرمرحله حسی حرکتی نظریه پیازه اتفاق می‌افتد؟

- (۱) به کار بردن بازتاب‌ها
- (۲) واکنش‌های حلقوی نخستین
- (۳) واکنش‌های حلقوی ثانویه
- (۴) هماهنگی واکنش‌های ثانویه

۱۶- تقلید معوق و یافتن اشیاء پنهان در کدام دوره سنی اتفاق می‌افتد؟

- (۱) پایان ۱ ماهگی
- (۲) ۳ تا ۴ ماهگی
- (۳) پایان ۱ سالگی
- (۴) ۳ تا ۴ سالگی

۱۷- جستجو کردن شیء افتاده، دنبال کردن دستورالعمل‌های آسان و پیروی از مقررات به ترتیب مربوط به کدام یک از مقیاس‌های بیلی برای رشد

کودکان هستند؟

- (۱) زبان، شناختی، حرکتی
- (۲) شناختی، زبان، رفتار سازگارانه
- (۳) حرکتی، شناختی، اجتماعی - هیجانی
- (۴) رفتار سازگارانه، زبان، زبان

۱۸- جهش در واژگان در چه سنی اتفاق می‌افتد؟

- (۱) ۶ ماهگی
- (۲) ۱۲ ماهگی
- (۳) ۱۲ - ۱۸ ماهگی
- (۴) ۱۸ - ۲۴ ماهگی

۱۹- کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) خطای کم گسترانی نشانه حساسیت کودکان به طبقه‌بندی است.
- (۲) کودکان نوپا به ندرت مرنکب خطای دستوری فاحش می‌شوند.
- (۳) در گفتار تلگرافی کلمات کوچک‌تر و کم‌اهمیت‌تر توسط کودک حذف می‌شود.
- (۴) بیش گسترانی مصادیق نشان‌دهنده تمایز بین تولید زبان و درک زبان است.

۲۰- دستیابی کودک به کدام توانمندی کمک می‌کند تا نقش وی از صرفاً واکنش نشان دادن به هیجانات دیگران فراتر رود؟

- (۱) خودگردانی هیجانی
- (۲) ارجاع اجتماعی
- (۳) هیجان‌های خودآگاه
- (۴) یافتن پایگاه امن

فصل یازدهم

«اوایل کودکی، ۲ تا ۶ سالگی»

تست‌های تألیفی فصل یازدهم

کله مثال ۱: مغز در چه دوره‌ی سنی به ۹۰ درصد وزن بزرگسالی خود می‌رسد؟

- (۱) دوره‌ی نوپایی (۲) دوره‌ی پیش‌دبستانی (۳) دوره‌ی دبستانی (۴) دوره‌ی نوجوانی

پاسخ: گزینه «۲» مغز بین ۲ تا ۶ سالگی به ۹۰ درصد وزن بزرگسالی خود افزایش می‌یابد.

کله مثال ۲: «کوتولگی محرومیت» در اثر کمبود ایجاد می‌شود.

- (۱) هورمون محرک غده‌ی تیروئید (۲) هورمون غده فوق کلیوی (۳) هورمون رشد (۴) هورمون انسولین

پاسخ: گزینه «۳» کوتولگی محرومیت، در اثر جو عاطفی استرس‌زا که منجر به کمبود تولید هورمون رشد می‌گردد، ایجاد می‌شود.

کله مثال ۳: توانایی بستن بند کفش که دشوارترین مهارت خودیاری اوایل کودکی است در چه سنی نمایان می‌شود؟

- (۱) ۴ سالگی (۲) ۵ سالگی (۳) ۶ سالگی (۴) ۳ سالگی

پاسخ: گزینه «۳» کودکان در حدود ۶ سالگی قادر به بستن بند کفش خود می‌گردند.

کله مثال ۴: کدام گزینه در مورد حافظه‌ی کودکان پیش‌دبستانی صحیح است؟

- (۱) کودکان پیش‌دبستانی، حافظه‌ی کوتاه‌مدت بسیار گسترده‌ای دارند.
 (۲) حافظه‌ی بازشناسی کودکان پیش‌دبستانی قویتر از حافظه‌ی یادآوری آن‌هاست.
 (۳) کودکان پیش‌دبستانی در زمینه‌ی استفاده از راهبردهای حافظه، مهارت دارند.
 (۴) حافظه‌ی یادآوری کودکان پیش‌دبستانی، قویتر از حافظه‌ی بازشناسی آن‌هاست.
- پاسخ: گزینه «۲» حافظه‌ی بازشناسی کودکان پیش‌دبستانی بهتر از حافظه‌ی یادآوری آن‌ها است. حافظه‌ی بازشناسی ساده‌ترین نوع حافظه است.

کله مثال ۵: زمانی که کودکی ۳ ساله، برای رسیدن به اسباب بازی، گریه و فریاد راه می‌اندازد. کدام یک از انواع پرخاشگری را نشان می‌دهد؟

- (۱) پرخاشگری وسیله‌ای (۲) پرخاشگری آشکار (۳) پرخاشگری رابطه‌ای (۴) پرخاشگری خصمانه

پاسخ: گزینه «۱» زمانی که کودک برای رسیدن به چیزی پرخاشگری نشان می‌دهد، پرخاشگری از نوع وسیله‌ای می‌باشد.

کله مثال ۶: کدام گزینه در مورد کودکان پیش‌دبستانی صحیح است؟

- (۱) کودکان پیش‌دبستانی به درک «ثبات جنسیت» رسیده‌اند.
 (۲) طبق نظریه‌ی طرحواره جنسی، هم محیط و هم شناخت‌های کودکان به شکل‌گیری نقش جنسی کمک می‌کنند.
 (۳) کودکان پیش‌دبستانی قادر به ساختن طرحواره‌های جنسی نیستند.
 (۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشد.
- پاسخ: گزینه «۲» طبق نظریه‌ی طرحواره‌های جنسی، هم محیط و هم شناخت‌های کودکان در شکل‌گیری نقش جنسی مؤثرند.

آزمون فصل یازدهم

۱- توانایی «همدلی» از چه دوره‌ی سنی در کودکان به وجود می‌آید؟

- (۱) سال دوم زندگی (۲) دوره‌ی پیش‌دبستانی (۳) دوره‌ی دبستان (۴) دوره‌ی نوزادی

۲- این‌که فرد خود را دارای خصوصیات مردانه یا زنانه بداند چه نامیده می‌شود؟

- (۱) هویت جنسی (۲) مفهوم خود (۳) الگویابی جنسیتی (۴) هویت نقش جنسی

۳- کدام گزینه در مورد پرخاشگری کودکان در سنین پیش‌دبستانی صحیح می‌باشد؟

- (۱) پرخاشگری خصمانه بین ۴ تا ۷ سالگی، زمانی که کودکان قادر به درک مقاصد دیگران می‌گردند، افزایش می‌یابد.
 (۲) پرخاشگری دختران پیش‌دبستانی، بیشتر از نوع وسیله‌ای است.
 (۳) پرخاشگری خصمانه، زمانی صورت می‌گیرد که کودکان برای رسیدن به هدفی ناکام می‌مانند.
 (۴) همه موارد

۴- کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- (۱) کودکان پیش‌دبستانی می‌توانند درک کنند که ویژگی‌های ظاهری مثل آرایش مو و نحوه‌ی لباس پوشیدن در جنسیت فرد تغییری ایجاد نمی‌کنند.
 (۲) نقش‌یابی جنسی از سال‌های دوره دبستان آغاز می‌گردد.
 (۳) کودکان پیش‌دبستانی از دائمی بودن جنسیت خود آگاهند.
 (۴) کودکان از ۲ سالگی نامیدن جنس خود و دیگران را آغاز می‌کنند.

۵- قد و قامت کوتاه، کم وزنی و استخوان‌بندی نارسیده که در اثر زندگی خانوادگی استرس‌زا و محرومیت عاطفی ایجاد می‌شود، از علائم کدام اختلال است؟

- (۱) کم‌کاری تیروئید (۲) پرکاری تیروئید (۳) ماراسموس (۴) کوتولگی محرومیت

۶- کدام‌یک از انواع پرخاشگری در کودکان منجر به ایجاد محرومیت اجتماعی می‌گردد؟

- (۱) پرخاشگری آشکار (۲) پرخاشگری وسیله‌ای
 (۳) پرخاشگری رابطه‌ای (۴) پرخاشگری آشکار و وسیله‌ای

۷- در چه سنی معمولاً کودکان توانایی درک انتظاراتی که جامعه از مردان و زنان دارد را پیدا می‌کنند؟

- (۱) ۴-۵ سالگی (۲) ۳ سالگی (۳) ۶ سالگی (۴) ۷-۸ سالگی

۸- درک ترجیحات رفتاری مربوط به هر جنس که از نظر جامعه مورد پسند است، چه نام دارد؟

- (۱) نقش‌یابی جنسی (۲) هویت‌یابی (۳) هویت جنسی (۴) جهت‌گیری جنسی

۹- طبق کدام نظریه هم فشارهای محیطی و هم شناخت‌های کودکان، منجر به شکل‌گیری نقش جنسی می‌گردند؟

- (۱) نظریه‌ی شناختی - رشدی (۲) نظریه‌ی طرحواره‌ی جنسی (۳) نظریه یادگیری اجتماعی (۴) هر سه مورد

۱۰- کدام گزینه در مورد روابط دوستی کودکان پیش‌دبستانی صحیح است؟

- (۱) کودکان پیش‌دبستانی، دوستان خود را کسانی می‌دانند که با آن‌ها به بازی و فعالیت‌های لذت‌بخش می‌پردازند.
 (۲) کودکان پیش‌دبستانی، دوستان خود را بر مبنای علایق مشترک و همکاری برمی‌گزینند.
 (۳) مقدار دوستان کودکان دبستانی بیشتر از کودکان پیش‌دبستانی است.
 (۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشند.

۱۱- پیچیده‌ترین مهارت خودیاری در دوره پیش‌دبستانی کدام است؟

- (۱) نقاشی (۲) پوشیدن لباس (۳) بستن بند کفش (۴) نگارش

۱۲- مهم‌ترین جنبه خودپرورانی در دوره پیش‌دبستانی کدام است؟

- (۱) عزت‌نفس (۲) خودمداری (۳) خودفاعلی (۴) خودمفعولی

۱۳- کدام جمله درباره یادگیری اصول در اوایل کودکی صحیح نیست؟

- (۱) دلیل مؤثر واقع شدن انضباط القایی با انگیزه شدن کودک نسبت به تعهد است.
 (۲) اصول اخلاقی کودک در ابتدا به صورت بیرونی است.
 (۳) در نظریه روانکاوی ترس از تنبیه والدین موجب تشکیل وجدان می‌شود.
 (۴) در نظریه یادگیری اصول اخلاقی دوره رشد منحصربه‌فردی دارند.

۱۴- توانایی تشخیص محرکی که قبلاً به فرد نشان داده شده است کدام یک از انواع حافظه را نشان می‌دهد؟

- (۱) زندگی‌نامه شخصی (۲) رویدادهای تکراری و آشنا (۳) بازشناسی (۴) بازیابی

۱۵- کدام یک مربوط به «خطای تنظیم مفرط» در کودکان نیست؟

- (۱) مربوط به رشد در دستور زبان است.
 (۲) در ۳/۵ سالگی اوج می‌گیرد.
 (۳) از ذخایر واژگان کودک پیروی می‌کند.
 (۴) کودک قواعد را به کلماتی که استثنا هستند گسترش می‌دهد.

فصل دوازدهم

«اواسط کودکی، ۶ تا ۱۱ سالگی»

تست‌های تألیفی فصل دوازدهم

کجه مثال ۱: کدام گزینه در مورد نظریه‌ی سه جزئی هوش استرنبرگ صحیح است؟

- (۱) استرنبرگ معتقد است که هم استعدادهای درونی، هم محیط و هم موقعیت‌هایی که فرد در آنها قرار می‌گیرد در هوش فرد سهیم هستند.
- (۲) استرنبرگ معتقد است که رفتار هوشمندانه فرهنگ نایسته نیست.
- (۳) استرنبرگ، هوش را حاصل عوامل درونی و بیرونی در نظر می‌گیرد.
- (۴) هر سه گزینه صحیح است.

پاسخ: گزینه «۴» همه‌ی گزینه‌ها، بیانگر نظریه‌ی هوش استرنبرگ می‌باشند.

کجه مثال ۲: کدام یک از گزینه‌ها در مورد «دو زبانه بودن» کودکان صحیح است؟

- (۱) تأثیری بر رشد شناختی نمی‌گذارد.
- (۲) رشد شناختی را بهبود می‌بخشد.
- (۳) توانایی پیشرفت در خواندن را تضعیف می‌کند.
- (۴) دوره‌ی حساس ندارد و در هر سنی می‌تواند آموخته شود.

پاسخ: گزینه «۲» پژوهش‌ها نشان می‌دهد که دو زبانه بودن بر رشد شناختی تأثیر مثبت دارد.

کجه مثال ۳: کدام گزینه در مورد کودکان دبستانی صحیح می‌باشد؟

- (۱) کودکان دبستانی تعداد بسیار زیادی را دوست خود می‌نامند.
- (۲) در اواسط کودکی، پرخاشگری خصمانه افزایش پیدا می‌کند.
- (۳) دایره‌ی دوستان در اواسط کودکی محدودتر می‌شود.
- (۴) کیفیت تعامل با همسالان در سنین دبستانی، کمتر نوع‌دوستانه و بیشتر پرخاشگرانه است.

پاسخ: گزینه «۳» کودکان دبستانی برخلاف کودکان پیش‌دبستانی، تعداد معدودی را دوست خود می‌نامند.

کجه مثال ۴: کدام یک از عوامل زیر، مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده‌ی سازگاری مثبت بعد از طلاق است؟

- (۱) ازدواج مجدد
- (۲) روابط والد - کودک
- (۳) روابط خواهر - برادرها
- (۴) ترکیب مادر - ناپدری

پاسخ: گزینه «۲» روابط والد - کودک و فرزندپروری کارآمد، مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده‌ی سازگاری مثبت بعد از طلاق است.

آزمون فصل دوازدهم

۱- توانایی بازداری شناختی در کودکان دبستانی افزایش می‌یابد. بازداری شناختی یعنی این که آنها
 (۱) توانایی کنترل مداوم پیشروی به سوی هدف، بررسی کردن پیامدها و تغییر جهت دادن تلاش‌ها را دارند.
 (۲) قادر به پردازش اطلاعات در کوتاهترین زمان و تفکر سریع می‌باشند.
 (۳) ذهن را به صورت فعال و سازنده در نظر می‌گیرند.
 (۴) قادر به حذف اطلاعات غیرضروری نامربوط می‌باشند.

۲- «خودگردانی شناختی» عبارت است از توانایی
 (۱) بررسی پیامدها جهت پیشروی به سوی هدف موردنظر
 (۲) فراشناخت
 (۳) آگاهی از دانسته‌های خود
 (۴) حذف اطلاعات نامربوط در زمینه‌ی یادآوری اطلاعات

۳- کدام گزینه در مورد «رویکرد اجزایی» صحیح می‌باشد؟
 (۱) بین سرعت پردازش اطلاعات و هوش رابطه وجود دارد.
 (۲) عوامل فرهنگی و موقعیتی روی مهارت‌های شناختی کودکان بسیار مؤثر است.
 (۳) عملکرد هوشی کودکان به عوامل درونی آنها بستگی دارد نه موقعیت‌های بیرونی
 (۴) گزینه‌های ۱ و ۳

۴- کدام عامل به عنوان عامل مناسبی برای پیش بینی عملکرد تحصیلی، وضعیت تحصیلی و رفتار اجتماعی در نوجوانی و بزرگسالی به حساب می‌آید؟
 (۱) خودپرورانی (۲) پذیرش همسالان (۳) خانواده (۴) خودگردانی شناختی

۵- کدام یک از عوامل زیر، عامل مهمی در پیدایی فوبی مدرسه به شمار می‌رود؟
 (۱) روابط مادر - کودک (۲) روابط همسالان (۳) روابط با خواهر - برادرها (۴) هوش

۶- «افراد باهوش، جهت هماهنگی یک موقعیت با اهدافشان، آن موقعیت را تغییر می‌دهند یا موقعیت دیگری را برمی‌گزینند». این عبارت بیانگر کدام خرده نظریه در مورد هوش می‌باشد؟
 (۱) خرده نظریه تجربی (۲) خرده نظریه موقعیتی (۳) خرده نظریه اجزایی (۴) هر سه مورد

۷- زمانی که کودکان برای به خاطر سپردن دو کلمه‌ی نامربوط، بین آنها رابطه ایجاد می‌کنند از کدام یک از راهبردهای حافظه استفاده کرده‌اند؟
 (۱) مرور ذهنی (۲) سازماندهی (۳) طبقه‌بندی (۴) گسترش

۸- در جریان درک مفهوم عدالت کودکان در چه سنی به درک مفهوم «برابری» نائل می‌گردند؟
 (۱) ۸ سالگی (۲) ۶-۷ سالگی (۳) ۹-۱۰ سالگی (۴) ۵-۶ سالگی

۹- کدام گزینه صحیح می‌باشد؟
 (۱) فرزندان اول از نظر هوشبهر و پیشرفت تحصیلی تا اندازه‌ای برتر از سایر خواهر - برادرها هستند.
 (۲) کودکان تک فرزند، معمولاً اعتماد به نفس بالایی دارند.
 (۳) سازگاری کودکان معمولاً ۲ سال بعد از طلاق والدین بهبود می‌یابد.
 (۴) هر سه مورد

۱۰- کدام گزینه در مورد چاقی صحیح می‌باشد؟
 (۱) چاقی، عبارت است از ۳۰ درصد بالاتر از وزن متوسط
 (۲) چاقی در دوران کودکی، پیش‌بین خوبی برای بیماری‌های قلبی، دیابت و سرطان در دوران بزرگسالی است.
 (۳) کودکانی که در طبقه اجتماعی - اقتصادی پایین به سر می‌برند، در معرض خطر چاقی قرار ندارند.
 (۴) تنها علت توجیه‌کننده‌ی چاقی، گرایش ژنتیکی است.

کله ۱۱- این جمله تعریف کدام مفهوم است؟

«فرآیند کنترل کردن مداوم پیشرفت به سمت هدف، واریسی کردن پیامدها و تغییر جهت دادن تلاش‌های ناموفق»

- (۱) خودگردانی هیجانی (۲) خودگردانی شناختی (۳) سازماندهی حافظه (۴) بازداری

کله ۱۲- کدام یک از ویژگی‌های کنار آمدن مشکل‌مدار نیست؟

- (۱) ارزیابی موقعیت به صورت قابل تغییر
(۲) تصمیم‌گیری درباره راه‌حل
(۳) کنترل کردن ناراحتی به هنگام ناکامی
(۴) مشخص کردن مشکل

کله ۱۳- بهترین پیش‌بین چاقی در چه سنی است؟

- (۱) نوزادی (۲) اوایل کودکی (۳) اواسط کودکی (۴) بزرگسالی

کله ۱۴- «آخرین جنبه‌های تجسمی در غیاب محرک‌ها» معرف کدام یک از هوش‌های چندگانه گاردنر است؟

- (۱) طبیعت‌گرا (۲) فضایی (۳) منطقی - ریاضی (۴) درون‌مرزی

کله ۱۵- در این نوع کلاس درسی رقابت کاهش یافته، هماهنگی افزایش می‌یابد و درس دادن همسالان به هم ترغیب می‌شود:

- (۱) کلاس همگون (۲) کلاس ناهمگون (۳) کلاس معلم‌محور (۴) کلاس مخصوص کودکان ویژه

فصل سیزدهم

«دوران نوجوانی»

تست های تألیفی فصل سیزدهم

کله مثال ۱: چه کسی معتقد بود که مشکلات نوجوانان ناشی از فاصله‌ی زیاد بین نقش فرهنگی آن‌ها در کودکی و بزرگسالی است؟

- (۱) مارگارت مید (۲) استنلی هال (۳) روت بندیکت (۴) دیوید الکايند

پاسخ: گزینه «۳» روت بندیکت معتقد است که مشکل نوجوانان به پیوستگی یا ناپیوستگی نقش فرهنگی آن‌ها در دوران کودکی و نوجوانی بستگی دارد. اختلاف بین نگرش نوجوانان و بزرگسالان نسبت به دنیا، معمولاً «شکاف نسل» نامیده می‌شود و همین امر باعث می‌گردد که بین نوجوانان و والدین اختلاف و تنش ایجاد شود.

کله مثال ۲: ویژگی‌های روانی - رفتاری بلوغ زودرس در پسران کدام‌اند؟

- (۱) احساس بی‌کفایتی و سرکشی از بزرگسالان (۲) اعتماد به نفس - رفتار اجتماعی مناسب
(۳) خجالت - اضطراب و رفتار تکانشی (۴) رفتار تحکم‌کننده و محبوبیت کم در میان بزرگسالان

پاسخ: گزینه «۲» تأثیرات بلوغ زودرس در پسران: در میان همسالان خود محبوب‌ترند. احتمال رهبری در گروه همسالان بیشتر است. آرام‌تر، باوقارتر، با اعتماد به نفس بیشتر هستند. تأثیرات بلوغ دیررس در پسران: احساس بی‌کفایتی، طردشدگی و سلطه‌پذیری دارند. متکی و پرخاشجو هستند و احساس امنیت کمتری می‌کنند. تأثیرات بلوغ زودرس در دختران: درونگراتر، خجالتی‌تر و دارای رفتار اجتماعی ضعیف‌تر هستند. عزت نفس پایین‌تری دارند و در مورد بدن و جثه‌ی خود نگرش منفی‌تری دارند. معمولاً دختران برخلاف پسران خواهان بلوغ زودرس نیستند، بلکه می‌خواهند بلوغ به موقع داشته باشند. تأثیر روانی زودرس در دختران به اندازه پسران نیست. تأثیرات بلوغ دیررس در دختران: همانند پسران با بلوغ دیررس، در مورد رشد جسمانی خود دچار اضطراب و نگرانی می‌شوند.

کله مثال ۳: هر چه دختران به بلوغ نزدیک‌تر می‌شوند.....

- (۱) نسبت آندروژن به استروژن در آن‌ها افزایش پیدا می‌کند. (۲) نسبت استروژن به پروژسترون در آن‌ها افزایش پیدا می‌کند.
(۳) نسبت پروژسترون به آندروژن در آن‌ها افزایش پیدا می‌کند. (۴) نسبت استروژن به آندروژن در آن‌ها افزایش پیدا می‌کند.

پاسخ: گزینه «۴» هر چقدر دختران به بلوغ نزدیک‌تر می‌شوند، نسبت استروژن به آندروژن در بدن آن‌ها افزایش می‌یابد.

کله مثال ۴: معمولاً دخترانی که بلوغ زودرس دارند.....

- (۱) اعتماد به نفس بیشتری دارند. (۲) اعتماد به نفس پایین‌تری دارند.
(۳) احساس امنیت بیشتری می‌کنند. (۴) پرخاشگرترند.

پاسخ: گزینه «۲» معمولاً دخترانی که بلوغ زودرس دارند، اعتماد به نفس پایین‌تری دارند. در مقابل، پسران با بلوغ زودرس بیشتر مورد توجه مثبت همسالان خود قرار می‌گیرند.

کله مثال ۵: تغییرات چشمگیر قد و وزن در نوجوانی چه نامیده می‌شود؟

- (۱) بلوغ (۲) خصوصیات ثانوی جنسی (۳) جهش نمو (۴) خصوصیات اولیه جنسی

پاسخ: گزینه «۳» تغییرات چشمگیر قد و وزن در نوجوانی، جهش نمو نام دارد.

کله مثال ۶: کدام گزینه در مورد پسرانی که بلوغ زودرس دارند صحیح است؟

- (۱) پرخاشگرتر و سلطه‌پذیرترند. (۲) اعتماد به نفس بیشتری دارند، درون‌گراترند.
(۳) احتمال رهبری و اعتماد به نفس بالا در آن‌ها بیشتر است. (۴) درون‌گراتر و خجالتی‌ترند.

پاسخ: گزینه «۳» پسرانی که بلوغ زودرس دارند، احتمال رهبری بیشتری را در گروه همسالان خود دارند و از اعتماد به نفس بالاتری برخوردارند.

کله مثال ۷: کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- (۱) دختران مبتلا به بی‌اشتهایی عصبی، در خانواده‌هایی به شدت طردکننده زندگی می‌کنند.
 - (۲) دختران مبتلا به پراشتهایی عصبی، از خانواده‌هایی به شدت حمایت‌کننده و کنترل‌کننده رنج می‌برند.
 - (۳) دختران مبتلا به پراشتهایی عصبی، والدینی بی‌توجه و غیرقابل دسترس دارند.
 - (۴) دختران مبتلا به بی‌اشتهایی و پراشتهایی عصبی از خانواده‌هایی حمایت‌کننده و کنترل‌کننده برخوردارند.
- ✓ پاسخ: گزینه «۳» دختران مبتلا به بی‌اشتهایی عصبی خانواده‌هایی حمایت‌کننده و کنترل‌کننده دارند که ایده‌آل‌های سفت و سختی دارند. خانواده‌های دختران مبتلا به پراشتهایی عصبی، معمولاً غیرقابل دسترس و از نظر عاطفی از فرزندانشان دور می‌باشند.

کله مثال ۸: کدام گزینه در مورد توانایی‌های عقلی دخترها و پسرها صحیح می‌باشد؟

- (۱) دخترها در زمینه‌ی توانایی‌های کلامی ضعیف‌تر از پسرها عمل می‌کنند.
 - (۲) پسرها در زمینه‌ی ادراک فضایی، قوی‌تر از دخترها عمل می‌کنند.
 - (۳) دخترها در زمینه‌ی تکالیف چرخش ذهنی، بهتر از پسرها عمل می‌کنند.
 - (۴) پسرها در زمینه‌ی تکالیف تجسم فضایی بهتر از پسرها عمل می‌کنند.
- ✓ پاسخ: گزینه «۲» دخترها در زمینه‌ی تکالیف کلامی قوی‌ترند، پسرها در زمینه‌ی تکالیف ادراک فضایی و چرخش ذهنی قوی‌ترند.

کله مثال ۹: در نظریه اریکسون، دوره نوجوانی با کدام مرحله آغاز می‌شود؟

- (۱) تبحر (کارایی) در برابر حقارت (۲) خودمختاری در برابر تردید (۳) صمیمیت در برابر گوشه‌گیری (۴) هویت در برابر سردرگمی در نقش
- ✓ پاسخ: گزینه «۴» گزینه (۱) مربوط به دوره مدرسه کودک (۶ تا ۱۱ سالگی) می‌باشد. گزینه (۲) مربوط به دوران ۱ تا ۳ سالگی است. گزینه (۳) مربوط به اوایل بزرگسالی است. گزینه (۴) مربوط به دوران نوجوانی است که فرد به دنبال پاسخ به سؤال‌هایی نظیر «من کیستم؟» می‌باشد و درصدد رسیدن به هویت شخصی بادوام است.

کله مثال ۱۰: زنجیره توالی تحول اخلاقی به کدام صورت مورد قبول روانشناسان است؟

- (۱) خودپیروی - دیگرپیروی - ناپیروی
 - (۲) دیگرپیروی - ناپیروی - خودپیروی
 - (۳) ناپیروی - خودپیروی - دیگرپیروی
 - (۴) ناپیروی - دیگرپیروی - خودپیروی
- ✓ پاسخ: گزینه «۴» پیازه معتقد است که تا قبل از شروع دبستان (۶ سال اول زندگی) کودکان از اصول اخلاقی آگاهی ندارند. این دوره، دوره پیش اخلاقی نام دارد که در آن، کودکان موجوداتی اخلاقی به حساب نمی‌آیند. دوره اول اخلاقی (اخلاق دیگرپیروی): بین ۶ تا ۱۰ سالگی است که کودکان قواعد اخلاقی که والدین و صاحبان قدرت وضع کرده‌اند را غیرقابل تغییر می‌دانند و تماماً از نظر اخلاقی متکی به قضاوت والدین و دیگران هستند و پیامد عمل را مهم‌تر از نیت آن می‌دانند. دوره دوم اخلاقی (اخلاق خودپیروی): از حدود ۱۱-۱۰ سالگی شروع می‌شود که در این دوره قوانین به صورت قراردادی پذیرفته می‌شوند و احتمال تغییر قوانین برحسب شرایط در نظر گرفته می‌شود. همچنین نیت عمل مهم است نه پیامد آن.

کله مثال ۱۱: در کدام دوره اخلاقی است که کودک بر مبنای پیامد عمل به قضاوت می‌پردازد نه بر مبنای قصد و نیت فرد؟

- (۱) دوره‌ی پیش‌اخلاقی (۲) دوره‌ی اخلاقی دیگرپیروی (۳) دوره‌ی اخلاقی خودپیروی (۴) دوره‌ی اخلاقی پس‌عرفی
- ✓ پاسخ: گزینه «۲» در مرحله اخلاقی دیگرپیروی، کودک بر مبنای پیامد اعمال افراد به قضاوت می‌پردازد نه بر مبنای قصد و نیت آن‌ها.

کله مثال ۱۲: از نظر پیازه تحول اخلاقی کودکان بیشتر متأثر از کدام عامل می‌باشد؟

- (۱) خانواده (۲) همسالان (۳) مدرسه (۴) معلمان
- ✓ پاسخ: گزینه «۲» از نظر پیازه، گروه همسالان بیش از همه در تحول اخلاقی کودکان مؤثر است.

مثال ۱۳: به نظر پیاژه کودکان قبل از ۱۱ سالگی چه چیزی را در قضاوت اخلاقی خود مدنظر قرار می‌دهند؟

- (۱) قصد و نیت افراد (۲) پیامد اعمال افراد (۳) قواعد مطلق و انعطاف‌ناپذیر (۴) پیامد اعمال و قواعد مطلق

پاسخ: گزینه «۴» از نظر پیاژه، کودکان تا قبل از ۱۱ سالگی نگاهی انعطاف‌ناپذیر به قوانین و مقررات دارند و براساس پیامد اعمال افراد قضاوت می‌کنند.

مثال ۱۴: در نظریه تحول اخلاقی لارنس کلبرگ، رفتار اجتماعی کودک در مرحله پیش‌قراردادی بر کدام اساس تعیین می‌شود؟

- (۱) اجتناب از تنبیه (۲) کسب پاداش (۳) پیامدهای مادی آن رفتار (۴) دوری از تنبیه و کسب پاداش

پاسخ: گزینه «۴» لارنس کلبرگ تحول اخلاقی را در سه سطح و ۶ مرحله بیان می‌کند. سطح پیش‌قراردادی، سطح قراردادی و سطح پس‌قراردادی که هر کدام شامل دو مرحله می‌باشند. در مرحله ۱ سطح پیش‌قراردادی، رفتار کودک برای اجتناب از تنبیه انجام می‌پذیرد و به انگیزه عمل توجهی نمی‌شود بلکه به پیامد آن توجه می‌شود. در مرحله ۲ سطح پیش‌قراردادی، هدف گرفتن پاداش و انجام هر عملی که فایده داشته باشد، می‌باشد. بنابراین گزینه (۴) که بیانگر هر دو مرحله سطح پیش‌قراردادی است، پاسخ صحیح می‌باشد.

مثال ۱۵: از نظر کلبرگ، کودکی که برای انجام اصول اخلاقی به دنبال کسب تأیید و تحسین از جانب دیگران است، در کدام سطح اخلاقی قرار دارد؟

- (۱) متعارف (۲) پیش‌عرفی (۳) پس‌عرفی (۴) پیش‌اخلاقی

پاسخ: گزینه «۱» «کسب تأیید و تحسین از جانب دیگران» و «حفظ نظم اجتماعی» دو مرحله سطح متعارف اخلاقی می‌باشند.

مثال ۱۶: در کدام سطح اخلاقی، تنبیه و تشویق والدین عاملی تعیین‌کننده به شمار می‌آید؟

- (۱) پیش‌قراردادی (۲) قراردادی (۳) پس‌قراردادی (۴) متعارف

پاسخ: گزینه «۱» در سطح پیش‌قراردادی، تنبیه و تشویق والدین عاملی تعیین‌کننده به شمار می‌آید.

مثال ۱۷: کدام گزینه در مورد قضاوت اخلاقی کودکان در دوره اخلاقی خود پیرو صحیح می‌باشد؟

- (۱) تأکید بر پیامد عمل تا نیت عمل (۲) تأکید بر نیت عمل تا پیامد عمل (۳) مطلق‌نگری در مقابل نسبی‌نگری (۴) تأکید بر قوانین والدین

پاسخ: گزینه «۲» در دوره اخلاقی خودپیرو، قضاوت بر مبنای نیت و قصد افراد صورت می‌گیرد نه پیامد اعمال آن‌ها.

مثال ۱۸: اولین و مهم‌ترین ویژگی دوستی در دوران نوجوانی چیست؟

- (۱) همکاری (۲) اعتماد (۳) وفاداری (۴) صمیمیت

پاسخ: گزینه «۴» صمیمیت، اولین و مهم‌ترین ویژگی دوستی در دوران نوجوانی است.

مثال ۱۹: کدام گزینه در مورد خودکشی در دوران نوجوانی صحیح‌تر است؟

- (۱) دخترها بیشتر به خودکشی‌های موفق دست می‌زنند.
 (۲) دخترها بیشتر از پسرها، از روش‌های مؤثرتری که به مرگ فوری می‌انجامد، استفاده می‌کنند.
 (۳) پسرها بیشتر به خودکشی‌های ناموفق، اقدام می‌کنند.
 (۴) پسرها بیشتر روش‌هایی را که به مرگ فوری می‌انجامد، برمی‌گزینند.

پاسخ: گزینه «۴» دخترها بیشتر به خودکشی‌های ناموفق و پسرها بیشتر به خودکشی‌های موفق اقدام می‌کنند.

آزمون فصل سیزدهم

- کدامیک از نظریه پردازهای زیر بر اهمیت عوامل زیستی در دوران بلوغ تأکید می کند نه عوامل محیطی؟**
- (۱) روسو و مارگارت مید (۲) هال، اریکسون، فروید (۳) فروید و مارگارت مید (۴) روسو، هال و فروید
- کدام گزینه در مورد بیماری های خوردن که در دوره ی نوجوانی شایع است، صحیح می باشد؟**
- (۱) پراشتهایی عصبی از بی اشتهایی عصبی، رایج تر است.
 (۲) خانواده های افراد مبتلا به بی اشتهایی عصبی معمولاً از نظر عاطفی غیر قابل دسترس هستند.
 (۳) بی اشتهایی عصبی در خانواده های مرفه، رایج تر از خانواده های محروم است.
 (۴) خانواده های افراد مبتلا به پراشتهایی عصبی، شدیداً کنترل کننده هستند.
- مفهوم «فلسفه بافی» مطرح شده توسط آنا فروید، با کدامیک از ویژگی های نوجوانان بنا به نظریه ی دیوید الکانید، مطابقت دارد؟**
- (۱) خودمحوری (۲) بلاتصمیمی (۳) انتقاد از افراد صاحب قدرت (۴) تمایل به مجادله
- کدام گزینه در مورد فردی که در مرحله ی اخلاقی خودپیرو قرار دارد، صحیح می باشد؟**
- (۱) قواعد و قوانین را به گونه ای انعطاف پذیر در نظر می گیرد.
 (۲) در سطح اخلاقی واقع گرا قرار دارد.
 (۳) پیامد عمل را مهم تر از نیت عمل در نظر می گیرد.
 (۴) آگاهی چندانی از اصول اخلاقی ندارد.
- عمده ترین تحول اخلاقی نوجوانان چیست؟**
- (۱) انتقال از مرحله اخلاقی قراردادی به مرحله اصول اخلاقی همگانی
 (۲) انتقال از سطح پیش عرفی به سطح اخلاق متعارف
 (۳) انتقال از مرحله ی اخلاقی اجتناب از مجازات به مرحله ی اخلاقی کسب پاداش
 (۴) انتقال از سطح متعارف به سطح اخلاق پس عرفی
- مرحله ی شخص ثالث از دیدگاه سلمن با کدامیک از مراحل تحول اخلاقی نظریه ی کلبرگ مطابقت دارد؟**
- (۱) مرحله کسب پاداش
 (۲) مرحله ی کسب تأیید و تحسین از جانب دیگران
 (۳) مرحله ی حفظ نظم اجتماعی
 (۴) مرحله ی اخلاق قراردادی
- در کدامیک از مراحل درک دیگران از دیدگاه سلمن، کودکان می توانند «با توی کفش دیگران بگذارند» و افکار و احساسات خود را از دیدگاه دیگران در نظر بگیرند؟**
- (۱) مرحله ی درک دیگران نامتمایز
 (۲) مرحله ی درک دیگران اجتماعی - اطلاعاتی
 (۳) مرحله ی درک دیگران خودنگرانه
 (۴) مرحله ی درک دیگران به صورت اجتماعی
- مفاهیم «جبرگرایی فرهنگی» و «نسبیت گرایی فرهنگی» توسط چه کسی مطرح شده است؟**
- (۱) روت بندیکت (۲) ژان ژاک روسو (۳) استنلی هال (۴) مارگارت مید
- کدام گزینه بیانگر ویژگی دختران مبتلا به بی اشتهایی عصبی است؟**
- (۱) جاه طلبی (۲) کمال گرایی (۳) اعتماد به نفس بالا (۴) کمرویی
- کدام گزینه در مورد دیدگاه خبرپردازی صحیح می باشد؟**
- (۱) طرفداران دیدگاه خبرپردازی، رشد را به صورت ناپیوسته در نظر می گیرند.
 (۲) طرفداران دیدگاه خبرپردازی معتقدند که کودکان در هر مرحله ی مشخص رشدی، در مهارت خاصی پیشرفته اند.
 (۳) طرفداران دیدگاه خبرپردازی معتقدند که آموزش مهارت های خاص به کودکان، فرایند حل مسأله را تسهیل می کند.
 (۴) نظریه پردازان خبرپردازی، در هر دوره از رشد شناختی، به یک تحول کلی و خاص اعتقاد دارند.
- کودکانی که در گستره ی سنی ۶ تا ۱۰ سالگی قرار دارند، به اعتقاد پیازه کدامیک از ویژگی های اخلاقی زیر را نشان می دهند؟**
- (۱) به پیامد اعمال توجه می کنند نه نیت آنها
 (۲) به نیت اعمال توجه می کنند نه پیامد آنها
 (۳) در دوره ی پیش اخلاقی قرار دارند.
 (۴) قوانین و قواعد را به گونه ای انعطاف پذیر در نظر می گیرند.

۱۲- به اعتقاد کلببرگ، فردی که در مرحله‌ی اخلاقی قراردادی قرار دارد، چه ویژگی‌هایی دارد؟

- (۱) به اصول اخلاقی همگانی و خودبرگزیده پایبند است.
- (۲) اطاعت از قوانین را جهت کسب پاداش انجام می‌دهد.
- (۳) قوانین و مقررات را متضمن نظم اجتماعی می‌داند که به هیچ وجه قابل تغییر نیستند.
- (۴) در مورد صحت بعضی قوانین تردید کرده و قابلیت تغییر را برای آن‌ها در نظر می‌گیرد.

۱۳- به اعتقاد کلببرگ، کودکان در چه دوره‌ی سنی در سطح اخلاقی پیش‌عرفی قرار دارند؟

- (۱) ۴ تا ۱۰ سالگی
- (۲) ۱۰ تا ۱۳ سالگی
- (۳) ۱ تا ۴ سالگی
- (۴) ۱۳ سالگی به بعد

۱۴- در کدام‌یک از مراحل درک دیگران از دیدگاه سلمن، کودکان می‌توانند از موقعیت دو نفره فراتر روند و نقطه‌نظر فرد دیگری را نیز تجسم کنند؟

- (۱) مرحله‌ی درک دیگران اجتماعی - اطلاعاتی
- (۲) مرحله‌ی درک دیگران به صورت اجتماعی
- (۳) مرحله‌ی درک دیدگاه شخص ثالث
- (۴) مرحله‌ی درک دیگران خودنگرانه

۱۵- مفهوم «تشدید جنسیت» با کدام‌یک از مراحل روانی - جنسی فروید مطابقت دارد؟

- (۱) آلتی
- (۲) نهفتگی
- (۳) تناسلی
- (۴) مقعدی

۱۶- در کدام مرحله از مراحل اخلاقی کلببرگ، فرد جهت‌گیری حفظ نظم اجتماعی دارد؟

- (۱) مرحله‌ی سوم
- (۲) مرحله‌ی چهارم
- (۳) مرحله‌ی پنجم
- (۴) مرحله‌ی ششم

۱۷- افرادی که نه بحرانی در زمینه‌ی کسب هویت گذرانده‌اند و نه به اهداف خاصی معتقدند، جزو کدام‌یک از انواع هویت‌یابی می‌باشند؟

- (۱) وقفه
- (۲) پیش‌رس
- (۳) کسب شده
- (۴) ابهام

۱۸- انجام رفتارهای تکانشی و بی‌هدف، در کدام‌یک از انواع فرزندپروری گسترش می‌یابد؟

- (۱) استبدادی
- (۲) قاطع
- (۳) سهل‌گیر
- (۴) استبدادی و سهل‌گیر

۱۹- کدام‌یک از نظریه‌پردازان زیر بر نقش عوامل محیطی در دوران نوجوانی تأکید می‌کند؟

- (۱) ژان ژاک روسو
- (۲) زیگموند فروید
- (۳) مارگارت مید
- (۴) استنلی هال

۲۰- به اعتقاد روت بندیکت، مشکل نوجوانان به چه مسئله‌ای بستگی دارد؟

- (۱) آزاداندیشی فرهنگی
- (۲) امیال غریزی
- (۳) نسبیت‌گرایی فرهنگی
- (۴) پیوستگی یا ناپیوستگی نقش فرهنگی آن‌ها

۲۱- کدام‌یک از تکالیف شناختی در دوره نوجوانی قابل اعتماد نیست؟

- (۱) تصمیم‌گیری
- (۲) آزمون‌گرایی
- (۳) انتقاد
- (۴) خودآگاهی

۲۲- در نظریه دیوید الکانید «شکاف بین دو نسل» با توجه به کدام‌یک از ویژگی‌های نوجوانان تبیین می‌شود؟

- (۱) تمایل به مجادله
- (۲) خودمحوری
- (۳) انتقاد از صاحبان قدرت
- (۴) توجه به خود

۲۳- معیار عدالتی به نام «معامله به مثل ایده‌آل» در کدام مرحله رشدی پیاژه مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

- (۱) حسی - حرکتی
- (۲) پیش‌عملیاتی
- (۳) عملیاتی عینی
- (۴) عملیاتی انتزاعی

۲۴- در بهترین حالت پلی بین خانواده و نقش‌های اجتماعی بزرگسال در دوران نوجوانی است.

- (۱) مدرسه
- (۲) دانشگاه
- (۳) گروه همسال
- (۴) خواهر - برادر

۲۵- کدام گزینه جزء مشکلات رایج دوران نوجوانی نمی‌باشد؟

- (۱) سقط جنین
- (۲) افسردگی
- (۳) خودکشی
- (۴) بزهکاری

فصل چهاردهم

«بزرگسالی، میانسالی»

تست‌های تألیفی فصل چهاردهم

کله مثال ۱: کدام گزینه در مورد تغییرات عمده شناختی افراد بزرگسال صحیح است؟

- (۱) تفکر دیالکتیکی
(۲) تفکر درباره نظام‌ها
(۳) نسبی‌گرایی
(۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشند.
- پاسخ: گزینه «۴» تغییرات عمده شناختی در دوران بزرگسالی عبارتند از: مسئله‌یابی، نسبی‌گرایی، تفکر دیالکتیکی، تفکر درباره نظام‌ها و سیستم‌ها.

کله مثال ۲: براساس نظریه لوینسون، تحول در کدام گستره سنی قابل ردیابی است؟

- (۱) ۱۸ تا ۳۰ سالگی
(۲) ۱۵ تا ۵۰ سالگی
(۳) ۱۷ تا ۶۵ سالگی
(۴) تولد تا ۶۵ سالگی
- پاسخ: گزینه «۳» تحول در نظام لوینسون در گستره ۱۷ تا ۶۵ سالگی قابل ردیابی است.

کله مثال ۳: مرحله «محافظ ارزش‌ها» در نظریه ویلانت، مطابق با کدام مرحله در نظریه اریکسون و لوینسون است؟

- (۱) زاینده‌گی در برابر رکود - انتقال به ۵۰ سالگی
(۲) صمیمیت در برابر انزوا - انتقال مقدماتی به بزرگسالی
(۳) انسجام من در برابر ناامیدی - انتقال به میانسالی
(۴) صمیمیت در برابر انزوا - به اوج رسیدن ساختار زندگی
- پاسخ: گزینه «۱» مرحله «محافظ ارزش‌ها» در نظریه ویلانت منطبق است با مراحل انتقال به ۵۰ سالگی و به اوج رسیدن ساختار زندگی میانسالی در نظریه لوینسون و زاینده‌گی در برابر رکود در دیدگاه اریکسون که منطبق با دوره میانسالی (۶۵-۴۰ سالگی) است.

کله مثال ۴: کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) افرادی که دارای الگوی رفتاری تیپ A هستند به میزان کمتری دچار بیماری‌های قلبی می‌شوند.
(۲) رقابت‌طلبی، عنصر مسموم‌کننده‌ی تیپ A است.
(۳) آرامش ظاهری ناشی از سرکوب خشم با بیماری قلبی ارتباط دارد.
(۴) افرادی که الگوی رفتاری تیپ B دارند، افرادی متخاصم و رقابت‌طلب هستند.
- پاسخ: گزینه «۳» سرکوب مکرر خشم که منجر به آرامش ظاهری می‌گردد با ایجاد بیماری‌های قلبی ارتباط دارد.

کله مثال ۵: کدام گزینه در مورد افراد میانسال صحیح می‌باشد؟

- (۱) افزایش حافظه
(۲) کاهش حافظه حسی
(۳) افزایش استفاده از راهبردهای حافظه
(۴) افزایش برخی استعدادهای کلامی
- پاسخ: گزینه «۴» در میانسالی زوال کارکردهای عقلی دیده نمی‌شود، حتی در برخی زمینه‌ها مثل زمینه‌های کلامی پیشرفت‌هایی دیده می‌شود. مشکل حافظه افراد میانسال و مسن، عدم استفاده از راهبردهای حافظه است.

کله مثال ۶: سندرم «آشیانه خالی» در کدام دوره زندگی بروز می‌کند؟

- (۱) بزرگسالی
(۲) میانسالی
(۳) سالخوردگی
(۴) جوانی
- پاسخ: گزینه «۲» دوره‌ی میانسالی، دوره‌ای است که در آن سندرم آشیانه‌ی خالی اتفاق می‌افتد، چرا که فرزندان خانه را ترک می‌کنند.

کله مثال ۷: کدام‌یک از دوران‌های زندگی، دوره‌ی بازگشت به گذشته و ارزیابی آن است؟

- (۱) جوانی
(۲) میانسالی
(۳) پیری
(۴) نوجوانی
- پاسخ: گزینه «۲» دوران میانسالی دوره‌ی بازگشت به گذشته و ارزیابی آن است.

آزمون فصل چهاردهم

۱- این که فرد هیچگاه به تعادل شناختی کامل نمی‌رسد و در زندگی همواره با تناقضات شناختی مختلفی روبرو است، بیانگر کدام یک از تغییرات عمده‌ی شناختی دوره‌ی بزرگسالی است؟

- (۱) مسئله‌یابی (۲) نسبی‌گرایی (۳) تفکر درباره‌ی نظام‌ها (۴) تفکر دیالکتیکی

۲- به اعتقاد ویلان، مکانیسم‌های دفاعی رسیده و پخته، در کدام دوره‌ی زندگی غالب‌ترند؟

- (۱) دوره تحکیم (۲) دوره استقرار (۳) مرحله گذار (۴) گزینه‌های ۲ و ۳

۳- دانیل لوینسون، کدام دوره سنی را، دوره‌ی «سروسامان یافتن» می‌داند؟

- (۱) ۱۷ تا ۲۲ سالگی (۲) ۲۲ تا ۲۸ سالگی (۳) ۲۸ تا ۳۳ سالگی (۴) ۳۳ تا ۴۰ سالگی

۴- طبق کدام نظریه، رویدادهای بیرونی تعیین‌کننده‌ی وجه تمایز افراد هستند نه نمو یافتگی و رشد فیزیولوژیکی آنها؟

- (۱) نظریه‌ی مبتنی بر تقویم رویدادهای مهم نیوگارتن (۲) نظریه پیری زیستی
(۳) نظریه لایبوی ویف (۴) نظریه فرسودگی

۵- اصطلاح «بحران میانسالی» توسط چه کسی مطرح شده است؟

- (۱) اریکسون (۲) لوینسون (۳) نیوگارتن (۴) یونگ

۶- کدام گزینه درباره «تیموس» غلط است؟

- (۱) توانایی دستگاه ایمنی به تغییرات تیموس مربوط می‌شود. (۲) غده تیموس در بالای کلیه‌ها قرار دارد.
(۳) تیموس در ۵۰ سالگی کوچک می‌شود. (۴) کوچک شدن تیموس تنها علت افت دستگاه ایمنی بدن نیست.

۷- کدام گزینه در مورد PMS (نشانیگان پیش از قاعدگی) صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) معمولاً اولین بار بعد از ۲۰ سالگی تجربه می‌شود. (۲) علت آن کاملاً مشخص نیست.
(۳) روش کامل مداوای PMS موفقیت‌آمیز بوده است. (۴) حساسیت مراکز مغز از خود هورمون‌ها در ایجاد PMS مؤثرتر هستند.

۸- درک و شناسایی اندیشه‌های متضاد، توضیح کدام یک از تغییرات عمده شناختی در بزرگسالی است؟

- (۱) مسئله‌یابی (۲) تفکر درباره ماهیت نظام‌ها (۳) نسبی‌گرایی (۴) تفکر دیالکتیکی

۹- کدام نظریه پرداز در دوران کودکی تا اواخر بزرگسالی را به ۴ دوره فراگیری، دستیابی، مسئولیت و ادغام مجدد تقسیم کرده است؟

- (۱) شای (۲) پری (۳) لایبوی - ویف (۴) گیلیگان

۱۰- در نظریه وارنر شای «چرا باید بدانم؟» سؤال یک فرد در کدام مرحله زندگی است؟

- (۱) فراگیری (۲) دستیابی (۳) مسئولیت (۴) ادغام مجدد

۱۱- اصطلاح گذرگاه سی سالگی توسط کدام یک از نظریه پردازان مطرح شده است؟

- (۱) لایبوی ویف (۲) شای (۳) لوینسون (۴) ویلان

۱۲- طبق نظریه نیوگارتن، فردی که پیش از دبیرستان ازدواج می‌کند در کدام طبقه از افراد قرار می‌گیرد؟

- (۱) در تأخیر (۲) پیش‌رس (۳) بهنگام (۴) آشفته

۱۳- در آزمون‌های هوش به ترتیب، اطلاعات عمومی، فراخانی ارقام و درک کلامی کدام هوش را ارزیابی می‌کنند؟

- (۱) متبلور، متبلور، سیال (۲) سیال، متبلور، متبلور (۳) سیال، متبلور، سیال (۴) متبلور، سیال، متبلور

۱۴- اینکه فرد میانسال باید اقدامات آزردهنده گذشته نسبت به همسر و فرزندان را کنار بگذارد، مربوط به کدام دو گرایش متضاد در نظریه لوینسون است؟

- (۱) جوان - مسن (۲) ویرانگری - آفرینش (۳) مردانگی - زنانگی (۴) درآمیختگی - جدایی

۱۵- باثبات‌ترین یافته‌ها در مورد میانسالی از کدام مفهوم نام می‌برند؟

- (۱) هوش (۲) سازگاری (۳) عزت‌نفس (۴) درون‌نگری

فصل پانزدهم

«پیری، پایان زندگی، داغدیدگی»

تست‌های تألیفی فصل پانزدهم

کلمه مثال ۱: کدام گزینه در مورد توالی مراحل واکنش به مرگ قریب‌الوقوع صحیح می‌باشد؟

- (۱) انکار، چانه‌زنی، افسردگی، خشم، پذیرش.
 (۲) انکار، خشم، چانه‌زنی، افسردگی، پذیرش.
 (۳) انکار، افسردگی، خشم، چانه‌زنی، پذیرش.
 (۴) انکار، خشم، افسردگی، چانه‌زنی، پذیرش.

پاسخ: گزینه «۲» مراحل واکنش به خبر مرگ قریب‌الوقوع به ترتیب عبارتند از: انکار، خشم، چانه‌زنی (التماس)، افسردگی، پذیرش

کلمه مثال ۲: در کدام مرحله از مراحل واکنش به مرگ، فرد به گریه و زاری و ناامیدی متوسل می‌شود؟

- (۱) خشم (۲) التماس (۳) افسردگی (۴) انکار

پاسخ: گزینه «۳» فرد در واکنش به خبر مرگ قریب‌الوقوع، در مرحله افسردگی به گریه و زاری متوسل می‌شود.

آزمون فصل پانزدهم

۱- زمانی که فردی، مرگ چند عزیز را پشت سر هم تجربه می‌کند، در معرض کدام یک از خطرات زیر قرار می‌گیرد؟

- (۱) سوگ پیش‌بینی شده (۲) مرگ غیرمنتظره (۳) داغ‌دیدگی گرانبار (۴) داغ‌دیدگی

۲- کدام یک از گزینه‌های زیر، در مورد توالی مراحل مرگ، طبق نظریه‌ی کوبلر‌راس صحیح می‌باشد؟

- (۱) انکار، خشم، چانه‌زنی، افسردگی، پذیرش
(۲) خشم، انکار، چانه‌زنی، افسردگی، پذیرش
(۳) خشم، چانه‌زنی، انکار، افسردگی، پذیرش
(۴) انکار، چانه‌زنی، خشم، افسردگی، پذیرش

۳- در کدام یک از مراحل داغ‌دیدگی، فرد بازمانده سعی می‌کند مرگ عزیز خود را بپذیرد و واکنش‌هایی چون گریه، بی‌خوابی و از دست دادن اشتها را نشان می‌دهد؟

- (۱) اجتناب (۲) حل‌وفصل (۳) مواجهه (۴) سازگاری

۴- کدام گزینه بیانگر نظریه‌های یونگ درباره‌ی دوره‌ی میانسالی است؟

- (۱) بحران میانسالی (۲) جامعه‌ی ناوابسته به سن (۳) تبلور خویشتن (۴) مرور گذشته

۵- کدام یک از نشانگان زیر با بیماری آلزایمر ارتباط دارد؟

- (۱) ترنر (۲) داون (۳) مارفان (۴) کلاین فلتز

۶- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) در بین افراد سالخورده غالباً زنان تعامل جنسی با شوهر را متوقف می‌کنند.
(۲) آرتريت روماتوئید کل بدن و مفاصل را دربرمی‌گیرد.
(۳) مشکلات خواب در بین زنان سالخورده بیش از مردان سالخورده است.
(۴) با پیر شدن دستگاه ایمنی سلول‌های T اثربخشی بیشتری پیدا می‌کنند.

۷- این جمله از کیست؟ «افراد سالخورده در توصیف احساسات خود، جنبه‌های عینی و ذهنی هیجان را ترکیب می‌کنند»

- (۱) لایبوی - ویف (۲) اریکسون (۳) پک (۴) باتلر

۸- در نظریه «رشد ایمان» فولر، افراد در کدام مرحله به نقد ارزش‌ها و عقاید خود می‌پردازند؟

- (۱) شهودی - فرافکنی (۲) اسطوره‌ای - کلمه به کلمه (۳) تصنعی - عرفی (۴) فردگرایانه - تأملی

۹- نظریه «رابرت پک» کدام یک از مراحل نظریه اریکسون را گسترش داده است؟

- (۱) اعتماد در برابر بی‌اعتمادی (۲) هویت در برابر سردرگمی هویت (۳) انسجام در برابر ناامیدی (۴) استقلال در برابر شرم و تردید

۱۰- کدام گزینه در مورد بیماری آلزایمر صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) وجود ژن خاصی در این بیماری نقش دارد.
(۲) سندرم داون در خانواده‌هایی که اعضای آن مبتلا به آلزایمر هستند بیشتر دیده می‌شود.
(۳) در افراد مبتلا به آلزایمر، سلول‌های عصبی سازنده دوپامین کاهش می‌یابد.
(۴) آلزایمر رایج‌ترین نوع زوال عقل است.

باسخنامه آزمون‌ها

فصل اول: موضوعات اساسی در روانشناسی رشد

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۲»
۱۱- گزینه «۴»	۱۲- گزینه «۱»	۱۳- گزینه «۳»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۴»
۱۶- گزینه «۱»	۱۷- گزینه «۳»	۱۸- گزینه «۳»	۱۹- گزینه «۱»	۲۰- گزینه «۲»
۲۱- گزینه «۳»	۲۲- گزینه «۳»	۲۳- گزینه «۲»	۲۴- گزینه «۳»	۲۵- گزینه «۲»

فصل دوم: نظریه‌های روان تحلیل‌گری (۱)

۱- گزینه «۳»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۴»	۱۰- گزینه «۳»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۲»	۱۳- گزینه «۳»	۱۴- گزینه «۱»	۱۵- گزینه «۲»
۱۶- گزینه «۲»	۱۷- گزینه «۳»	۱۸- گزینه «۲»	۱۹- گزینه «۱»	۲۰- گزینه «۱»
۲۱- گزینه «۲»	۲۲- گزینه «۴»	۲۳- گزینه «۱»	۲۴- گزینه «۲»	۲۵- گزینه «۳»
۲۶- گزینه «۲»	۲۷- گزینه «۴»	۲۸- گزینه «۱»	۲۹- گزینه «۳»	۳۰- گزینه «۳»
۳۱- گزینه «۱»	۳۲- گزینه «۲»	۳۳- گزینه «۴»	۳۴- گزینه «۲»	۳۵- گزینه «۲»

فصل سوم: نظریه‌های روان تحلیل‌گری (۲)

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۱»
۱۱- گزینه «۱»	۱۲- گزینه «۳»	۱۳- گزینه «۴»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۲»

فصل چهارم: نظریه‌های شناختی

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۳»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۴»
۱۱- گزینه «۱»	۱۲- گزینه «۲»	۱۳- گزینه «۱»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۱»
۱۶- گزینه «۴»	۱۷- گزینه «۱»	۱۸- گزینه «۲»	۱۹- گزینه «۱»	۲۰- گزینه «۴»
۲۱- گزینه «۴»	۲۲- گزینه «۴»	۲۳- گزینه «۴»	۲۴- گزینه «۲»	۲۵- گزینه «۳»
۲۶- گزینه «۱»	۲۷- گزینه «۲»	۲۸- گزینه «۴»	۲۹- گزینه «۲»	۳۰- گزینه «۲»
۳۱- گزینه «۱»	۳۲- گزینه «۱»	۳۳- گزینه «۴»	۳۴- گزینه «۴»	۳۵- گزینه «۲»
۳۶- گزینه «۴»	۳۷- گزینه «۳»	۳۸- گزینه «۱»	۳۹- گزینه «۲»	۴۰- گزینه «۲»

فصل پنجم: نظریه‌های بافتی

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۴»	۱۰- گزینه «۲»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۲»	۱۳- گزینه «۳»	۱۴- گزینه «۱»	۱۵- گزینه «۲»

فصل ششم: نظریه‌های نمویافتگی

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۴»	۱۰- گزینه «۲»
۱۱- گزینه «۳»	۱۲- گزینه «۴»	۱۳- گزینه «۴»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۴»

فصل هفتم: نظریه ارگانیکسمی - تطبیقی ورنر

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۱»

فصل هشتم: نظریه‌های بازی و تقلید و نظریه بوهلر

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۱»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۱»
۱۱- گزینه «۱»	۱۲- گزینه «۳»	۱۳- گزینه «۱»	۱۴- گزینه «۴»	۱۵- گزینه «۲»

فصل نهم: مبانی رشد و رشد پیش از تولد

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۱»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۳»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۴»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۲»	۱۳- گزینه «۱»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۴»

فصل دهم: نوباوگی و نوپایی، دو سال اول زندگی

۱- گزینه «۳»	۲- گزینه «۲»	۳- گزینه «۲»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۲»
۱۱- گزینه «۱»	۱۲- گزینه «۲»	۱۳- گزینه «۳»	۱۴- گزینه «۴»	۱۵- گزینه «۴»
۱۶- گزینه «۳»	۱۷- گزینه «۲»	۱۸- گزینه «۴»	۱۹- گزینه «۱»	۲۰- گزینه «۲»

فصل یازدهم: اوایل کودکی، ۲ تا ۶ سالگی

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۱»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۲»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۱»
۱۱- گزینه «۳»	۱۲- گزینه «۱»	۱۳- گزینه «۴»	۱۴- گزینه «۳»	۱۵- گزینه «۳»

فصل دوازدهم: اواسط کودکی، ۶ تا ۱۱ سالگی

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۴»	۱۰- گزینه «۲»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۳»	۱۳- گزینه «۳»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۲»

فصل سیزدهم: دوران نوجوانی

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۱»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۳»
۱۱- گزینه «۱»	۱۲- گزینه «۴»	۱۳- گزینه «۱»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۳»
۱۶- گزینه «۲»	۱۷- گزینه «۴»	۱۸- گزینه «۳»	۱۹- گزینه «۳»	۲۰- گزینه «۴»
۲۱- گزینه «۱»	۲۲- گزینه «۳»	۲۳- گزینه «۴»	۲۴- گزینه «۳»	۲۵- گزینه «۱»

فصل چهاردهم: بزرگسالی، میانسالی

۱- گزینه «۴»	۲- گزینه «۲»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۴»
۱۱- گزینه «۳»	۱۲- گزینه «۲»	۱۳- گزینه «۴»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۴»

فصل پانزدهم: پیری، پایان زندگی، داغ‌بندی

۱- گزینه «۳»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۲»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۴»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۳»

«آزمون‌های خودسنجی»

آزمون (۱)

سطح آزمون: A (ساده)

تعداد سؤالات: ۲۰

۱- بر اساس نظریه‌ی اریکسون، بیشترین آسیبی که کودکان ۳ تا ۶ ساله را تهدید می‌کند کدام است؟

- (۱) حقارت (۲) شرم (۳) احساس گناه (۴) بی‌اعتمادی

۲- به اعتقاد پیازه، استفاده از کدام روش می‌تواند به تأیید یا رد نتایج به دست آمده کمک کند؟

- (۱) روش تجربی (۲) مشاهده‌ی محض (۳) آزمون مخالف (۴) مشاهده‌ی ساخت‌دار

۳- طبق نظریه‌ی پیازه، کودک در کدام مرحله‌ی حسی- حرکتی قادر به کاربرد روان‌بنه‌های شناخته‌شده در موقعیت‌های تازه و ایجاد هماهنگی بین آن‌ها می‌گردد؟

- (۱) مرحله‌ی دوم حسی - حرکتی (۲) مرحله‌ی سوم حسی - حرکتی
(۳) مرحله‌ی چهارم حسی - حرکتی (۴) مرحله‌ی پنجم حسی - حرکتی

۴- در کدام یک از زیر مرحله‌های تحول لیبیدویی، کودک بیشتر تابع چیزهایی است که وارد دهانش می‌شود؟

- (۱) زیر مرحله‌ی وابستگی بصری (۲) زیر مرحله‌ی وابستگی لمسی (۳) زیر مرحله‌ی فعل‌پذیری (۴) زیر مرحله‌ی فعالیت

۵- به اعتقاد هارتمن، در کدام مرحله گذار از اصل لذت به اصل واقعیت اتفاق می‌افتد؟

- (۱) مرحله حرکت به سوی استقرار من (۲) مرحله‌ی عدم تمایز (۳) مرحله‌ی تشکیل موضوع (۴) مرحله‌ی تمایز من

۶- در کدام یک از رویکردهای زیر، از نمودار گردشی برای بررسی روش‌های حل مسأله‌ی افراد استفاده می‌شود؟

- (۱) پردازش اطلاعات (۲) کردارشناسی (۳) سیستم‌های بوم‌شناختی (۴) عملیاتی

۷- کدام یک از گزینه‌های زیر بیانگر انتقاداتی است که به نظریه پیازه وارد شده است؟

- (۱) پیازه مهارت‌های نوباوگان و کودکان پیش‌دبستانی را دست کم گرفته است.
(۲) پیازه تغییرات شناختی بعد از نوجوانی را دست کم گرفته است.
(۳) عملکرد کودکان در مسائل پیازه‌ای، می‌تواند با آموزش بهبود یابد.
(۴) هر سه گزینه صحیح می‌باشند.

۸- به اعتقاد پیازه، رشد زبان و بازی و انمود کردن در کدام مرحله گسترش پیدا می‌کند؟

- (۱) حسی - حرکتی (۲) پیش‌عملیاتی (۳) عملیاتی عینی (۴) عملیاتی صوری

۹- مفهوم «تصاحب» توسط چه کسی مطرح شده است؟

- (۱) استنلی هال (۲) لئون تیف (۳) بالبی (۴) والن

۱۰- طبق نظریه‌ی پیازه، جاندار پنداری کودکان، حاکی از کدام یک از ویژگی‌های تفکر آن‌هاست؟

- (۱) تفکر شهودی (۲) منطقی انتقالی (۳) خودمحوری (۴) استدلال قیاسی

۱۱- فعالیت ضعیف کدام یک از غدد بدن در دوران کودکی، منجر به عقب ماندگی ذهنی می‌گردد؟

- (۱) هیپوفیز (۲) فوق کلیوی (۳) هیپوتالاموس (۴) تیروئید

۱۲- پیازه، تحول شناختی را معلول کدام یک از موارد زیر می‌داند؟

- (۱) رشد (۲) محیط (۳) تعامل رشد (۴) آموزش

۱۳- «روان بنه‌های پایدار رفتار در انسان و حیوان که منجر به کنش خاصی می‌گردند و اثر سودمندی بر فرد یا نوع می‌گذارند» بیانگر کدام یک از مفاهیم مطرح شده توسط بالبی می‌باشند؟

- (۱) دلبستگی (۲) رفتار غریزی (۳) دفاع (۴) ایمنی

۱۴- کدام یک از عوامل زیر منجر به «کوتولگی محرومیت» می‌گردد؟

- (۱) ترشح بیش از حد غده هیپوفیز (۲) کم کاری غده تیروئید (۳) محرومیت عاطفی (۴) پرکاری غده تیروئید

۱۵- کدام یک از مفاهیم زیر، در راستای مفهوم رشدی «دلبستگی» مطرح شده است؟

- (۱) تنش پذیری (۲) دوره حساس (۳) کارکرد درونی (۴) پدیدآیی کنشی

۱۶- به اعتقاد فروید، مسبب پیدایش فرامن کدام است؟

- (۱) همانندسازی یا من والدین (۲) تغییر بنیادی من (۳) تغییر بنیادی بن (۴) تعادل بین خواسته‌های بن و من

۱۷- کدام یک از مکانیزم‌های دفاعی مطرح شده توسط آنا فروید، نقش مهمی در تولید فرامن دارد؟

- (۱) همسان سازی با پرخاشگر (۲) ریاضت طلبی (۳) عقلی سازی (۴) واپس روی

۱۸- اصطلاح «بی‌نمایزی» مطرح شده توسط اشپیتز، بیانگر چیست؟

- (۱) جنبه‌ی روانی و جنبه‌ی بدنی از یکدیگر متمایز نشده‌اند.
(۲) کودک به هر چهره‌ای لبخند می‌زند در حالی که هنوز شیء لیبیدویی را درک نمی‌کند.
(۳) کودک می‌تواند برای مدتی، اصل لذت را به سود اصل واقعیت به تعویق بیندازد.
(۴) هنوز موضوع لیبیدویی استقرار نیافته و کودک در راه تشکیل شیء گام برمی‌دارد.

۱۹- طبق نظریه‌ی کوبلر راس، فردی که در حالت احتضار به سر می‌برد، قبل از این که به افسردگی دچار شود، در چه مرحله‌ای به سر می‌برد؟

- (۱) خشم (۲) انکار (۳) پذیرش (۴) چانه زنی

۲۰- براساس نظریه پیازه کودکان در ۶ سالگی در کدام سطح اخلاقی قرار می‌گیرند؟

- (۱) فرا اخلاقی (۲) خود پیروی اخلاقی (۳) دیگر پیروی اخلاقی (۴) پیش اخلاقی

آزمون (۲)

تعداد سؤالات: ۲۰

سطح آزمون: B (متوسط)

۱- زمانی که کودک به تقلید از رفتار والدین می‌پردازد، در واقع
 (۱) درون‌سازی بر برون‌سازی غلبه دارد.
 (۲) برون‌سازی بر درون‌سازی غلبه دارد.
 (۳) به سازماندهی می‌پردازد.
 (۴) جذب غلبه دارد.

۲- کدام یک از گزینه‌های زیر، در مورد افت هوش و حافظه‌ی سالمندان صحیح می‌باشد؟
 (۱) هوش سیال و حافظه‌ی بلندمدت افراد سالخورده افت می‌کند.
 (۲) هوش متبلور و حافظه‌ی بلندمدت افراد سالخورده، افت می‌کند.
 (۳) هوش سیال و حافظه‌ی کوتاه‌مدت افراد سالخورده، افت می‌کند.
 (۴) هوش متبلور و حافظه‌ی فعال افراد سالخورده، افت می‌کند.

۳- به اعتقاد پیاژه، زمانی که کودک نمی‌تواند خمیربازی تغییر شکل یافته را به حالت اولیه‌ی آن بازگرداند، در واقع تحت تأثیر قرار دارد.
 (۱) بازگشت‌پذیری فکری (۲) جاندارپنداری (۳) واقع‌گرایی (۴) عدم بازگشت‌پذیری فکری

۴- به اعتقاد اریکسون، سردرگمی هویت، پیامد منفی کدام یک از مراحل تحول می‌باشد؟
 (۱) مرحله سوم (۲) مرحله چهارم (۳) مرحله پنجم (۴) مرحله ششم

۵- کدام یک از گزینه‌های زیر، در رابطه با مفهوم «رشد» صحیح می‌باشد؟
 (۱) عبارت است از تغییراتی که در نتیجه‌ی تأثیرات محیطی ایجاد می‌شود.
 (۲) عبارت است از تغییرات فیزیکی و کمی که بیشتر مبتنی بر اضافه شدن است تا انتقال.
 (۳) عبارت است از فرآیند کلی سازگاری با محیط.
 (۴) عبارت است از تغییراتی نسبتاً مستقل از تأثیرات محیطی.

۶- روان‌تحلیل‌گری نوعی، روش است.
 (۱) بالینی (۲) تجربی (۳) تطبیقی (۴) مشاهده

۷- روان‌شناسی تطبیقی، با مطالعات چه کسی آغاز شد؟
 (۱) بالبی (۲) پاولف (۳) داروین (۴) اسکینر

۸- کدام یک از رویکردهای زیر، رشد را ناپیوسته می‌داند؟
 (۱) پردازش اطلاعات (۲) روان‌تحلیل‌گری (۳) بافتاری (۴) رفتارشناسی طبیعی

۹- در کدام یک از مراحل مطرح شده توسط پیاژه، توانایی ساختن ردیف، به شیوه‌ای نظام‌دار و براساس مقایسه ایجاد می‌شود؟
 (۱) عملیات صوری (۲) عملیات عینی (۳) پیش‌عملیاتی (۴) حسی - حرکتی

۱۰- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد نظریه‌ی گزل صحیح می‌باشد؟
 (۱) طبق اصل درهم تنیدگی‌های متقابل، تحول به صورت خطی نیست، بلکه نوسان‌هایی دارد.
 (۲) فرآیند رشد آدمی تابع زمان‌بندی منظمی است که کمتر تحت تأثیر محیط قرار می‌گیرد.
 (۳) روش گزل، روش بالینی است.
 (۴) گزل، کودک را در مرحله بین ۳ تا ۵ سالگی، حیوان متفکر می‌خواند.

۱۱- کدام یک از گزینه‌های زیر، براساس نظریه‌ی دیوید الکايند از ویژگی‌های خود مرکزبینی نوجوانان می‌باشد؟
 (۱) همادگری (۲) خود محوری (۳) واقع‌گرایی (۴) نسبی‌گرایی

۱۲- زمانی که فرد، هر عملی که مطابق با مقررات باشد و مورد تصویب مراجع قدرت باشد را از لحاظ اخلاقی قابل قبول می‌داند، در کدام یک از مراحل اخلاقی نظریه‌ی کلبِرگ قرار دارد؟

- (۱) اخلاق قراردادی (۲) وجدان فردی (۳) کسب تأیید دیگران (۴) حفظ نظم اجتماعی

۱۳- کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با نقش وراثت و محیط در تحول آدمی، صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) براساس نظریه‌ی عملیاتی تنها محیط در تحول فرد، نقش مؤثر دارد.
 (۲) براساس نظریه‌ی روانی - اجتماعی اریکسون، تعامل وراثت و محیط در رشد و تحول فرد مؤثر است.
 (۳) در نظریه‌های بافتاری، بر تعامل بین بافت‌های اجتماعی و ساختارهای زیست‌شناختی تأکید می‌شود.
 (۴) از دید نظریه‌های یادگیری، محیط از وراثت نقش مهمتری دارد.

۱۴- «تغییرات و دگرگونی‌های جدید و قدیم، روی هم انباشته نمی‌شوند بلکه با تحول سازمان روانی، نظام جدیدی استقرار می‌یابد». این جمله، بیانگر کدام یک از اصول نظام والن می‌باشد؟

- (۱) عدم پیوستگی تحول (۲) پیوستگی تحول (۳) پویایی تحول (۴) سوگیری تحول

۱۵- براساس کدام دیدگاه، رفتارهای اخلاقی انسان، بیشتر تحت تأثیر شرطی‌سازی کنشگر و یادگیری مشاهده‌ای شکل می‌گیرند؟

- (۱) دیدگاه شناختی (۲) دیدگاه روان تحلیل‌گری (۳) پردازش اطلاعات (۴) دیدگاه یادگیری اجتماعی

۱۶- طبق نظریه‌ی روان‌کاوی فروید، نقش‌یابی جنسی چگونه شکل می‌گیرد؟

- (۱) دوسوگرایی (۲) تمایل به والد غیرهمجنس (۳) همانندسازی با والد همجنس (۴) همانندسازی با والد غیر همجنس

۱۷- درجه‌ی درونی شدن، بیانگر کدام یک از پارامترهای تغییر عمل در نظریه لئون تی‌یف می‌باشد؟

- (۱) طراز اجزا (۲) تعمیم عمل (۳) تقلیل عمل (۴) درون‌سازی

۱۸- در کدام یک از مراحل حسی - حرکتی نظام پیازه، توانایی تمایز قایل شدن بین هدف و وسیله در کودک پدیدار می‌گردد؟

- (۱) دوم (۲) چهارم (۳) سوم (۴) پنجم

۱۹- در کدام یک از انواع بازی، کودک به جبران آن چه که نتوانسته انجام دهد، می‌پردازد؟

- (۱) بازی‌های رمزی (۲) بازی‌های قاعده‌دار (۳) بازی‌های تمرینی (۴) بازی‌های منظم

۲۰- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد اختلال بی‌اشتهایی عصبی صحیح می‌باشد؟

- (۱) شیوع بی‌اشتهایی عصبی، در خانواده‌های مرفه، بیشتر از خانواده‌های محروم می‌باشد.
 (۲) اوج سنی شروع آن بین ۱۴ تا ۱۸ سالی است.
 (۳) والدین افراد مبتلا به بی‌اشتهایی عصبی بسیار سهل‌گیر و غیرقابل دسترس می‌باشند.
 (۴) بی‌اشتهایی عصبی شایع‌تر از پراشتهایی عصبی است.

آزمون (۳)

تعداد سؤالات: ۲۰

سطح آزمون: C (سخت)

۱- کدام یک از گزینه‌های زیر، طبق نظریه‌ی اریکسون، صحیح می‌باشد؟

- (۱) مراقبت‌های منظم و محبت‌آمیز، منجر به ایجاد احساس اعتماد در کودک می‌گردد.
- (۲) کودک در مرحله‌ی ابتکار در برابر احساس خطا و گناه، برای اولین بار با اجبارهای اجتماعی روبرو می‌شود.
- (۳) احساس ایمنی، به استقلال کودک در مرحله‌ی سوم رشد روانی - اجتماعی، جهت می‌بخشد.
- (۴) مرحله‌ی کارآیی در برابر احساس حقارت، همزمان با مرحله‌ی ادیپی فروید است.

۲- زمانی که می‌خواهیم تأثیر تولد یک نوزاد را بر رضایت زناشویی زوجین مورد بررسی قرار دهیم، از کدام یک از انواع مطالعات زیر استفاده خواهیم کرد؟

- (۱) آزمایشی
- (۲) طولی
- (۳) فراتحلیلی
- (۴) همبستگی

۳- به اعتقاد پرونز، اولین مرحله از رشد شناختی کدام است؟

- (۱) شناخت عملی
- (۲) شناخت غیرعملی
- (۳) شناخت نمادی
- (۴) شناخت ذهنی

۴- کدام گزینه‌ی بیانگر روش پیاژه می‌باشد؟

- (۱) استفاده از سؤال‌های از پیش تعیین شده
- (۲) استفاده از مشاهده ساده
- (۳) استفاده از جواب‌های آزمودنی‌ها برای طرح سؤال بعدی
- (۴) استفاده از سؤال‌های خود آزمودنی

۵- محور اصلی تئوری پیاژه، رشد است.

- (۱) اجتماعی
- (۲) شناختی
- (۳) اخلاقی
- (۴) ناهنجار

۶- تعبیر نوجوانی، از دیدگاه عوامل اجتماعی بر دو بعد اساسی تأکید دارد. بعد اول، شامل تجزیه و تحلیل نوجوانی از زاویه‌ی است.

- (۱) تحولی
- (۲) تکوینی
- (۳) نقش
- (۴) محیط

۷- دو سوگرایی در نظام روان تحلیل‌گری فروید، همزمان با چه مرحله‌ای است؟

- (۱) زیرمرحله‌ی دهانی نخستین
- (۲) زیرمرحله‌ی مقعدی آزارگرانه
- (۳) زیرمرحله‌ی دهانی ثانوی
- (۴) زیرمرحله‌ی مقعدی - آزارپذیر

۸- کدام یک از بازتاب‌های نوزاد، دیرتر از همه ناپدید می‌شود؟

- (۱) بابینسکی
- (۲) مورو
- (۳) شنا کردن
- (۴) گونه

۹- اولین مرحله در یادگیری گفتار در کودکان کدام است؟

- (۱) توانایی به کارگیری واژه‌ها
- (۲) ارتباط واژه‌ها با هم
- (۳) تلفظ
- (۴) درک گفتار دیگران

۱۰- زمانی که «خود» قادر نیست بر تکانه‌های «نهاد» تسلط یابد، دچار چه نوع اضطرابی می‌شود؟

- (۱) نوروتیک
- (۲) عینی
- (۳) اخلاقی
- (۴) واقعی

۱۱- کدام یک از گزینه‌های زیر، مرحله‌ی دوم تحول دلبستگی از نظر بالبی است؟

- (۱) دلبستگی در حال انجام
- (۲) پیش‌دلبستگی
- (۳) دلبستگی واضح
- (۴) تشکیل رابطه‌ی متقابل

۱۲- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر بر مبنای پدیدآیی روابط موضوعی، به ارائه مراحل تحول پرداخته است؟

- (۱) گزل
- (۲) هارتمن
- (۳) اشپیتز
- (۴) آنافروید

۱۳- کدام گزینه طبق نظر بندورا در مورد تقلید صحیح می‌باشد؟

- (۱) کودکان همه رفتارهایی را که می‌بینند تقلید می‌کنند.
- (۲) تقلید شامل چهار مرحله توجه، نگهداری، تولید و انگیزه می‌باشد.
- (۳) تقلید زمانی صورت می‌گیرد که برون‌سازی بر درون‌سازی مقدم باشد.
- (۴) فن تقلید از ابتدا به نوزاد داده نشده است و او با مکانیزمی اثری که در او بنا شده باشد به تقلید نمی‌پردازد.

۱۴- احساس مسئولیت نسبت به نسل آینده، در کدام یک از مراحل اریکسون بیشتر به چشم می‌خورد؟

- (۱) هویت در برابر سردرگمی هویت (۲) زاینده‌گی در برابر رکود
- (۳) کارایی در برابر احساس حقارت (۴) انسجام در برابر ناامیدی

۱۵- نوباوگانی که با دو ژن نهفته به دنیا می‌آیند و بدن آن‌ها فاقد آنزیمی است که یکی از اسیدهای آمینه سازنده پروتئین‌ها را به تیروکسین

تبدیل کند، مبتلا به کدام اختلال هستند؟

- (۱) تی - ساکس (۲) سندرم مارفان (۳) دیابت بی‌مزه (۴) فنیل کتونوریا (PKU)

۱۶- به اعتقاد دانیل لوینسون، وهله‌ی نوگامی کدام گستره‌ی سنی را در برمی‌گیرد؟

- (۱) ۱۷ تا ۲۴ سالگی (۲) ۲۲ تا ۳۸ سالگی (۳) ۲۸ تا ۳۳ سالگی (۴) ۱۷ تا ۳۳ سالگی

۱۷- «تغییرات حاصل از تحول، روی هم انباشته نمی‌شوند، بلکه توحید می‌یابند و مرحله‌ای تازه بنا می‌گردد» این جمله بیانگر کدام یک از اصول نظام

والن می‌باشد؟

- (۱) پویایی تحول (۲) سوگیری تحول (۳) وحدت شخص (۴) عدم پیوستگی

۱۸- توانایی درک رابطه‌ی کل و جزء در نظام پیاژه، حاکی از کدام توانایی است؟

- (۱) تفکر استقرایی (۲) نگهداری ذهنی (۳) قیاس (۴) درون‌گنجی طبقه

۱۹- تظاهر جدید جنسی در کدام یک از مراحل روانی - جنسی فروید وجود ندارد؟

- (۱) آلتی (۲) تناسلی (۳) نهفتگی (۴) ادیپی

۲۰- زمانی که کودک به صفحه‌ی کتابی نگاه می‌کند و بدون این که آن را به مادر خود نشان دهد، فکر می‌کند که مادر نیز همان صفحه‌ی کتاب را

می‌بیند، کدام یک از ویژگی‌های حاکم بر تفکر خود را نشان می‌دهد؟

- (۱) جاندار پنداری (۲) خودمیان‌بینی (۳) ساخته‌گرایی (۴) برگشت‌پذیری

پاسخنامه آزمون‌های خودسنجی
«روانشناسی رشد»

آزمون (۱)

۱- گزینه «۳»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۳»
۱۱- گزینه «۴»	۱۲- گزینه «۳»	۱۳- گزینه «۲»	۱۴- گزینه «۳»	۱۵- گزینه «۲»
۱۶- گزینه «۲»	۱۷- گزینه «۱»	۱۸- گزینه «۱»	۱۹- گزینه «۴»	۲۰- گزینه «۴»

آزمون (۲)

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۱»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۲»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۴»	۱۳- گزینه «۱»	۱۴- گزینه «۳»	۱۵- گزینه «۴»
۱۶- گزینه «۳»	۱۷- گزینه «۱»	۱۸- گزینه «۲»	۱۹- گزینه «۱»	۲۰- گزینه «۲»

آزمون (۳)

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۴»	۳- گزینه «۱»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۴»	۱۰- گزینه «۱»
۱۱- گزینه «۱»	۱۲- گزینه «۳»	۱۳- گزینه «۲»	۱۴- گزینه «۲»	۱۵- گزینه «۴»
۱۶- گزینه «۴»	۱۷- گزینه «۱»	۱۸- گزینه «۴»	۱۹- گزینه «۳»	۲۰- گزینه «۲»